proleter devrimci

AYDINLIK

v. i. lenin
ibrahim kaypakkaya
ömer özerturgut

DEMOKRATİK GÜÇLER, BİRLEŞİN!

1 mayıs

işçi - köylü hareketleri ve proleter devrimci politika

kitle silâhımız işçi - köylü gazetesini bütün yurda yayalım

ideolojik çalışmaya öncelik vermeliyiz

Mayıs 1970

5-19

SAYI : 5 - 19 Proleter Devrimci AYDINLIK (Aylık Dergi) MAYIS 1970

İÇİNDEKİLER :

Kurucular Adına Sahipleri: Gün Zileli, Cengiz Çandar, Atıl Ant, Ömer Özerturgut

Sorumlu Yazı İş. Md.: Gün Zileli

Yeni Adres : Adakale sokak 28-1 Yenişehir - Ankara
Telefon : 12 74 17

İstanbul Temsilciliği: Klodfarer Cad. 6/6, Sultanahmet - İst. Tel : 27 39 61

Abone Şartları: Türkiye / yıllık 50 TL., altı aylık 25 TL., Avrupa ve Ortadoğu / yıllık 75 TL., altı aylık 40 TL. Diğer ülkeler / yıllık 125 TL., altı aylık 65 TL.

Banka Hesap No.: Ziraat Bankası, Kızılay Şubesi, 641/268

İlân Şartları: Tam sayfa 800 TL. üzerinden hesaplanır. Yayın ilânları indirimlidir.

Dizgi ve Baskı: İş Matbaacılık ve Ticaret Tel : 11 92 83, Ankara

İstanbul Dağıtımı: Fuat Büte, Ankara Cad. No. 34 Tel : 27 89 49

Ankara Dağıtımı: Ankara Umum Gazete Bayileri Kooperatifi

Ege Bölgesi Dağıtımı: Orhan Özşişman, 452. Sok. 5 — İzmir Tel : 38786

AYDINLIK'ta dünya ve türkiye

demokratik güçlerin birliği için çalışalım!

Ortak dava uğruna mücadele etmek için, daha dün bizim karşımızda olmuş olsa bile, bugün bize karşı olmayan her hangi bir kimse ile güçbirliği yapalım.
Mao Zedung

Geçtiğimiz ay içinde halk sınıf ve tabakalarının sömürü ve baskıya karşı giriştiği hareketler daha da yoğunlaştı. Yurdumuzun dört bir yanında halkımızın çeşitli sınıf ve zümreleri sömürüyü her geçen gün daha derinden duymakta ve hareketlere girişmektedir. Bu hareketler genellikle kendiliğinden doğmakta, geri bir örgütlenme düzeyinde yürütülmektedir. Devrimci örgütlerin bu hareketlerin doğması ve gelişmesindeki rolü, bugün için çok kuvvetli gözükmemektedir. Devrimci çevreler çoğunlukla sömürüye karşı mücadele eden kitle ve gruplarla hareketin başlamasından sonra bağ kurmaktadır. Devrimci örgütlenmenin geriliği, devrimci kadroların ideolojik ve politik çalışmadaki yetersizliği, aşılması gereken engeller olarak mücadelemizin önünde durmaktadır. Sabırlı ve sürekli proleter devrimci çalışma devrimci kadrolar tarafından uygulandıkça, kitlelerle devrimci bağlar kurmada ustalık kazanacağız. Kitleleri devrimci yönde harekete geçirmesini ve örgütlemesini öğreneceğiz. **Politik çalışma bütün çalışmanın can damarıdır,** ilkesini kavrayıp, mücadelemize başarıyla uygulayacağız.

Nisan ayı içinde başlıca İstanbul'da Sungurlar Kazan, İzsal Döküm, Şile Piro Teknik, Ataçelik Madenî Eşya, Yem Sanayii fabrikalarında ve Buca Klimasan'da işgal, grev v.s. şekillerinde işçi hareketleri oldu. Zonguldak kömür işçileri ocaklara inmediler ve daha sonra jandarma kordonunu da aşarak şehirde gösterilerde bulundular. Ankara'da temizlik işçileri çeşitli ekonomik ve demokratik

haklar için harekete geçti ve bir miting düzenledi. Gene Ankara'da işsizler üç defa Başbakanlığa yürüdü. İzmir'de gecekondu yıkımına karşı gecekondu halkı ve gençler birlikte direndi, polisle çatıştı. Ankara Bahçelievler'de evsiz yurttaşlar gecekondu yapmak için arsaları işgal ettiler. Doğu Karadeniz bölgesinde çay üreticileri ayaklandılar, çay fabrikalarını ve Tekel idarelerini işgal ettiler, siyasî parti merkezlerini tahrip ettiler. Adıyaman'ın Araplar köylüsü ağa toprağını işgal etti ve Adana'nın Irmakbaşı Kilise köyü ile Küçük Kaldırım köyünde toprak ağalığına karşı mücadele şiddetlendi. Marmara tütün piyasasının açılmasıyla bu bölgenin bütün tütün ekicileri, iktidara, tefeci ve tüccara karşı çeşitli tepkilerde bulundular. Gençliğin baskılara karşı, üniversite özerkliği, demokratik üniversite gibi devrimci hedefler için mücadelesi devam etti. Personel rejiminin bir düzene sokulmaması ve iktisadî baskılar karşısında memurlar arasındaki huzursuzluk arttı ve çeşitli personel sendikaları, bu huzursuzluğu ifade eden eylemlere giriştiler. Teknik elemanlar, Ankara'da bir miting düzenlediler. Bütün bunlar yanında, basında işlenen yolsuzluklar ve işbirlikçi iktidarın başı Demirel'in TBMM Soruşturma Hazırlık Komisyonunun çalışmasını baltalayarak, yolsuzlukların hesabını vermemek için her türlü yola başvurması, kitlelerin emperyalizme bağımlı yağma ve sömürü düzeninin içyüzünü görmesinde yardımcı oldu.

Halkımızın Sömürü ve Baskılara Karşı Mücadelesi Bütün Yurtta Yaygınlaşıyor

Kitleler emperyalist baskı ve sömürüyü kavradıkça, işbirlikçi güçlerin bütün demokratik güçler üzerindeki baskısı da artmaktadır. Türkiye'de devrimciler için can güvenliği kalmamıştır. Emperyalizm ve işbirlikçi sınıflar, polis tertipleri yanında gerici zorbalık kuvvetlerini de kullanarak ilerici ve devrimci güçleri sindirmek için her türlü tedbire başvurmaktadır. Dr. Teğmen Nejat Güçlü Ankara Hacettepe Üniversitesine yapılan bir gerici saldırısında öldürülmüştür. Birçok öğrenciye gerici güçler tarafından işkence yapılmıştır. Devrimci öğrenciler kaçırılmış, öğrenci yurtları, emperyalist uşağı zorba kuvvetlerin polis himayesindeki saldırılarına uğramıştır.

Gerici güçler büyük şehirler yanında, Anadolu'da da genel bir saldırıya girişmişlerdir. Silvan'da yüzlerce yurttaş hapse atılmış, kasabada şiddetli bir terör havası estirilmiştir. Uygulanan terörün basın yoluyla halka duyurulmaması için, her tedbir alınmıştır. Erzurum'da, Atatürk Üniversitesi Rektörünün desteklediği gerici zorbalar, iki defa üniversiteye saldırmışlar, son olarak Tıp Fakültesine yapılan saldırıda Bekir Şahin, Mustafa Hulusi Bayar, Murat Çayanoğlu, Ahmet Turan Şahin ve Proleter Devrimci AYDINLIK'ın Erzurum temsilcisi Taner Turan sopa ve bıçakla yaralanmışlardır. Arkadaşımız Taner Turan'ın yarası ağırdır. Konya'da Selçuk Eğitim Enstitüsü ve Karaman'da TÖS, saldırılara uğramış, gericiler uzun süre Karaman'da terör yaratmışlardır. Yine, Anadolu'da dolaşan ilerici tiyatrolara karşı saldırılar düzenlenmiştir.

Devrimciler için can güvenliğinin tamamen ortadan kalktığı bir ortamda, üstelik geniş çapta tutuklamalara girişilmiştir. Ankara, İstanbul, İzmir, Adana ve Karabük'te birçok genç tutuklanmış, yüzlercesi ise çeşitli vesilelerle nezarete alınmıştır. Proleter Devrimci AYDINLIK ve AYDINLIK Sosyalist Dergi'nin Lenin özel sayıları ile İŞÇİ - KÖYLÜ GAZETESİ'nin son iki sayısı toplatılmıştır. Devrimci mücadelemizin kitle silâhı olan İŞÇİ - KÖYLÜ GAZETESİ'ni satan ekiplere polis gecekondu semtlerinde saldırılar ter-

tiplemiş, arkadaşlarımız yaralanmıştır. Gazete satan birçok arkadaş nezarete alınmakta, gazetenin halka ulaşmasını önlemek için her tedbire başvurulmaktadır. Binlerce gazeteye postanelerde el konmuş, gazetenin PTT kanalıyla dağıtım ve haberleşme imkânları ortadan kaldırılmıştır. Anadolu'da İŞÇİ - KÖYLÜ satan ve dağıtanlara çeşitli baskılar yapılmaktadır. Proleter Devrimci AYDINLIK'ın İstanbul temsilcisi Kıbrıslı arkadaşımız Fuat Fegan işbirlikçi iktidar tarafından yurt dışına çıkarılmıştır.

Bütün bu baskılarla 27 Mayıs Anayasasının can güvenliği, kişi dokunulmazlığı, eziyet ve işkence yasağı, haberleşme, düşünce ve basın hürriyetleri, gazete ve dergi çıkarma hakları, kişi güvenliği işbirlikçi iktidarın ve gerici güçlerin sürekli saldırıları altındadır. 27 Mayıs Anayasasının getirdiği iktisadî ve sosyal hakların devamlı olarak çiğnendiğini de gözönüne alırsak, Anayasayla kâğıda geçmiş olan bütün demokratik hak ve özgürlüklerin işbirlikçi güçlerin saldırısından korunması ve yaşayan hükümler haline getirilmesi meselesi, bir görev olarak önümüzde durmaktadır. Emperyalizm ve işbirlikçileri 27 Mayıs ve on senedir verilen mücadelelerle kazanılan sınırlı demokratik hak ve özgürlükleri tamamen ortadan kaldırma çabalarını yoğunlaştırmışlardır. Oysa, demokratik güçler bu çabalar karşısında dağınık durumdadırlar.

Örgütlenmemizi Sağlamlaştıralım!

Artan baskılar karşısında bu dağınıklığın zorunlu olduğunu söyleyebilir miyiz? Hayır. Geniş yığınların uyanışı ve güçlenen devrimci mücadelemiz karşısında hâkim sınıfların baskılarının mutlaka aynı oranda daha da etkili olacağı görüşü yanlıştır. Bu mekanik bir görüştür. Güçlendiğimiz halde, demokratik güçbirliği taktiğini ustalıkla uygulayarak baskıları etkisiz hale getirebiliriz. Faşizme karşı devrimcilerin silâhı, bütün ileri ve demokratik güçlerin ortak mücadelesidir. Faşist tehditler ve baskılar, biz devrimci güçbirliğinin doğruluğunu ve önemini gerçekten kavrayamadığımız için etkin oluyor. Devrimci mücadelemizin güçlenmesi karşısında emperyalizm ve işbirlikçileri zorbalık yollarını her zamandan fazla deneyeceklerdir. Ama biz, bu zorbalığı devrimci güçbirliğiyle geniş ölçüde etkisiz kılar ve geniş işçi, köylü yığınlarını devrimci saflara kazanma çalışmamızı başarıyla devam ettirebiliriz. Faşist baskılar karşısında yapacağımız, mücadeleyi tatil etmek değildir. Tam aksine hareketimizin eleştiri ve özeleştirisini yapıp, örgütlenmemizi sağlamlaştırmalı, devrimci güçbirliğini gerçekleştirerek toplumun bütün demokratik güçlerini harekete geçiren bir mücadeleye girmeliyiz.

Eğer mücadelemiz, düşmanın baskıları karşısında gevşiyor ve hattâ zaman zaman dağılıyorsa, işte o zaman biz **icazetli** mücadele veriyoruz ve doğru taktikleri uygulayamıyoruz demektir.

İçinde bulunduğumuz şartlarda örgütlenmemizi sağlamlaştırmak çok büyük bir önem kazanıyor. Örgütlenmenin **devamlı** olma niteliği vardır. Sürekli bir işleyişi olan bir örgütlenmeye sahip olmalıyız. Yalnız miting anında, yalnız bir yürüyüş anındaki örgütlenme, işçi sınıfı mücadelesini ilerletemez. Karşı güçlerin istediği zaman dağıtamıyacağı bir örgütlenmeye sahip olmalıyız. Bu, örgütlenmemizin bir kaç kişiye bağlı olmayıp, kitlelerde kökleşmiş, disiplinli kadrolara dayanmasıyla sağlanır. Bir kaç arkadaşın tutuklanmasıyla mücadelemiz iyice gevşiyorsa, sağlam ve sürekli bir örgütlenmemiz yok demektir. Proleter devrimci çalışma tek tek kişilerden çok kadroların disiplinli örgütlenmesine dayanır. **Disiplinin garantisi, ideolojik sağlamlık ve devrimci bilinçtir.** Devrimci kararlılık, feragat ve sağlamlık, vakar ve yiğitlik, ideolojik sağlamlığa ve devrimci bilince

dayanır. Bunun için sürekli ideolojik çalışmaya öncelik vermedikçe devamlı ve kararlı bir örgütlenmeyi de gerçekleştiremeyiz.

Faşizm ve Bazı Yanlış Anlayışlar

Artan baskılar karşısında Aybar - Aren oportünizminin «Hareket etmeyelim, faşizm gelir» anlayışının ve yanlış faşizm tahlillerinin devrimci saflarda yeniden yaygınlaştığını görüyoruz. Baskılara karşı en güçlü silâhın devrimci güçbirliği olduğunu kavrayamayan bazı unsurlar, baskılar arttıkça yılgınlığa kapılarak, kitleleri harekete geçiren aktif müacdeleyi «Faşizm gelir» gerekçesiyle reddetmektedir. Bu anlayış, eylemsizliğin, doğru devrimci çalışmaya sırt çevirmenin gerekçesi ve teorik kılıfı olmuştur.

Faşizm nedir? Birçok devrimci faşizmin sınıf karakterini kavrayamamakta ve bu konuda yanlış anlayışlardan kurtulamamaktadır. Birçok genç arkadaş, faşizmi hâkim sınıflardan, emperyalizm ve işbirlikçilerinin baskı mekanizması olan devletten ve iktidardan ayrı bir şey olarak görmektedir. Bu anlayışa göre faşizm, örneğin Ülkü Ocakları ya da ümmetçi örgütlenmeler ve bunların üyelerinden ibarettir. Bu anlayıştan hareket edilince, faşizmle mücadele, hâkim sınıflara ve onların iktidarına karşı ülke çapında yürütülen bir mücadele olarak görülmemekte, emperyalizme uşaklık eden bir iki gençlik örgütü ve zorba kuvvetlere karşı mücadeleden ibaret sayılmaktadır. Bu anlayış, devlete sınıflar üzerinde bir nitelik tanıyan burjuva düşüncesinin yerleştirdiği ve birçok devrimcinin kafasından silip atamadığı bir anlayıştır. Faşizmi, emperyalizm ve işbirlikçilerinin gücü dışında, adetâ bir fikir akımı gibi görürsek, işbirlikçi sınıfların iktidarına ve devlete sınıflar üstü ve tarafsız bir yer tanırız. Faşist baskıları ve terörü, bütün demokratik güçlerin ortak mücadelesiyle ve kitlelerle kuvvetli bağlar kurarak geriletmek yerine, terör yoluyla yenme eğilimleri de bu yanlış anlayıştan doğmaktadır. Faşizme, işbirlikçi sınıflar ve onların bütün devlet imkânları dışında bir yer tanıyınca, onu bireyci terörle altedebileceğimiz inancı da beraber geliyor. Oysa devrimci gençlik saflarında ortaya çıkan terörcü davranışlar, hâkim sınıfların devrimci güçlere karşı uyguladığı terörü, birçok tarafsız unsura haklı gösterme tertiplerine yaramaktadır. Güçbirliği bozguncusu tutumlar, bireyci ve terörcü davranışlar, devrimci güçlerin tecrit olmasına ve kitle bağlarının, diğer demokratik güçlerle bağların kopmasına hizmet etmektedir. Geçen ay Ankara'da bütün üniversite öğrencisinin, aydınların ve geniş çevrelerin desteğiyle geliştirdiği demokratik hareket, SDDF'nun mitingine karşı TDGF yöneticilerinin giriştiği rekabetçi ve güçbirliği bozguncusu tutumdan sonra baş aşağı dönmüştür. Bütün bunlar yanında propaganda çalışmasını, kitlelerle bağ kurma mücadelesini, politik ve ideolojik çalışmayı reddeden ve her şeyin kaba kuvvetle halledileceğini sanan tutum, zorbalık karşısında kolay yılgınlığa kapılıyor. Gençlik safları içinde, baskılara karşı dayanıklı, sağlam ve istikrarlı bir örgütlenme için bütün bu hatâları ve eğilimleri mutlaka yenmeliyiz ve saflara proleter devrimci çalışma tarzını ve ilkelerini hâkim kılmalıyız.

Faşizm ve devletle ilgili bilimsel olmayan tahliller, ciddî geçinen çevrelerce dahi yapılmaktadır. Aydınlık Sosyalist Dergi, 17. sayısındaki başyazısında şöyle diyor : «Bir yerde ki, silâh taşıma, devleti korumakla yükümlü kurumların mensuplarının tekelinde değildir de herkes silâhlanma gereğini duymaktadır ve silâhlanmaktadır, orada devlet yoktur. Demirel hükûmeti Türkiye'de devletin varlığından şüphe uyandıracak şartları meydana getiren bir hükûmet olmuştur.» (s. 326)

İfadedeki, devletin silâh taşıma tekelinin bozulmasından telâşa kapılan burjuva tavrını bir yana bırakıyoruz. Esas üzerinde durmak istediğimiz nokta, emperyalizmin boyunduruğu altında olan bir ülkede, «herkes silâhlanma gereği duyduğu ve silâhlandığı için devletin yok olduğundan» söz edilmesi ve «devletin varlığından şüphe edilecek şartlar» dan dem vurulmasıdır. Bunlar, devleti sınıflar üzerinde gören parlak burjuva tahlillerinin örnekleridir. Hem emperyalizm var, işbirlikçi burjuvazi ve feodal mütegallibe boyunduruğu var, hem de devlet yok(!) Yoksa sayın yazar, hâkim sınıfların yönetemez ve devlet mekanizmasının işleyemez hale geldiğinden mi söz etmek istiyor? İlkesiz birlik cephesi liderinin bu görüşleriyle, faşizmi «Ülkü Ocağı» adındaki gençlik teşkilâtından ibaret sayan görüş, aslında çok farklı değildir. Her ikisi de faşizmin ve devletin dayandığı sınıfları kavrayamıyor, onları her an yok sanabiliyor ve karşı karşıya geldiği zaman da yılgınlığa kapılabiliyor.

Faşizmi yanlış anlayan diğer bir görüş de emperyalizmin boyunduruğu altındaki sahte demokrasiyi, gerici parlamentarizmi reddeden her hareketi faşizm olarak nitelemektedir. Bunun yanında hangi sınıfın menfaati için yapılırsa yapılsın, ordudan gelen her müdahaleyi faşizm olarak gören ve orduyla faşizm arasında özdeşlik kuranlar da var. Bütün bunlar faşizmin sınıfsal karakterini kavrayamamaktan ileri gelmektedir.

Faşizm, emperyalist ülkelerde, tekelci burjuvazinin, güçlenen işçi sınıfı mücadelesine karşı, bütün burjuva - demokratik hakları ve kurumları kaldırarak zorbalığa başvurmasıdır. Emperyalizmin boyunduruğu altındaki ülkelerde ise, emperyalizmin gerici hâkim ittifakının, halkın kurtuluşunu bastırmak için başvurduğu zorbalık rejimidir. Burjuva demokratik kurumların yerleşmediği sömürülen ülkelerdeki rejimler, genellikle faşist, ya da yarı - faşist niteliktedirler. Yurdumuzda demokratik güçler, 27 Mayısla ve on senedir verilen mücadelelerle sınırlı da olsa bazı demokratik mevziler kazanmışlardır ve bu mevzileri hâkim sınıfların faşist baskılarına ve sınırlı demokratik olanakları tamamen yoketme çabalarına karşı korumak için mücadele ediyoruz. 27 Mayıs Anayasasının sınırlı demokratik hürriyetlerini derinleştirmek, örneğin 141, 142. maddelerin kalkması, sendika özgürlüğünün, Anayasanın kitap toplatma yasağının uygulanması için mücadele ediyoruz. Ancak bütün bunlar Türkiye'deki rejimin yarı - faşist karakterini bize unutturmamalıdır.

Güçbirliği Önünde Engelleri Yıkalım!

Yurdumuzda her geçen gün şiddetlenen sınıf mücadelesi karşısında hâkim sınıfların baskıları artmaktadır. Emperyalizm ve ortakları sosyalist hareketi tecrit edip, bastırarak sömürüsüne devam etmek istemektedir. Bunun için ileri güçler arasına uyuşmazlık tohumları serpilmekte, küçük burjuva rekabetçiliği kışkırtılmakta, demokratik güçler içinde birbirine kaba kuvvet kullanma eğilimleri teşvik edilmektedir. Güçbirliğini baltalayan bütün bu engelleri mutlaka ve süratle aşmalıyız.

1. **Demokratik güçlerin birbirine karşı kaba kuvvet kullanma eğilimlerini kesinlikle mahkûm etmeliyiz.** Bu tavrın altında kaba kuvvetin her şeyi çözeceği anlayışı yatar ve bu tavır, kuvvet karşısında hemen çözülecek olan tavırdır. «Küçük burjuvazi kuvvete tapar» felsefesiyle demokratik güçler arasına devamlı düşmanlık tohumları serpen bu tutumu şiddetle eleştirmeli ve mutlaka gidermeliyiz. Küçük burjuvazi, kendine yapılan zorbalığa tapmaz. Küçük burjuvazi, proletaryanın emperyalizm karşısındaki

devrimci örgütlenmesinin sağlamlığını ve kuvvetini görerek devrimci saflarda daha kararlı bir tavır alır. Küçük burjuvazinin bağlandığı kuvvet bu kuvvettir: Proletaryanın emperyalizme karşı kuvveti, yoksa kendine uygulanan zorbalık değil. Ayrıca küçük burjuvaziyi doğru tanımlayalım, bakış açımızı üniversite duvarlarının dışına çıkaralım: Küçük burjuvazi Türkiye nüfusunun önemli bir çoğunluğunu meydana getiren, şehirlerde kendi üretim aracında çalışanlar, az ve orta topraklı köylüler, asker ve sivil aydınlardır. Küçük burjuvaziyi biz zorbalıkla devrimci yapamayız. Onu, bilinçlendirerek, uzun vadeli menfaatlerini göstererek ve bu menfaatleri sonuna kadar savunarak kazanabiliriz. Devrimci mücadele gönüllü insanların işidir. Bilinçsiz, gönüllü olmayan, hele zorbalıkla(!) saflara kazanılan kişilerle devrimci mücadele başarılamaz. Kaba kuvvetle hiçbir kimseyi fedakârlık ve feragat isteyen bir mücadeleye katamayız.

2. **Küçük burjuva rekabetçiliğini mutlaka yenmeliyiz.** Önderlik, proletarya dışındaki sınıf, zümre, örgüt, grup ve kişileri devrimci yönde harekete geçirmektir. Yoksa onlarla kısır küçük burjuva çekişmelerine girmek değil. Devrimciliğine güvenmiyenler, bütün gelişmelerin mirasçısı olmayanlar olaylara tarihî gelişme ve bütün açısından bakmazlar ve dar küçük burjuva rekabetine girerler. Bu tavıra düşenler için, hareketin anlamı, yöneldiği hedef v.s. ikinci plandadır. İlk ve uzlaşmaz tavırlara girdikleri meseleler, gösteriş, reklâm, «harekete damga vurmak» v.s. gibi dar küçük burjuva rekabetçiliğinden kaynak olan meselelerdir.

Örneğin SDDF'li gençlerin düzenledikleri «Ulusal Egemenlik ve Bağımsızlık Haftası» dolayısıyla yazdıkları «Kahrolsun Amerika», «NATO'ya Hayır» gibi yazıların altındaki SDDF imzasını silmeye kalkışmak, ya da SGÖ adlı gençlik kuruluşunun yapıştırdığı «Toplum Polisi Kaldırılmalıdır» afişlerini, bu örgütün oportünist TİP kliğinin uydusu olduğu gerekçesiyle yırtmak, mitinglerde SDDF'nin temsilcileri yerine SDDF'yi temsil etmeyen göstermelik müttefiklerin konuşmasında ısrar etmek, devrimci davranışlar değildir. Hele SDDF'nin anti-emperyalist şiarlar yaydıkları, bağımsızlık haftaları düzenledikleri, kitlelerin demokratik ve iktisadî mücadelelerini katıldıkları bir sırada bu tutumlar daha da vahim bir niteliktedir.

«Küçük burjuva devrimcilerine karşı mücadelede, kullanılacak mücadele metodlarında politik çalışmanın esas alınmasına dikkat etmeliyiz! Bazı arkadaşlarda zaman zaman kendini belli eden, «dayak en tesirli ikna metodudur» fikri kesinlikle yanlıştır. Kitleleri bilinçlendirmenin ve örgütlendirmenin tek yolu, kitlelerle kopmaz bağlar kurmak, kitlelerin içine derin kökler salmak, kitlelerin bütün mücadeleleri içine girerek onlara doğru çizgiyi göstermek, kitleler içinde politik çalışma yapmaktır. Bunu da ancak kitlelere uzun vâdeli menfaatlerini kavratarak başarabiliriz.» (Oral Çalışlar, Hedef AP İktidarıdır, Silâh: Devrimcilerin Güçbirliğidir, **Türk Solu,** sayı: 125, s. 4)

Küçük Burjuva Rekabetçiliği mi, Önderlik mi?

Bu ilkeler, müttefiki bilinçlendirerek ve mücadele içinde doğru çizgiye getirme, daha tutarlı ve kararlı kılma anlayışıdır ve bu anlayış her türlü küçük burjuva rekabetçiliğini, kısır çekişmeyi reddeden anlayıştır. Aybar-Aren oportünizminin kendi dışındaki ilerici güçlerle nasıl kısır çekirmelere girdiğini mücadele içinde gördük. TİP'in başındaki küçük burjuva oportünist kliği, Türkiye'de kendi dışındaki bütün ileri örgütlenme-

lere yukardan ve çoğu zaman da kıskançlıkla bakmışlardı. Kendi dışlarındaki her ileri atılımı desteklemek ve onu eleştirerek tutarlı bir çizgiye getirmek yerine, bu atılımdan telâşa kapılan bu klik gelişmenin çok gerisinde kaldı ve dağıldı. Aybar - Aren yönetiminin Devrimci Güçbirliğine ve 29 Nisan 1968'de Ankara'da yapılan Güçbirliği mitingine karşı takındığı baltalayıcı tutumdan dersler çıkarmalıyız. Oportünist yöneticiler, bu mitingin anlamını, Türkiye çapında yapacağı etkiyi, bütün ilerici güçleri kucaklayan niteliğini ve mitingin devrimci şiarlarını bir kenara iterek, konuşmacıların tesbiti konusunda bozgunculuk çıkarmışlardı. Bu tutum, Aybar - Aren kliğinin içyüzünün devrimci gençler tarafından tanınmasında yararlı olmuştu.

Küçük burjuva örgütleri ve temsilcilerinin Aybar - Aren örneğinde olduğu gibi, dar rekabetçi tutumlara girmesi olağandır. Ancak proletarya davası için mücadele edenler, müttefiklerinden gelecek bu tip davranışlar karşısında, temel ilkeler ve devrimci hedeflerden vazgeçmeksizin gerektiği zaman taviz verirler. Önderlik, müttefiklerle iddialaşmak ve kısır çekişmelere girmek değil, doğru hedeflere yönelen mücadele içinde müttefikleri bilinçlendirmektir. Bir devrimci harekete, geniş kitleleri, proletarya dışındaki sınıfları ne kadar geniş ölçüde katabiliyorsak, önderlik görevini o kadar başarıyla yerine getirmişiz demektir. Müttefiklerimiz üzerinde ne ölçüde güven ve saygı uyandırmışsak, önderlik görevini o kadar başarıyla yerine getirmişiz demektir. Hareketin temel hedeflerini ilgilendirmeyen biçimsel konularda söz geçirme iddiasıyla düşmanlık yaratacak davranışlara girmek ve bunu «önderlik» zannetmek proleter devrimcilerinin tutumu değildir. Proleter devrimcileri meseleye **bütün** açısından bakarlar ve müttefiklerini mücadele içinde bilinçlendirerek önderliklerini kabul ettirirler. Devrimci cephe ve güçbirliği herkesten önce en devrimci sınıf olan proletaryanın davasıdır. Onu en sağlam biçimde gerçekleştirmek, yaşatmak ve güçlendirmek görevi de sosyalistlere düşer. Sorumluluk, en devrimci olandadır. Bu konuda en dikkatli ve en hassas davranması gereken de onlardır.

Türk Solu, Proleter Devrimci Aydınlık ve İşçi - Köylü'nün kitlelere açılan, kitlelere ve müttefike, eleştiriden hiçbir zaman geri kalmaksızın mücadele içinde bilinç veren kendine güvenli tutumunu kavrayamıyan küçük burjuva çevreleri ve yazarları çeşitli eleştiriler yöneltmektedir.

Aybar - Aren oportünizmini eleştirmedik mi, ANT dergisini, ortanın solu akımını, Yön - Devrim çizgisini, radikal küçük burjuva akımlarını, ilkesiz birlik cephesini v.s. eleştirmedik mi? Ve bütün bunları proletaryanın devrimci ideolojisinin saflara hâkim olması için yapmadık mı? İşçi - Köylü gazetesinde bütün yığınların mücadelesini birleştirerek, bu mücadelelere devrimci hedefler göstererek ve kimden gelirse gelsin her ileri hareketi bütün gücümüzle destekleyerek proletaryanın önderliği için çalışıyoruz. İdeolojik çalışmaya öncelik veriyoruz ve **«Politik çalışma bütün çalışmamızın candamarıdır»** ilkesini izliyoruz. Hatalarımızı da kavradığımız zaman kendimizi kitle önünde eleştiriyoruz. Dergimizin önderlik için mücadeleden anladığı budur. ANT'ın küçük burjuva yazarlarının da anlamadığı budur.

Bir örnek üzerinde durmak istiyoruz. Millî Güvenlik Kurulunun devrimci gençliğe hücum eden bildirisi karşısında bakın ANT dergisi ne diyor?

«Hem 'millî cephe' içinde mücadeleden söz etmek, hem de örneğin bir Millî Güvenlik Kurulunun bildirisi olayında

kesinlikle susmak, teslim olmak. İşte sağ oportünizm.» (**ANT**, sayı : 172, s. 7)

Aynı dergi aynı sayının 16. sayfasında ise, yüksek komutanları kastederek **«asker - sivil aydın zümrenin,** tutucu ve işbirlikçi bir tutuma sürüklenmiş üst tabakaları» ndan söz etmektedir.

Her iki ifade arasındaki çelişmeyi ve Aybar'ın «Amerikancı Bürokratlar» tahlilinin boy göstermesini, ANT'ın eski hastalıklarının depreşmesi olarak niteliyebiliriz. Ne var ki bizim esas üzerinde durmak istediğimiz nokta, Türkiye'de **asker - sivil aydın zümre** ile **bürokrasi** kavramlarının karıştırılmasıdır. Asker - sivil aydın zümre, bürokrasi ve devlet memurları kitlesi değildir. Bu zümrenin özelliği, küçük burjuvaziden gelen radikal ve ilerici fikirlere sahip aydınlar ve gençlikten oluşmasıdır. Asker - sivil aydın zümre, bir devlet memurları zümresi değildir. Bu zümreye damgasını vuran memurluk, ya da subaylık değildir (Etraflı eleştiri için bkz. Şahin Alpay, Tek Tutarlı Millî Kurtuluşçu Akım Proleter Devrimci Akımdır, **Türk Solu,** sayı : 123, s. 8, 9).

Bu sebeple 17. sayımızda yaptığımız küçük burjuva karakterinde olan ve ilerici küçük burjuva düşüncesini benimsemiş subaylar ile ordu ayırımına ANT dergisi yazarının dikkatini çekmek isteriz. (Bkz. s. 342). İşbirlikçi güçlerin bürokrasinin kilit mevkiindeki unsurları, asker - sivil aydın zümrenin bir parçası olmayıp, doğrudan doğruya işbirlikçi devletin kadrolarıdır. Dergimiz, bazı yüksek komutanların Türkiye'deki devrimci mücadeledeki saflarını belirtmiş ve bunların «niçin AP + CHP koalisyonu istedikleri üzerinde durmuştu.» MGK bildirisini «Cephe içinde bir eleştiri yapıyorum» edasıyla eleştirmeyi ve hele bunun «küçük burjuva kuyrukçuluğuna düşmemek» için yapılmasını hangi sıfatlarla niteliyebiliriz, bunu devrimci okuyucularımıza bırakıyoruz.

Bütün Demokratik Güçlerin Birliği İçin Çalışalım

AYDINLIK «Güçbirliği» ni ilk sayılarından beri millî demokratik devrim zaferini sağlayacak olan devrimci cepheden farklı bir şey olarak koymuştur. Millî demokratik devrim, işçi sınıfı önderliğinde işçi, köylü ittifakı temelinde halkın devrimci cephesiyle gerçekleşecektir. Ama biz bütün halk sınıflarını devrimci gerçekleştirecek olan millî cephede toplama mücadelesi verirken, yani kitlelerin bilinçlendirilmesi ve örgütlendirilmesi için çalışırken, her an ilerici, demokratik örgütlerle, gruplarla, hattâ kişilerle devrimci güçbirliği çalışmalarına gireriz. Kitleler içinde çalışma olanaklarını bu şekilde genişletir, demokratik mücadelemizi bu şekilde ilerletebiliriz.

Proletaryanın bağımsızlığını en büyük dikkatle koruyacağımız güçbirliği çalışmalarında, müttefiklerimizle dürüst ilişkiler kurarız. Güçbirliğini bir «aldatmaca», «kullanma», «göstermelik kuklalar bulma» olarak anlamayız. Güçbirliğini proletaryanın ve bütün halkın menfaatlerini temsil eden, dürüst ilişkilere dayanan bağlar olarak görürüz. Gerek güçbirliği çalışmalarında bağ kurduğumuz örgütler ve gruplarla ilişkilerimizde, gerekse genel olarak bütün demokratik güçlere karşı kaba kuvvet kullanılmasını kesinlikle reddederiz. Müttefiklere karşı mücadele metodumuz, eleştiri ve iknadır. Bugün Türkiye'de kendini demokratik güçler içinde gören bütün örgüt, grup, cephe ve kişileri demokratik bir koalisyonda, devrimci güçbirliğinde toplama görevimizi, yukardaki ilkelere dikkat ederek yerine getirmeliyiz. Güçbirliği çalışmasına kim gelirse kabul etmekle görevliyiz. Hiçbir gücü reddetmemeliyiz.

Türk Solu Mücadelesine Daha Güçlü Olarak Devam Edecektir

Proleter devrimci mücadelemizin haftalık organı TÜRK SOLU dergisi yayınına ara vermek zorunda bırakılmıştır. Bütün kurucular adına «sahipliği» şahsında toplayan Şerif Tekben, derginin yayınını tatil etme kararı almıştır. Bu karar, şüphesiz sosyalistler arasındaki çalışmalarda kurulların kararları oy çokluğuyla alması ilkesine aykırı ve sahipliğin anlamını da sosyalist bir açıdan değerlendirmeyen bir karardır.

TÜRK SOLU, yayınına başladığı tarihten itibaren Türkiye'de devrimci düşüncenin saflara hâkim olması için mücadele etmiş ve oportünizme karşı verilen mücadelenin kalesi olmuştur. Proleter devrimciler, TÜRK SOLU'na emperyalizm ve işbirlikçilerinden veya oportünist kliklerden gelen bütün saldırıları omuz omuza göğüslemişler ve dergiyi devrimci bir silâh olarak yaşatmışlardır. AYDINLIK dergisinin çıkışından sonra, dergiler arasında kurulan dayanışma, sinsi olarak yürütülen ve AYDINLİK'la TÜRK SOLU arasında bir ayrılık yaratmaya yönelen çabalar bastırılarak korunmuş ve güçlendirilmiştir. Bütün bunlar yanında TÜRK SOLU'nda görevi olsun, olmasın proleter devrimcileri, TÜRK SOLU'nun mücadelesini daha başarılı olarak yürütmesi için, halkımızın ve işçi sınıfımızın düşmanlarına daha can alıcı darbeler indirmesi için, eleştiri ve tartışmayı yaşatmaya da çalışmışlardır. TÜRK SOLU bugüne kadar devrimci mücadelenin bir kalesi olarak mücadele ettiyse, bunda onun duvarlarına kendini siper eden binlerce militan gencin, işçi, köylü ve aydının görevlerini yapmalarının payı vardır.

TÜRK SOLU Yazı Kurulu, 126. sayıda yayınladığı bildirisinde mücadelesine yeniden bir haftalık dergi çıkararak devam edeceğini ilân etmiştir. Yeni dergi, geçmişte verdiğimiz mücadelenin özeleştirisi yapılıp, hatalarımızdan dersler çıkararak görevini daha güçlü ve daha başarılı olarak yerine getirecektir. Bunun için devrimci arkadaşları, TÜRK SOLU'nun iki yılı aşan mücadelesini eleştirmeye ve yeni çıkaracağımız haftalık organ için önerilerini bildirmeye çağırıyoruz.

Not : Haftalık dergimizin hazırlık çalışmaları devam etmektedir. Adres : Divanyolu, Klodfarer Cad. 6/6, İstanbul. Tel : 27 39 61.

Çin Halk Cumhuriyetinin Uzaya Attığı Uydu, Sosyalizmin ve Bütün Dünya Halklarının Devrimci Zaferidir !

Çin Halk Cumhuriyetinin 25 Nisan 1970 günü uzaya fırlattığı bildirilen uydu, sosyalizmin ve kurtuluşları uğruna mücadele etmekte olan bütün dünya halklarının devrimci zaferi, güven ve kıvanç kaynağıdır!

Çin Halk Cumhuriyeti, 1949'da, uzun yıllar süren bir devrimci mücadele sonucu, emperyalizmin ve yerli işbirlikçilerinin yenilmesiyle kurulmuştu. Devrimci iktidarın kurulmasını izleyen yıllarda, Çin Halk Cumhuriyetinde işbirlikçi bur-

juvaziyle feodal ve yarı-feodal unsurların ve emperyalist sömürünün ekonomik temelleri tasfiye edildi; sosyalizmin kurulmasına geçildi ve alt-yapıda sosyalizmin kuruluşu büyük ölçüde gerçekleştirildi. Çin devrimcileri, yaptıkları bütün çalışmalarda politik ve ideolojik çalışmaya öncelik verme ilkesini doğru benimsemişler ve kitlelere de bunu kavratabilmişlerdir. Yine bu ilkeye uygun olarak, sosyalizmin alt-yapısının esas olarak kurulmasının hemen ardından, Çin devrimcileri Büyük Kültür Devrimi hareketine girişerek, eski toplumun bütün üst-yapı kalıntılarına, proleter devrimci bilinç ve yaşantıya uymayan bütün unsurlara karşı sert bir mücadele açmışlardır. Çin devrimcilerinin çalışması sonucu, proleter devrimciliğinin şu evrensel ilkeleri kitleler tarafından sıkı sıkıya kavranmış, toplum hayatının her alanına ve bütün günlük meselelere uygulanır hale gelmiştir:

> «Bir fikir, kitleler tarafından kavranınca, maddî bir güç haline gelir.»
>
> «Bütün düşmanları yenmemizi sağlıyan silâh, marksizm-leninizmdir.»

Çin Halk Cumhuriyetinin proleter devrimci kadroları ve halkı, işte bu esasları doğru kavradıkları içindir ki, yapılan her işe, girişilen her mücadeleye **halkın yaratıcı gücünü** en önemli ve etkili unsur olarak katmaları mümkün olmaktadır! Çağımızda, halkların yaratıcı gücünü harekete getirmenin yolu, marksizm-leninizmi benimsemek ve doğru uygulamak, proleter devrimci çalışma tarzını sıkı sıkıya kavramaktır. Bu gerçekleştirildi mi, en ağır şartlar altında bile engeller yenilir ve Çin Halk Cumhuriyetinin uzaya fırlattığı uydu, bunun en yeni somut delilidir; kurtuluşları uğruna mücadele eden bütün dünya halkları, bu olayı incelemeli ve bundan doğru sonuçları çıkarmalıdırlar!

Çin Halk Cumhuriyetinin uzaya uydu atması, halkın yaratıcı gücünü harekete geçiren proleter devrimci çalışmanın teknolojik ve bilimsel alanda büyük bir zaferidir. Ama bu, işin ancak bir yönüdür. Diğer yönü, bu uydunun uzaya atılmasının dünyadaki güçler dengesiyle dünya halklarının devrimci mücadelelerinin dış şartları üzerine yaptığı ve yapacağı etkidir.

Çin Halk Cumhuriyeti'nin uzaya fırlattığı uydu, 173 kilo ağırlığındadır ve dünyadan çok uzak bir yörüngeye yerleştirilmiştir. Bunun anlamı şudur: Çin Halk Cumhuriyeti, bugün ABD emperyalizminin on sene kadar önce elinde bulunan kıt'alararası füzelerden **daha kuvvetli** kıt'alararası füzelere sahiptir! Çin Halk Cumhuriyeti'nin uzaya fırlattığı uydu, ABD'nin uzaya fırlattığı ilk uydulardan beş ilâ altı misli daha ağırdır ve SSCB'nin uzaya fırlattığı ilk Sputnik'lere denk ağırlıktadır. Bugün Çin Halk Cumhuriyeti'nin en azından ABD'nin on yıl önce sahip olduğu **nitelikte** kıtalararası vurucu gücü vardır.

Çin Halk Cumhuriyeti'nin hızla en ileri teknolojik düzeyde askerî imkânlara sahip olması, dünya halkları için gerçekten büyük bir güvencedir! ABD emperyalizminin nükleer şantaj imkânlarını ve nükleer harp tehdidini alabildiğine gerileten, emperyalist harp çığırtkanlarının işini bozan büyük bir olaydır! Çin Halk Cumhuriyeti'nin uzaya uydu fırlatabilmesinin arkasında yatan ekonomik-teknolojik-bilimsel düzey, Çin'in devrimci kadrolarının sahip olduğu **proleter devrimci bilincin yönetiminde,** dünya barışının ve başarılı kurtuluş mücadelelerinin önemli bir dayanağı olacaktır.

Çin Halk Cumhuriyeti uzaya uydu fırlatmadan önce de dünya halkları için durum kötü değildi; ABD'nin nükleer şantaj imkânları geniş değildi; ABD'nin elindeki silâhlar bütün ülkelerin devrimcilerinin elindeki **büyük devrimci silâha**

üstün değildi! Çünkü tâyin edici unsur silâhlar değil, halkların gücüdür. Yukarda da belirttiğimiz gibi, Çin'in uzaya uydu fırlatmasının en önemli yönü, bilimsel sosyalizmin ve doğru çalışma tarzının kavranması halinde halkın yaratıcı gücünün her şeye muktedir olduğunun bir kere daha gösterilmesidir. Çin halkı da uzaya uydu atabilecek duruma, bunu anlayarak ve pratikte uygulayarak gelmiştir. Bütün dünya halklarının kurtuluşu da, aynı ilkenin kavranması ve uygulanmasıyla gelişecektir!

Çin Halk Cumhuriyeti'nin uzaya fırlattığı uydu, ABD emperyalizminin aya gitmiş olmaktan kendine pay çıkarmaya çalıştığı sıralarda, sosyalizmin ve bütün dünya halklarının zaferidir!

Dünya Halklarının Ortak Mücadelesi Çürüyen ABD Emperyalizmini Çökertecektir

Amerikan emperyalizmi halkımızın baş düşmanı, millî demokratik devrim mücadelemizin baş hedefidir. ABD emperyalizminin yerli işbirlikçileriyle birlikte yurdumuz üzerinde kurduğu hakimiyete son verebilmek için onu yakından tanımalıyız.

Türkiye'de ABD emperyalizmi hakkında, ABD'nin kapitalist dünya sistemi üzerinde rakipsiz olarak hüküm sürdüğü yıllardan kalma fikirler yaygındır. Bu fikirler gelişen dünya olaylarını doğru bir biçimde değerlendirmemizi engellemektedir. Bu nedenle, yeni bir on yılın başlarında bulunduğumuz şu sıralarda, İkinci Dünya Savaşından beri gelişen şartların ABD emperyalizmi üzerindeki etkilerini kısaca gözden geçirmek ve ABD emperyalizminin bugünkü durumunu daha iyi kavramamıza yarayacak noktalar üzerinde kısaca durmak yerinde olacaktır.

1950-60 arasındaki on yıl, dünyanın bir numaralı emperyalist kuvveti olan ABD'nin siyasî ve ekonomik buhranlarının iyice derinleştiği bir dönem olmuştur. Bu on yıl boyunca ABD emperyalizmi her geçen gün biraz daha çöküşüne yaklaşmıştır. Dışarda yürüttüğü saldırı ve istilâ politikası yenilgi üzerine yenilgiye uğramış ve tam bir çıkmaza girmiş; önderliğini yaptığı emperyalist blokta parçalanma eğilimleri kuvvetlenmiştir. İçerde ABD emperyalizmi yara üstüne yara almış, siyasî ve iktisadî buhranların üst üste binen etkileri altında kalmıştır. Geçen on yıllık dönem ABD emperyalizminin çeşitli uluslararası çatışmalar karşısında Sovyetler Birliği ile uzlaşmalara dayanan politikalar güttüğü bir dönem olmuştur. ABD emperyalizmi ile SSCB arasındaki bu uzlaşmalar çeşitli alanlarda, özellikle Batı Avrupa'da, ABD emperyalizminin çelişkilerini ağırlaştırmış ve onun gerici yüzünü daha da açığa çıkarmıştır.

ABD Emperyalizmi Patlayan Bir Volkanın Üstünde Oturmaktadır

ABD tekellerinin organlarından biri olan **Christian Science Monitor,** 1969 sonlarındaki bir başyazısında, 1960'ların ABD emperyalizmi için «depremlerle dolu bir on yıl», «on yıllık bir volkanik dönem» olduğunu yazmıştır. Başyazıda Amerikan tarihinde «her alanda bu kadar şiddetli sarsıntılar ve buhranlarla dolu başka bir on yıl» bulunamıyacağı, bir «koca dev» olan ABD emperyalizminin içerde ve dışarda «her çeşit zorluklarla» karşı karşıya gelmiş olduğu belirtilmektedir.

Gerçekten de, ABD emperyalizmi, İkinci Dünya Savaşı biter bitmez dünya kapitalizminin eli kamçılı beyi durumuna yükselmesinden hemen sonra bile, 1949'da Çin halkının Çan Kay-şek rejimini yıkmasıyla, Sovyetler Birliği'nde ilk atom bombasının çok geçmeden patlatılması üzerine nükleer silâh tekelini kaybetmesiyle ve nihayet Kore'de giriştiği istilâ savaşındaki başarısızlığı ile, yükseldiği zirveden, içinden çıkılmaz bir güçlükler denizine yuvarlanmıştı. 1960-70 yıllarında ise ABD emperyalizminin çöküş süreci hızlanmıştır.

1960-70 dönemi Asya, Afrika ve Lâtin Amerika'da halkların ABD emperyalizminin boyunduruğuna karşı silâhlı kurtuluş mücadeleleriyle dolu bir dönem olmuştur. Dünyanın mazlûm milletlerinin ve halklarının devrimci kitle mücadeleleri birbirinden güçlü dalgalar halinde kendi kendini «dünya jandarmalığı» na tayin etmiş olan ABD emperyalizmine sert darbeler indirmiştir. 1961'de ABD emperyalizminin Küba'dan kovulmasını, yiğit Vietnam halkının millî kurtuluş yolunda ABD emperyalizminin saldırısını püskürterek onun canına okuması izlemiştir. Vietnam'da yürüttüğü istilâ savaşındaki yenilgisi ABD emperyalizminin stratejik zaaflarını inkâr götürmez biçimde açığa çıkarmıştır. Bu zaaf noktaları şunlardır: Destek bulmayan haksız bir savaşın yürütülmesi; yeteri kadar askerle tutulamayan çok uzun bir savaş cephesinde dövüşmek zorunluğu; ikmal kaynaklarının çok uzakta olması ve nakliyat güçlüklerine göğüs germe zorunluğu; savaştan yılgın askerlerin kendi toprağından çok uzakta yapılan anlamsız bir savaşa karşı gittikçe olumsuzlaşan tutumları. Bu stratejik zaaflar, Asya, Afrika ve Lâtin Amerika'nın başka ülkelerinde de ABD emperyalizmine karşı halkların millî kurtuluş davaları için silâha sarılmalarıyla daha da açığa çıkmaktadır. Savaş alevleri içindeki Güney Doğu Asya'dan Filistin halkının millî kurtuluş mücadelesinin şiddetlendiği ve halk savaşı niteliği kazanmakta olduğu Orta Doğu'ya, Afrika'dan Lâtin Amerika'nın dağlık bölgelerine kadar her yerde ABD emperyalizmi dört bir yanının sarıldığını görmekte, dünya halklarının muhasarası altında çaresizlik içinde bocalamaktadır. Yıllar geçtikçe hiç bir yerde hiç bir milletin ve halkın millî kurtuluş mücadelesini bastıramaması bir yana, bu gerici emperyalist politikasının gereği olan saldırı savaşlarının yeni yeni cepheler doğmasına yol açması karşısında, ABD emperyalizmi daha da zayıflamaktadır. Vietnam'daki saldırı ABD kuvvetlerini bölerek Laos'ta yurtseverlerin ABD emperyalizmine ve yerli kuklalarına karşı haklı millî kurtuluş mücadelelerini yürütmelerini kolaylaştırmakta; Kamboçya'da gericileri iktidara getiren CIA darbesi Kamboçya halkının devrimci mücadelesinin hızla millî cephe ve halk kurtuluş ordusu içinde örgütlenmesi sonucunu doğurmaktadır. Sihanuk'un iktidardan uzaklaştırılmasından bu yana henüz bir ay bile geçmeden Kamboçyalı yurtseverler gerici Lon Nol iktidarına karşı giriştikleri savaşta zafer üstüne zafer kazanmışlar, Kamboçya köylülerinin desteğiyle kurtarılmış bölgelerde devrimci iktidarın ilk nüvelerini meydana getirmişlerdir. CIA darbesi, emperyalizm ve ona karşı dünya halklarının kurtuluş bayrağını yükselten dünya devrimciliği arasında umutsuz bir tarafsızlık ve denge politikasının uygulanabileceğini sanan Sihanuk'un gözlerinin açılmasına yaramakta; Kamboçya'daki Sihanuk taraftarı yurtseverlerin bu ülkede öteden beri ABD emperyalizmine karşı dövüşenlerin saflarında yer almalarına yol açmaktadır. Kamboçya Halk Kurtuluş Ordusu, başkent varoşlarına dayanmıştır. Gerici iktidar güç durumdadır. Kamboçya'yı, gerici Lon Nol hükûmetinin ABD emperyalizminin askerî mü-

dahalesini davet etmesi de kurtaramıyacaktır. Yakın gelecekte Kamboçya'da kurulacağı haber verilen Devrimci Hükûmet ABD emperyalizminin bu ülke üzerinde hâkimiyet kurma çabalarına karşı çok anlamlı bir cevap olacaktır.

Geçen on yıl içinde Asya, Afrika ve Lâtin Amerika halklarının ABD emperyalizmine karşı yürüttükleri millî kurtuluş mücadeleleri ABD emperyalizminin kâğıttan bir kaplan olduğunu inkâr götürmeyecek biçimde ortaya çıkarmıştır.

Emperyalist Cephe Parçalanmaktadır

1960'larda emperyalist cephe gittikçe hızlanan bir dağılma süreci içine girmiştir. ABD emperyalizminin saldırı politikasını yürütmekte yararlandığı askerî paktlar, başta NATO olmak üzere, ABD'nin hâkim olma ve buna karşı diğer üyelerin ABD hâkimiyetine karşı çıkma çabalarından doğan çatışmadan dolayı geniş ölçüde battallaşmaktadır. İnönü'nün «NATO içinde haklarımızı daha iyi savunalım» görüşü de, askerî paktlar içinde ABD emperyalizminin tam hâkimiyet kurma çabaları ile ortakların ona karşı koymalarının örneklerinden biri sayılabilir. Zaman geçtikçe NATO içinde ABD emperyalizminin ortakları olan Batı Avrupalı emperyalist devletler daha az uysal bir tutum benimsemişlerdir. Bazı konularda ABD emperyalizmi paktaların bütünlüğünü korumak için onlara karşı tavizkâr olmak zorunluğunu duymuştur. NATO içindeki çatışmanın en belirgin örneği Fransa - ABD çatışmasıdır. 1950'lerin son yıllarında Wall Street patronlarının borazanları «Fransız horozunun kanatlarını keselim» diye bağırıp çağırmışlardı. Gerçekte ise «Fransız horozunun kanatları kesilemediği» gibi, aksine Fransız horozu Amerikan «kartalını» fena şekilde gagalamıştır. 1960'larda Fransa ile ABD emperyalizmi arasındaki çelişki büyük ölçüde keskinleşmiştir. De Gaulle iktidarı her alanda NATO emperyalizmine meydan okumuş, sonunda Fransa askerî gücünü NATO'dan ayırdığı gibi, NATO Avrupa Müttefik Kuvvetler Kumandanlığı'nı da sınır dışı etmiştir.

ABD emperyalizmi ile Batı Avrupalı emperyalist müttefikleri arasındaki çelişkiler, ABD ile Sovyetler Birliği arasındaki yakınlaşma yüzünden gittikçe daha keskinleşmektedir. Federal Almanya'nın tek taraflı olarak Doğu Almanya ile başlattığı görüşmeler, Polonya ile görüşme teşebbüsleri ve Sovyetler Birliği ile yapmakta olduğu temaslar, ABD emperyalizminin çaresizlikten doğan rızasıyla ama gerçekte onun isteği dışında olmaktadır. ABD emperyalizminin, emperyalist cephe ile SSCB arasındaki ilişkileri tek başına ve tek yanlı olarak çözmeye çalışması, özellikle Federal Almanya'da şiddetli huzursuzluklara yol açmaktadır. Diğer Batı Avrupalı emperyalist devletlerin bu durumdan memnunluk duymadıkları da görülmektedir.

ABD emperyalizmi, kendi tekellerine karşı olduğu şüphe götürmeyen Ortak Pazar'a NATO ittifakını korumak amacıyla rıza göstermektedir. ABD, Ortak Pazar ülkelerinde kendi tekellerinin kayıtlamalara uğramalarını sineye çekmektedir. Son günlerde Ortak Pazar'a girmek için başvurmuş olan ülkelerden yalnız NATO üyesi olanlarla (İngiltere, Norveç, Danimarka gibi) görüşmeler açılmasının kararlaştırılması ve NATO üyesi olmayan İsveç'in dışta bırakılması bunu göstermektedir. İsveç'in uğradığı bu tecrid politikası, İsveç - ABD ilişkilerini gerginleştirmiştir, daha da gerginleştirecektir. İsveç Dışişleri Bakanı çeşitli konuşmalarında açıkça ABD hükûmetinin politikasının birçok konuda emperyalist bir nitelik taşıdığını söylemektedir. Bu sözler büyük tepkilere yol açmıştır. Saldırgan NATO paktına girerek varlığını tehlikeye

düşürmek istemeyen bir kapitalist ülkeye karşı emperyalist ülkeler blokunun aforoz politikası uygulaması çok öğreticidir.

İşte bütün bu nedenlerden dolayıdır ki, iş başına geldikten sonra Nixon, son yirmi yıl içinde «durumun değişmiş olduğunu» ve «hür dünyanın» liderinin artık «hür dünyaya kendi görüşlerini tek yanlı olarak kabul ettiremiyeceğini» teslim etmekten başka yapacak şey bulamamıştır.

ABD Halkı Uyanıyor, Sınıf Çelişkileri Keskinleşiyor

Tekelci ABD burjuvazisinin amansız baskı politikası karşısında 1960'lar boyunca ABD halkı yeni bir uyanış dönemine girmiştir. ABD halkı ABD emperyalizminin gerici iç ve dış politikasına karşı mücadelesini hızlandırmaktadır. Bu mücadeleler ABD emperyalizmini derin bir şekilde yaralamaktadır. ABD'de sınıf çelişkileri görülmemiş derecede keskinleşmektedir.

ABD'nde Afro - Amerikan halkının, işçilerin, gençliğin ve diğer kesimlerin mücadeleleri hızlandığı gibi, günden güne aralarında bağlar da kurulmaktadır.

1960'larda ABD'nin tekelci burjuvazinin şiddetli baskılarına karşı Afro - Amerikan halkının şiddetli mücadeleleri belli başlı bütün ABD şehirlerini, ABD emperyalizminin sinir merkezi olan Washington'u sarmış, daha üst bir düzeye yükselmiştir. ABD'nin polis ve ordu gücünün kendilerine karşı amansızca kullanılması onların mücadele azmini kıramamıştır. Aksine bütün bu faşist baskılar Afro - Amerikan halkının devrimci uyanışını hızlandırmaktadır.

Bu yıllar boyunca Amerikan işçi sınıfı görülmemiş sayıda ve çapta grev hareketlerine girişmiş; birçok hallerde tekelci burjuvazinin satılık adamları olan sarı sendikacıları elinin tersiyle iterek mücadelesini yürütmüştür. Son yıllarda ABD emperyalizminin hâkim güçlerini derin düşüncelere daldıran bir konu olarak «vahşi grevler» konuşulmaktadır. ABD'nin tekelci burjuvazisi ve onun uşakları işçilerin sarı sendikalara rağmen yaptıkları grevlere bu adı takmışlardır. «Vahşi grevler» ABD işçi sınıfında gerçek bir uyanışın tomurcukları halinde bütün ABD fabrikalarını sarmaktadır.

ABD gençliği de temelinden çürümekte olan bir toplumun geçirdiği sarsıntılar içinde her geçen gün biraz daha bilinçlenmekte, ABD emperyalizmine karşı dünya halklarının giriştiği mücadelelerin önemini her geçen gün biraz daha kavramaktadır. ABD gençliği, içerde gerek Afro - Amerikan halkın ve gerekse bütün Amerikan işçi sınıfının girdiği mücadelelerle her geçen gün biraz daha sağlam bağlar kurmaktadır. ABD'de bugün, halkın çeşitli kesimlerinin gelişen mücadelesi, Amerikan halkının kurtuluşu kapısını açacak işçi - gençlik Afro - Amerikan halk ittifakının temellerini kurmaktadır.

1960'ların sonlarında Amerikan halkının Vietnam harbine karşı düzenlediği iki büyük protesto hareketine, bir milyondan fazla insan katılmıştır.

Amerikan Emperyalizminin Kapitalist Dünya İçindeki Ekonomik Yeri Zayıflıyor!

Amerikan emperyalizminin her geçen gün biraz daha fazla kan kaybetmesine yol açan bir dördüncü olay, Amerikan emperyalizminin kapitalist dünya içindeki ekonomik yerinin zayıflamasıdır.

İkinci Dünya Savaşının sağladığı özel koşullara dayanarak gelişmiş ve dünya kapitalist sistemi içinde hâkim duruma yükselmiş olan ABD emperyalizmi, bugün dünya çapında devamlı küçülen ve ka-

rarsız piyasalarla, devamlı daralan kaynaklarla karşı karşıyadır. Pazarlarının daralması, ABD ekonomisinin iç buhranını keskinleştirmektedir. Bütün devlet harcamaları, ekonominin askerîleştirilmesi ve dış yatırımlar ABD ekonomisinin müzminleşen hastalığına çare olamamaktadır. Bir yandan enflâsyonist fiyat yükselişleri ve bir yandan 1970'in ilk ayları içinde çok sert bir «fazla-üretim» krizinin kendini belli etmeye başlaması, ABD emperyalizminin hâkim çevrelerinin içine düştükleri çıkmazın belirtileridir.

Bu gelişmelerin de sonucu olarak, ABD ekonomisi, dünya kapitalist sistemi içinde 20. yüzyılın en önemli kısmı boyunca işgal edegeldiği hâkim yeri kaybetmek tehlikesiyle karşı karşıyadır. Lenin, eşit olmayan ekonomik ve politik gelişmenin kapitalizmin mutlak bir kanunu olduğunu belirtmişti. Bu kanunun işleyişi, 19. yüzyılın sonu ve 20. yüzyılın başlarında ön plana ittiği ABD ekonomisini şimdi artık ikinci plana itmek, sarsılmaz hâkimiyetini zedelemek yolundadır. İkinci Dünya Savaşından bu yana, bazı kapitalist ülkeler, örneğin Japonya, Batı Almanya, İtalya ve Fransa, ABD'den daha hızlı gelişmişler ve ekonomik güçleri de bu oranda artmıştır. Amerikan ekonomisinin kapitalist dünya üretimi içindeki yeri düşmektedir. Buna bağlı olarak, bütün İkinci Dünya Savaşı sonrası döneminde dünyanın en «sağlam» parası olarak kabul edilen doların da itibarı büyük ölçüde zedelenmiştir. ABD emperyalizminin hâkim çevreleri, doların satın alma gücünün düşmesi ve krizden krize sürüklenmesi karşısında, Batı Avrupa ülkelerinden yardım dilenir olmuşlardır! Nixon yönetimi, bir yandan Amerika'nın diğer kapitalist ülkelere göre artık liderlik değil, fakat karşılıklı pazarlık durumunda olduğunu yakınarak beyan ederken, diğer yönden çeşitli politik manevralarla sarsılmış ABD itibarını yeniden kurmaya ve sürdürmeye çalışmaktadır! Dünya halklarının ve Amerikan halkının gelişen mücadeleleri ABD'yi ekonomik, politik ve askerî bakımdan sarstıkça, ABD tekellerinin, hükûmetinin ve Pentagonun bütün bu telâşlı çabaları mutlaka çıkacaktır!

ABD Emperyalizmi Kâğıttan Bir Kaplandır!

Bütün bu gelişmeler, Mao Zedung'un Amerikan emperyalizminin kâğıttan bir kaplan olduğu yolundaki görüşünün doğruluğunu kanıtlamaktadır!

Dünya halkları devrimci mücadeleye dört elle sarıldıkları takdirde, ABD emperyalizminin çürümüş ve kof niteliğini her geçen gün biraz daha gözler önüne serecekler ve devrim dalgası ABD emperyalizmini ve bütün işbirlikçilerini dünya sahnesinden süpürecektir!

Bütün ülkelerin devrimcileri, ABD emperyalizminin azametli ve korkunç görünüşüne asla aldanmadan, zaferin mutlak olduğunu bilerek mücadele etmelidirler. Dünya halklarının gelişen devrimci muhasarası, içte keskinleşen sınıf mücadelesi ve ortaklarıyla arasında gelişen politik ve ekonomik çelişkiler sonucu, ABD emperyalizmi çok büyük bir bunalım içine girmiştir.

Zafer Dünya Halklarınındır!

işçi - köylü hareketleri ve proleter devrimci politika

ÜLKEMİZDE İŞÇİ - KÖYLÜ HAREKETLERİ GİTTİKÇE YAYGINLAŞIYOR

Ülkemiz, özellikle son iki yıl içinde gittikçe yaygınlaşan ve yoğunlaşan işçi, köylü hareketlerine sahne oldu. Grevler, fabrika ve toprak işgalleri, iş boykotları, yürüyüşler, mitingler birbirini kovaladı. Daha büyük ve daha güçlü hareketlerin habercisi olan işçi, köylü hareketlerinin başlıcalarını özetliyelim.

İşçi Hareketleri

1968 yılının Mart ayında, AP kurucularından Tahsin Demiray'ın işyeri Türkiye Basımevinde 22 işçi, bir yıldan fazla devam edecek olan bir greve başladılar (1). Nisan ayında, Goodyear işyerinde ve Sümerbank Filyos ateş tuğla fabrikasında iki grev daha patlak verdi (2). Mayıs ayında, Foster Wheeler şirketinin Ankara'daki bürosunda, birçok devrimci örgütün desteklediği ve Amerikalıların işçilerimiz üzerindeki baskısını hedef alan yeni bir grev doğdu (3). Yarımca İpraş Rafinerisinde çalışan 450 işçi sosyal hakları için Haziran ayında yemek boykotuna gittiler (4). Temmuz başlarında Derby Lastik Fabrikasının 1700 işçisi, Lastik İş Sendikasını işyerine sokmayan, Lastik İş'e kaydolan işçilere baskı yapan işvereni protesto amacıyla fabrikayı işgal etti (5). Aynı günlerde 23 fırın işçisi, zam talebiyle Şişli Gürsel

---

(1) TÜRK SOLU, sayı 26; AYDINLIK, sayı 2, s. 106.
(2) TÜRK SOLU, sayı 27.
(3) TÜRK SOLU, sayı 29.
(4) TÜRK SOLU, sayı 32.
(5) TÜRK SOLU, sayı 34.

Mahallesinde çalıştıkları fırını işgal etti. Yine Temmuz ayı içinde çevre köylerden gelerek Balıkesir Orman Fidanlığında çalışan kadınlı erkekli 50 işçi, Türk Ot-İş Sendikasına girdikleri için işten atılınca, Orman Fidanlığının kapılarını tutarak içeriye yeni işçi alınmasına engel oluyorlardı. İşçiler daha sonra da aileleriyle birlikte Balıkesir'de bir sessiz yürüyüş yaptılar (6).

Ağustos başlarında Alibey Köyündeki Finifis Branda Fabrikası işçileri Teksif'ten ayrılarak Federal Sendika'yı kurdular. Sendika kurucusu 4 işçinin işten atılması, 200 branda işçisinin «arkadaşları tekrar işe alınıncaya kadar» oturma grevine gitmelerine yol açtı (7). İş güvenliğinin bulunmaması, ücretlerin düşük olması, 15 yaşından küçük çocukların çalıştırılması vb. nedenlerle Finfinis işçileri, Eylül ortalarında yeniden direnişe geçtiler (8). Jandarma baskısına, işten atılmalara ve nezarete alınmalara rağmen, direniş bir aydan fazla sürdü. İşçiler 14 Ekimde Demokratik Devrim Derneği, İşsizlik ve Pahalılıkla Savaş Derneği ve Fikir Kulüpleri Federasyonunun katıldığı bir yürüyüş düzenlediler. Bu arada, grevleri 220. gününü dolduran Türkiye Basımevi işçileri aralarında para toplayarak, DİSK'in kendisine bağlı olmadığı için desteklemediği Finfinis işçilerine yardımda bulundular (9).

Kasım başlarında Samsun Tekel Başmüdürlüğü'nde çalışan 197 işçi, işlerinden çıkarıldıkları için Ankara'ya doğru yürüyüşe geçti (10). 5 Kasımda Magirus Otobüs Karoseri ve Montaj Fabrikasında Maden-İş'e bağlı 600 işçinin sendika özgürlüğü, iş güvenliği, ücret artışı... gibi taleplerle başlattığı grev, işveren ve taraftarlarının zorbalığına rağmen güçlenerek devam etti ve başarıyla sonuçlandı (11). Kasım ayının önemli işçi hareketlerinden biri de Yapı-İş Sendikasına bağlı Keban barajı işçilerinin greviydi. Jandarma baskısı altında ve zaman zaman grevci işçilerle işe devam etmek isteyen yabancı işçiler arasında çıkan silâhlı çatışmalarla devam eden Keban grevinin amaçlarından biri de Türkiyeli işçilerle onlara göre iki misli fazla ücret alan yabancı işçiler arasında yapılan ayırımın ortadan kaldırılmasıydı (12). Aralık ayında ise, Adana'da lokavt yüzünden açıkta kalan 600 fırın işçisi bir sessiz yürüyüş yaptılar (13).

1969 yılına yoğun işçi hareketleriyle girildi. Hemen Ocak ayı başlarında Karayolları Genel Müdürlüğüne bağlı 7 iş yerinde «beyaz yakalı» işçiler, «kıdem ve hizmet tazminatı», «keyfî nakillerin önlenmesi» talepleriyle greve başladılar (14). Öte yandan Deniz Ulaş-İş Sendikasına bağlı 2000'e ya-

---

(6) TÜRK SOLU, sayı 40.
(7) TÜRK SOLU, sayı 38.
(8) TÜRK SOLU, sayı 48.
(9) TÜRK SOLU, sayı 49.
(10) AYDINLIK, sayı 2, s. 106.
(11) TÜRK SOLU, sayı 56; AYDINLIK, sayı 2, s. 106 ve 178.
(12) TÜRK SOLU, sayı 62; AYDINLIK, sayı 2, s. 106.
(13) AYDINLIK, sayı 2, s. 177.
(14) TÜRK SOLU, sayı 61; AYDINLIK, sayı 4, s. 261.

kın işçi, Deniz Nakliyat Genel Müdürlüğü iş yeri ve gemilerinde önce İstanbul limanındaki 31 şilepte, sonra da İzmir'de greve gitti ([15]). Ankara'daki İş Matbaası işçileri beş gün süren bir grev yaptılar ([16]). Ocak ayının önemli işçi hareketlerinden biri de Sümerbank grevi idi. Sümerbank iş kollarında çalışan 30 bini aşkın işçinin greve gideceği haberi üzerine 9 Ocak günü lokavt kararı alınmıştı. Fakat 1 Şubatta bazı haklar alınarak anlaşmaya varıldı ([17]).

Şubat ayı içinde Çelik - İş'ten Maden - İş'e geçmek isteyen 520 Singer işçisi, 3 işçinin işten atılması üzerine fabrikayı işgal ettiler. Polisle işçiler arasında kanlı çatışmalar çıktı. «Kahrolsun Amerika», «Bağımsız Türkiye» sloganlarıyla tezahürat yapan işçilere etrafta toplanan halk sevgi gösterilerinde bulundu ([18]).

Mart ayında Rabak işçileri DİSK'e rağmen grev kararı aldılar ([19]). Bu arada Keban'da grevin kanunsuz olduğu gerekçesiyle Fransız - İtalyan firması tarafından 1200 işçinin işine son verildi ([20]). 9 Nisan'da işçilerimiz Amerikan işyeri Tuslog'da greve girdiler. Grev, zam talebi, angaryanın kaldırılması, işveren - işçi idarî işbirliği komitesinin feshini protesto gibi nedenlerle başladı ve aniden 8 işyerine daha sıçradı. Gittikçe genişleyen grev, İstanbul ve İzmir'deki Amerikan işyerlerine ve Adana İncirlik üssüne de sirayet etti. Böylece, Ankara, İstanbul, İzmir ve Adana'da NATO - İş ve Harb - İş Sendikaları tarafından yürütülen ve hemen her gün işçilerle polisin ve Amerikalıların çatıştığı şiddetli bir işçi hareketi doğmuş bulunuyordu ([21]). Greve ücret artışı, sosyal yardım, yıllık ikramiye gibi taleplerle başlayan işçiler, grevin sonlarına doğru, «Kahrolsun Amerika», «Bağımsız Türkiye» diye bağırıyorlardı. İzmir'de grevci işçilerle Manisa'dan gelen işçiler birlikte yürüyüş yaptılar ([22]). Öte yandan, Bartın'da kereste fabrikalarında çalışan 200 kadar işçi, 24 Nisanda bir sendika kurdular ve sendikalaşmalarını engelleyen işverenleri protesto amacıyla bir yürüyüş yaptılar ([23]).

İstanbul'da Kimya - İş Sendikasına bağlı Hoechst İlâç Fabrikasının 135 işçisi, zam ve iş güvenliği talebiyle Mayıs ayı başında greve başladı ([24]). 15 Mayısta, Türk Demir Döküm'de çalışan 2000 işçi işverenin Maden - İş'ten

---

([15]) TÜRK SOLU, sayı 61; AYDINLIK, sayı 4, s. 261.

([16]) TÜRK SOLU, sayı 61; AYDINLIK, sayı 4, s. 261.

([17]) TÜRK SOLU, sayı 64 ve 66; AYDINLIK, sayı 4, s. 261.

([18]) TÜRK SOLU, sayı 62 ve 74; AYDINLIK, sayı 4, s. 262.

([19]) TÜRK SOLU, sayı 88.

([20]) AYDINLIK, sayı 4, s. 261.

([21]) TÜRK SOLU, sayı 77, 79 ve 81; İŞÇİ - KÖYLÜ GAZETESİ, sayı 1; AYDINLIK, sayı 8, s. 89 - 90.

([22]) AYDINLIK, sayı 8, s. 89 - 90.

([23]) TÜRK SOLU, sayı 78; AYDINLIK, sayı 8, s. 89 - 90.

([24]) AYDINLIK, sayı 8, s. 90.

çıkmaları için işçilere baskı yapması ve 5 işçiyi işten atması üzerine çalışmayı boykot etti ([25]). Topçular Horoz Çivi Fabrikasında Özmaden-İş'ten ayrılıp, Maden-İş Sendikasına giren işçilerin işten atılması, işyerinde çalışan 600 işçinin iş bırakmasına yol açtı. İşçiler, baskı ve terörün kalkması, sendika özgürlüğünün çiğnenmemesi, işten atılanların geri alınması isteğiyle 20 Mayısta direnişe geçtiler ([26]).

İstanbul Küçükköy'deki Levent Maden Eşya Fabrikası işçileri 7 Mayısta greve başladılar ve 21 Haziranda bir yürüyüş yaptılar. Çelik Montaj Sanayiinin Kartal'daki Jawa ve Skoda fabrikalarında Mayıs ayında başlayan grev, Temmuz ayında da devam etti ve silâhlı grev kırıcıları Çelik Montaj Sanayiinin bir eki olan Otopar Fabrikasındaki grevcilerin de yardımıyla kovuldu. Grevciler, basının ilgisizliğini yazdıkları dövizlerle kınadılar ([27]). 9 Temmuzda İzmit Pirelli Lastik Fabrikasında bir işçinin işten çıkarılması, bütün işçilerin direnişe geçmesine yol açtı. Lastik-İş Sendikasının «kanunsuzdur» diye desteklemediği grev altıncı gününde sona erdi ([28]). Yine Temmuz ayı içinde, Çorum Özel İdaresine bağlı Alpagut Linyit İşletmesinde çalışan işçiler iki üç aydır ödenmeyen ücretlerinin ödenmesi ve ocağın Türk Kömür İşletmelerine devredilmesi için, ocağı işgal ederek 34 gün ellerinde tuttular. Daha sonraları da, işçilerle Özel İdare arasında mücadele zaman zaman şiddetlenerek devam etti ([29]).

1969 yılının en şiddetli ve en güçlü işçi mücadelesi Türk Demir Döküm'de verildi. Mayıs direnişinde işverenin kabul ettiğini bildirdiği isteklerin hiç birinin yerine getirilmemesi üzerine Demir Döküm'ün 2200 işçisi, 31 Temmuz günü «Faşist Yönetime», «İşbirlikçi Patrona», «Sarı Sendikalara» ve «Yasal Hakların Ayaklar Altına Alınmasına» karşı direnerek, fabrikayı işgal ettiler. İşgalin altıncı günü saldırıya geçen polisi işçiler ve çevrede toplanan gecekondu halkı bozguna uğrattı. İşçiler İŞÇİ-KÖYLÜ GAZETESİ'nin kendi direnişleriyle ilgili sayısından Silâhtar ve Alibeyköy'de beş binden fazla sattılar ([30]). Öte yandan, 480 işçinin çalıştığı Adana Çimento Fabrikasında greve gidildi. Grevi AP'li Hasan Türkay'ın başkanlık ettiği Çimse-İş'ten ayrılan Çitos-İş yürütmekteydi. İşçiler Fabrika Müdürünü istenmiyen adam ilân ettiler ([31]).

Ağustos sonlarına doğru, Türk-İş Ankara'da «Büyük İşçi Mitingi» ni düzenledi ([32]).

1969 yılının başka bir önemli mücadelesi de Erdemir işçileri tarafından verildi. Ağustos içinde Ereğli Demir Çelik İşletmelerine bağlı işyerlerinde

---

([25]) TÜRK SOLU, sayı 79.
([26]) TÜRK SOLU, sayı 80; AYDINLIK, sayı 8, s. 90.
([27]) TÜRK SOLU, sayı 88; İŞÇİ-KÖYLÜ GAZETESİ, sayı 1; AYDINLIK, sayı 10, s. 253.
([28]) TÜRK SOLU, sayı 88.
([29]) İŞÇİ-KÖYLÜ GAZETESİ, sayı 4, 5, 8 ve 9; AYDINLIK, sayı 11, s. 361.
([30]) TÜRK SOLU, sayı 90, 91, 92, 93; İŞÇİ-KÖYLÜ GAZETESİ, sayı 3, 4.
([31]) TÜRK SOLU, sayı 93; İŞÇİ-KÖYLÜ GAZETESİ, sayı 3, 4.
([32]) TÜRK SOLU, sayı 94; İŞÇİ-KÖYLÜ GAZETESİ, sayı 4, 5.

çalışan 4600 işçi, «böl, yönet» uygulamalarına karşı, Türk-İş'in engellemelerine rağmen greve gitti. İktidar, «millî güvenliği zedeleyici» bularak grevi bir ay erteledi. 15 Eylülde yeniden grev kararı alındı. İktidarın ikinci kere aldığı erteleme kararını Danıştay bozdu. İşçiler bağlı bulundukları sendikaları da dinlemiyerek 29 Eylülde üçüncü defa grevi başlattılar. Müdürleri ve yardımcıları fabrikadan dışarı attılar. İşçilerin üzerine asker sevkedildi, fakat işçiler, Demir Döküm işçileri gibi hareket ettiler ve askerlerle çatışmadılar. Grev 7 Ekimde işçilerin muhalefetine rağmen Türk-İş tarafından kaldırıldı ([33]).

Eylül ayında Yarımca Seramik'te çalışan 1200 işçiden 1150 tanesi Çimse-İş'ten ayrılarak Serçip-İş'e girdi. Sendika baş temsilcisinin işten atılması üzerine işçiler işi boykot ederek, İzmit içinde bir yürüyüş ve miting tertip ettiler. Mitinge Rabak'tan, tren işçilerinden temsilciler ve öğrenciler katıldı ([34]). 26 Eylülde 85'i işten çıkarılan ve Teksif'e girmelerine engel olunan 550 işçi, Hasan Polatkan'ın eski ortağının fabrikasında, Sancak Tül'de işten atılanları geri aldırmak ve sendikalaşma özgürlüğünün çiğnenmesine engel olmak amacıyla direnmeye başladılar ([35]).

10 Kasım günü, Ereğli Komür İşletmesine bağlı Armutçuk kömür üretim bölgesinde 1000'e yakın kömür işçisi, ücret azlığını protesto amacıyla iş bıraktı ([36]).

Kasım ayı içinde Kartal Eğe Sanayiinde, Köseköy Çelik Halat Tel Sanayiinde, Hisar Çelik'te ve EAS Akü Sanayiinde işçiler çetin mücadeleler verdiler ([37]). Konya Ereğli'sinde Sümerbank'ın devrimci işçileri Teksif'i ele geçirdiler. Sendika başkanının işe alınmaması üzerine, 3 bin işçi iş bıraktı ve civar köylerin de katıldığı bir yürüyüş yaptı ([38]).

1969 yılını, işçi sınıfımız bir şehit vererek kapattı. Gamak Motor Fabrikasında 540 işçiden 504 tanesinin Çelik-İş'ten ayrılarak Maden-İş'e girmeleri, işvereni rahatsız etmişti. İşveren, ham madde yokluğu bahanesiyle işçilerin bir kısmına izin verdi, bir kısmını da işten çıkardı. İşten atılan arkadaşlarının hesabını sormak üzere fabrikaya gelen işçiler, polisin ateş yağmuruyla karşılaştılar ve Şerif Aygül, «işçi kardeşliği» uğruna şehit düştü. Maden-İş muhalefetine rağmen Kartal'da 4, İstanbul bölgesinde de iki fabrika oturma grevi yaparak olayı protesto etti ([39]).

([33]) TÜRK SOLU, sayı 92, 94, 97, 99, 100 ve 102; İŞÇİ-KÖYLÜ GAZETESİ, sayı 3, 4 ve 8.

([34]) TÜRK SOLU, sayı 97; İŞÇİ-KÖYLÜ GAZETESİ, sayı 6, 7.

([35]) İŞÇİ-KÖYLÜ GAZETESİ, sayı 7, 8.

([36]) İŞÇİ-KÖYLÜ GAZETESİ, sayı 9, 12.

([37]) TÜRK SOLU, sayı 106 ve 107; İŞÇİ-KÖYLÜ GAZETESİ, sayı 9.

([38]) İŞÇİ-KÖYLÜ GAZETESİ, sayı 10.

([39]) TÜRK SOLU, sayı 112; İŞÇİ-KÖYLÜ GAZETESİ, sayı 11; Proleter Devrimci AYDINLIK, sayı 1-15, s. 168.

1970 yılı içinde de yine Otoyol'da, Chrysler'de ve daha bazı fabrikalarda grevler, direnişler oldu.

Son iki yıldır işçi hareketlerinin basına geçen ve bizim tesbit ettiğimiz başlıcaları bunlardı.

Köylü Hareketleri

1967 yılının Kasım ayında, Konya'nın Yunak ilçesine bağlı Odabaşı köyünde, Toprak Tevzi Komisyonunun çalıştığı bina, aynı ilçenin Gökpınar köylüleri tarafından kuşatıldı. Kuşatma, Kulu ilçesinden gönderilen jandarma kuvvetlerinin yardımı ile kaldırılabildi ([40]). Elmalı köylülerinin mücadelesi şiddetlenerek devam ederken, yine Konya'ya bağlı Sarayönü ilçesinin Kuyulusebil köyünden 10 topraksız köylü hazineye ait toprakları zapt ettiler ([41]).

1968 yılının Şubat ayında, Emirdağı köylerinden birinde, bir köylü, Köy İşleri Bakanlığına başvurarak, toprak istediği için, ağalar tarafından öldürtüldü ([42]). Öte yandan Söke'nin Bafa Gölünde balık avlayan bir köylü bekçiler tarafından vuruldu. Serçin köylüleri yaralıyı Söke'ye getirerek, gölün sahibi olduğunu iddia eden Cemal Özbaş'ın yazıhanesinin önünde olayı protesto ettiler. Vurulan köylünün ölmesi köylüleri iyice çileden çıkarmıştı. Serçin'liler toplu halde Söke'ye inerek Özbaşların el koyduğu Bafa Gölünde, cenazeyi, ağalara inat, motorla dolaştırdılar ([43]). Yine Şubat ayında Fatsa'nın 24 köy muhtarı bir bildiri yayınlıyarak, Amerika'ya, «birinci ihtar» larını yaptılar ([44]).

Mart ayında Urfa'nın Bozova ilçesine bağlı Ortatepe köyünde, büyük toprak sahipleriyle köylüler arasında, üç kişinin ölümüyle sonuçlanan bir çatışma oldu ([45]).

Nisan ayında; Elmalı'da köylülerin ektiği topraklar ağalar tarafından sürülmek istenince mücadele yeniden şiddetlendi ([46]). Fatsa köy muhtarlarının bildirisinden sonra Samsun'un 15 köyünden 118 imzalı «Amerikalı seni istemiyoruz» bildirisi yayınlandı ([47]).

Temmuzda Malatya'nın Akçadağ ilçesine bağlı 11 köy muhtarı, bir bildiriyle Amerikan emperyalizmini ve ona «Çanak Tutanları» lanetledi ([48]).

([40]) TÜRK SOLU, sayı 1.
([41]) TÜRK SOLU, sayı 3.
([42]) TÜRK SOLU, sayı 13.
([43]) TÜRK SOLU, sayı 18.
([44]) TÜRK SOLU, sayı 15.
([45]) TÜRK SOLU, sayı 15.
([46]) TÜRK SOLU, sayı 21, 22.
([47]) TÜRK SOLU, sayı 26.
([48]) TÜRK SOLU, sayı 37.

28 Ocak 1969 da Torbalı ilçesine bağlı Atalan köylüleri, ağaların el koyduğu hazine arazisini işgal ettiler ve ana yol üzerine «Bu köyde toprak mücadelesi vardır» yazılı büyük bir pankart astılar (49). Atalan işgalinden birkaç gün sonra Menderes'in halası «hanım ağa» Mesude Evliyazede'nin el koyduğu hazine topraklarını Göllüce'liler zapt ettiler (50).

7 Şubatta Ege tütün piyasasının açılışı dolayısıyla FKF tarafından Akhisar'da düzenlenen mitinge binlerce tütün üreticisi katıldı. Mitingi baltalamak için tefeci tüccarların düzenlediği saldırı, köylüler ve gençler tarafından püskürtüldükten sonra, mitinge katılanlar «Köylü Gençlik Elele» sloganıyla şehire bir yürüyüş yaptılar (51). 10 Şubatta Akhisar'daki mitingin bir benzeri Ödemiş'te yapıldı (52). Yine Şubat ayında Tokat'ın Uzunburun köyündeki 2 bin dönümlük toprak, köylüler tarafından işgal edildi (53). 22 Şubatta, Malatya'da devrimci dernekler tarafından düzenlenen «Emperyalizmi, açlık ve pahalılığı tel'in mitingi» ne birçoğu köylü olmak üzere, onbine yakın Malatyalı katıldı (54). Haymana ilçesinin Çuluk köyü halkı, köylerindeki toprak ağalarına karşı bir bildiri dağıttılar (55). Torbalı'nın Hortuna, Pancar, Kuşçuburun köylüleri ağalara ait pancar çiftliğinin bazı kısımlarını işgal ettiler (56).

16 Nisanda Söke'de köylülerin ve gençlerin el birliğiyle «Toprak reformu ve bağımsızlık mitingi» düzenlendi (57). 13 Nisanda, Diyarbakır'da Lice, Siverek, Suruç, Batman, Van, Muş, Malazgirt bölgelerinden 3 bin kişinin katıldığı bir başka miting yapıldı (58). Hilvan'da Ziraat Bankası kredilerinin haksız dağıtımını gören köylüler, bankaya hücum ettiler (59). Kars'ın Susuz ilçesine bağlı İncesu ve Çamçavuş köylüleri kredi dağılımındaki adaletsizliği protesto ettiler (60). Nisanın son haftasında Gaziantep'e bağlı Oğuzeli ilçesinin Karadibek köylüleri, ağalar toprakları başkalarına kiraya vermek isteyince 3 bin dönümlük toprağa el koydular (61). Antalya, Manavgat

---

(49) TÜRK SOLU, sayı 65; AYDINLIK, sayı 5, s. 341-344; AYDINLIK, sayı 8, s. 88.

(50) Aynı yerler.

(51) TÜRK SOLU, sayı 65 ve 66.

(52) TÜRK SOLU, sayı 66.

(53) TÜRK SOLU, sayı 67.

(54) TÜRK SOLU, sayı 69.

(55) TÜRK SOLU, sayı 72; AYDINLIK, sayı 8, s. 88.

(56) AYDINLIK, sayı 8, s. 88.

(57) TÜRK SOLU, sayı 75.

(58) TÜRK SOLU, sayı 76.

(59) AYDINLIK, sayı 8, s. 88.

(60) AYDINLIK, sayı 8, s. 88.

(61) AYDINLIK, sayı 8, s. 88.

ilçesinin Çolaklı köyündeki 350 dönümlük araziye, Seki köyü ağalarının el koymak istemesi, köylülerle ağalar arasında şiddetli çatışmalara yol açtı. Köy jandarma ve komando birlikleriyle kuşatılarak, kadınlı erkekli birçok köylü tutuklandı. Ağalar, toprakları jandarma nezaretinde sürebildiler ([62]).

Mayıs ayında Yozgat'ın Yerköy ilçesine bağlı Kayadibi köyünden ve ve başka köylerden, topraksız ve az topraklı köylüler, hazine toprağını kendine mal eden CHP milletvekili Celâl Sungur'a karşı Yerköy'de bir yürüyüş düzenlediler. Yürüyüşleri engellenen köylüler, Danıştay'a başvurdular ([63]). Keller ve Hançerli köylüleri Malatya'ya inerek hükûmet meydanında Amerikan emperyalizmine ve toprak ağalarına karşı bir miting yaptılar ([64]).

Haziranda tütün üreticileri, merkezi Akhisar'da olan «Türkiye Tütün Üreticileri Sendikası» nı kurdular ve kurucular bir bildiriyle bütün tütün üreticilerini tefeci tüccarlara karşı birleşmeye çağırdı ([65]). Dursunbey'e bağlı Akyayla köyünün topraksız ve az topraklı halkı ise hazine topraklarını işgal ederek hükûmetten toprak talebinde bulundular. Gemlik'e bağlı Muratoba köylüleri zaten yetersiz olan topraklarının, baraj inşaatı yüzünden ellerinden alınmasını ve alınan topraklara karşılık başka toprak verilmemesini protesto ediyorlardı. Yine Malatya'da devrimcilere yapılan baskıyı yerdikleri için; altı köylünün tutuklanması, Malatya'nın 40 köyünden yüzlerce köylünün imzalı bir bildiri yayınlıyarak olayı şiddetle protesto etmesine yol açtı. Tekman'da silâhla çatışmalar oldu ([66]). 1947 yılından beri Düzyurt, Keleş, Hıdır, Çekaluk ve Madralı köylerindeki hazineye ve köylülere ait toprakları kademeli olarak işgal eden Şeyh Selâhattin, Çekaluk ve Madralı'da sürüsünü otlatmak üzere yeni bir işgale kalkınca, köylüler silâha sarılarak şeyhe baş kaldırdılar. Sonraları birçok yoksul köylü, şeyhin silâhlı müritleri tarafından dövüldü ve yaralandı ([67]) 14 Temmuzda Fatsa köylerinin «Fındık Fiyatları ve Demokratik Haklar» konulu mitinginde, bini aşkın köylü, tefeciler ve Amerikan emperyalizmine çattı ([68]). Polatlı kaynayan kazan gibiydi : Karailyas köyünü satın alan Kozlu çiftliği sahipleri hasatı jandarma kordonunda yapabildiler. Kırıkharmanı köylüleri, ağanın topraklarını sürerken, Sakarya köyü çobanları da ağanın sürüsünü yüz üstü bıraktılar ([69]).

([62]) Aynı yerler.

([63]) TÜRK SOLU, sayı 80; İŞÇİ-KÖYLÜ GAZETESİ, sayı 1; AYDINLIK, sayı 8, s. 88.

([64]) TÜRK SOLU, sayı 80.

([65]) TÜRK SOLU, sayı 82.

([66]) TÜRK SOLU, sayı 84; İŞÇİ-KÖYLÜ GAZETESİ, sayı 1.

([67]) TÜRK SOLU, sayı 87.

([68]) TÜRK SOLU, sayı 89.

([69]) AYDINLIK, sayı 10, s. 252.

Ağustos, Doğu halkının uyanış mitinglerine sahne oldu ([70]). Elbistan'lıların sağlık mitinginde binlerce insan «doktor, ilâç, hastane isteriz» diye bağırdılar ([71]).

Eylülde Tarsus köyleri kaynıyordu: Kargılı, Firengülüs, Baltalı, Gerdan, İznik, Melik, Hacıbozan, Yüksekballıca köylüleri «Pamuk fiyatlarının düşüklüğünü» ve köylülere yapılan kötü muameleleri protesto amacıyla Yenice bucak merkezinde toplandılar ve Tarsus'a kadar traktör ve arabalarla resmî makamlara bildirimde bulunmaksızın yürüyüş yaptılar. Bir hafta sonra yeniden bir miting düzenliyen köylüler, Ankara - Adana - Mersin Karayollarını trafiğe kapatıyorlardı ([72]).

12 Eylülde Kırıkhan'da bir miting düzenlenmiştir. Tefecilere karşı düzenlenen mitinge Amik ovasındaki 56 köyden 4 bin kişi katılmıştı. Kozan köylüleri ise, traktörlerle Adana - Ceyhan yollarını kapatarak iktidarı protesto ediyorlardı. Aynı günlerde Silivri'ye bağlı Değirmenköylüler Esece çiftliğinin sahip çıktığı hazine toprağının yarısını ektiler ([73]). Hatay'ın Reyhanlı ilçesine bağlı Varışlı köyünde Değirmenköy mücadelesinin bir benzeri tekrarlandı ([74]).

Burdur'da pancar üreticisi köylüler, küspe satışında yapılan yolsuzluğa engel olmak için, bir sürü yetkilinin kapısını çalıp eli boş döndükten sonra, nihayet Aralık ayında, traktörlerle şehre inip fabrikaya yürüdüler ([75]).

1970 yılının ilk ayında bildiğimiz Akhisar ve Ödemiş mitingleri oldu ([76]). Tekirdağ'ın Kaşıkçı, Taşomurca, İsmailli ve daha birçok köylerinde öteden beri devam eden kaynaşmalar iyice kızıştı ve gittikçe de kızışıyor. Vali, kaymakam, jandarma komutanları vs... her gün bir başka köyde, çiftlik sahiplerine karşı ayağa kalkan köylüleri yerine oturtmak için terler döküyor, tehditler savuruyorlar ([77]).

Son iki yılın basına geçen köylü hareketleri de, aşağı yukarı bunlar.

Sadece basına geçen işçi, köylü hareketleri bile, yığın hareketlerinin her geçen gün daha geniş çevrelere, yeni işyerlerine ve kırlara doğru yayıldığını gösteriyor. Kitleler, her gün, daha çoğalarak mücadeleye giriyor. Fabrikalarda ve kırlarda, binlerce işçi ve köylü, sınıf mücadelesinin (bilinçli siyasî mücadele anlamında değil) çemberinden geçerek tecrübeler kazanıyor, bilincini geliştiriyor. Kitlelerin «büyük devrimci ruhu», «sınırsız yaratıcı gücü» kendini ispat ediyor. Proleter devrimci saflarda, mücadelemizin ancak bilinçli ve örgütlü kitlelere dayandığı takdirde başarıya ulaşabileceği bilinci, her geçen gün daha fazla yerleşiyor, kitlelere güvenmeyen, onları hareketsiz yığınlar olarak gören küçük burjuva anlayışı, yığınların gelişen

---

(70) TÜRK SOLU, sayı 92 ve 93; İŞÇİ - KÖYLÜ GAZETESİ, sayı 3.
(71) İŞÇİ - KÖYLÜ GAZETESİ, sayı 6.
(72) TÜRK SOLU, sayı 97; İŞÇİ - KÖYLÜ GAZETESİ, sayı 6.
(73) TÜRK SOLU, sayı 105 ve 106; İŞÇİ - KÖYLÜ GAZETESİ, sayı 9.
(74) TÜRK SOLU, sayı 107.
(75) TÜRK SOLU, sayı 111.
(76) TÜRK SOLU, sayı 117; İŞÇİ - KÖYLÜ GAZETESİ, sayı 12.
(77) TÜRK SOLU, sayı 120 ve 121.

atılımları karşısında geriliyor. Yaygınlaşan işçi, köylü hareketleri, aynı zamanda, proleter devrimci hareketimizin önüne yeni görevler, «yeni teorik, siyasî ve örgütlenme ile ilgili görevler, yığın hareketinin gelişmesinden önceki dönemde bizi tatmin edebilenlerden çok daha karmaşık görevler» ([78]) çıkarmış bulunuyor.

Şimdi, bu yeni görevler, «teorik, siyasî, örgütsel» görevler üzerinde duralım.

KENDİLİĞİNDEN - GELME İŞÇİ HAREKETLERİ VE PROLETER DEVRİMCİ SİYASÎ MÜCADELE

Kendiliğinden - gelme işçi hareketlerinin Türkiye'de hızla yoğunlaştığını ve yaygınlaştığını görüyoruz. Bu durumda kendiliğinden - gelme mücadele ile, bilinçli siyasî mücadele ilişkilerini, kendiliğinden - gelme hareketlerin sınıf mücadelesi içindeki yerini ve işçi sınıfı hareketinin nasıl bir **politika** ve **örgütlenme** ile kendiliğinden - gelmelikten kurtarılıp bilinçli siyasî mücadele haline getirilebileceğini araştırmak daha da önem kazanmaktadır. Bütün bunları, bu konulardaki bilimsel sosyalist görüşü ve bilimsel olmayan yanlış görüşleri ortaya koymak, mücadelemize ışık tutacak ilkeleri tesbit bakımından zorunludur.

Proletaryanın sınıf mücadelesi, yani bilinçli siyasî mücadele, onun dünya görüşü olan bilimsel sosyalizmin emrettiği mücadeledir. Sınıfsız ve sömürüsüz bir dünya yaratmayı hedef alan ve o hedefe doğru, **bilinçle** götürülen mücadeledir. «İşçilerin mücadelesi, ancak bütün ülkenin işçi sınıfının başta gelen temsilcilerinin tek bir sınıf olarak kendilerinin bilincine vardıkları ve tek tek patronlara değil de, **tümüyle kapitalist sınıfa** ve o sınıfı destekleyen hükûmete karşı yönelmiş bir mücadeleye giriştikleri zaman sınıf mücadelesi haline gelir» ([79]). İşçilerin iş güçlerini daha elverişli şartlarla satmak için, çalışma ve hayat şartlarını iyileştirmek için patrona karşı yürüttükleri kollektif mücadele, yani iktisadî mücadele, yine proleter devrimcilerinin müdahalesi olmadan, iktisadî ve demokratik haklar için hükûmete karşı yürütülen mücadele, **kendiliğinden gelmedir.** İşçilerin, bu mücadelelere girebilmek için, tüm işçi sınıfının üyesi olduğunu kavramaları ve çıkarlarının düzenin tümü ile uzlaşmaz olduğu bilincine varmaları gerekmez. Şüphesiz kendiliğinden - gelme her hareket de, içinde belirli ölçüde «bilinç ışınları» nı taşır. Lenin'in dediği gibi, «İlkel isyanlar bile belirli bir ölçüde bilincin uyanışını ifade ederler.» Meselâ sistemli grevler, daha çok «bilinç ışınları» taşır; bunlarda sınıf mücadelesinin «filizlendiğine» tanık oluruz. Ama yine de bu grevler, sınıf mücadelesinin kendisi değil, onun «sadece filizlendiği» hareketlerdir. Çünkü bu grevler, sosyalizmi amaçlamaz, sadece sendika mücadelesidir. «İşçiler çıkarlarının düzenin tümüyle uzlaşmaz çelişkisinin bilincinde olmadıkları ve **olamadıkları için»**, yani on-

---

([78]) Lenin, **Ne Yapmalı,** Ankara, Sol Yayınları, 1969, s. 78.

([79]) Lenin, «Önümüzdeki Görev», TÜRK SOLU, sayı 113.

ların bilinci proleter devrimci bilinci olmadığı için, bu grevler isyanlara göre büyük bir ilerlemeyi temsil etmelerine rağmen gene de 'sınıf mücadelesi' değildirler ve olamazlar» ([80]).

İşçi sınıfı, kendi çabasıyla ancak sendikacılık bilincini geliştirebilir. İktisadî - demokratik taleplerle tek tek patronlara karşı, ya da gerekli işçi kanunlarını çıkarması için hükûmete karşı mücadele etmek üzere, sendikalar içinde birleşmenin gerekli olduğu bilincini geliştirebilir. «Kendi başına kalınca, kendiliğinden - gelme işçi hareketi, ancak sendikacılığı doğurabilir ve kaçınılmaz olarak hep onu doğurmuştur» ([81]). Çünkü sosyalizm ile işçi sınıfı mücadelesi ayrı ayrı ön şartlardan meydana gelirler. Birbirine paralel olarak gelişirler, fakat birbirini doğurmazlar. Sosyalizm, burjuva aydınları arasında bilimin gelişmesinin bir sonucu olarak doğmuş ve zenginleşmiştir. Bu nedenledir ki, bilimsel sosyalizm işçi sınıfına, burjuva aydınlar tarafından, **dışarıdan** iletilir. Proletarya, bilimsel sosyalizmi kendi sınıf mücadelesine dışarıdan ithal eder. Proleter devrimci bilincin, işçi sınıfının kendiliğinden - gelme mücadelesine tabi olarak doğacağını iddia etmek, bu bilinci işçi sınıfına götürme görevini unutturmak demektir. Bu ise, işçi sınıfının, ideolojik bakımdan burjuvazi tarafından köleleştirilmesi sonucunu doğurur. «Çünkü kendiliğinden - gelme işçi sınıfı hareketi trade - unionculuktur (...) ve trade - unionculuk ise işçilerin burjuvazi tarafından ideolojik bakımdan köleleştirilmeleri demektir» ([82]). İşçi yığınları kendiliğinden - gelme mücadeleleri içinde bağımsız bir ideoloji yaratamayacaklarından, ya burjuva ideolojisini ya da sosyalist ideolojiyi benimsemek, bunlar arasında bir seçim yapmak zorunda kalacaklardır. «Sosyalist ideolojiyi **herhangi bir biçimde** küçümsemek, **bu ideolojiye azıcık olsun sırt çevirmek»**, işçi sınıfına siyasî bilinç iletme görevini azıcık olsun ihmal etmek, burjuva ideolojisini güçlendirmeye yarayacaktır. Çünkü burjuva - ideolojisi, köken bakımından proletarya ideolojisine nazaran çok daha eskidir, çok daha gelişmiştir ve çok geniş ölçüde yayılma imkânları vardır ([83]). Bilerek veya bilmeyerek, isteyerek veya istemeyerek, kendiliğinden - gelmeliğe boyun eğmek, onu yüceltmek, bilincin rolünü küçümsemek işçiler üzerinde burjuva ideolojisinin etkisini güçlendirmeğe yarayacağından, objektif olarak burjuvaziye hizmet etmek olur.

Proleter devrimcilerinin görevi, işçi sınıfı hareketini, proleter devrimci hareketin kanadı altına almak, onların büyük gücünü proleter devrimci hareketin emrine vermektir; kendiliğinden - gelmeliğe boyun eğerek proleter devrimci hareketin büyümesini geciktiren bütün eğilimlere karşı **hoşgörü göstermeden** mücadele etmektir. Proleter devrimci politika, işçi sınıfı hareketini proleter devrimciliğinin kanadı altına alma, işçi sınıfının kendiliğinden gelme hareketini bilimsel sosyalizmle birleştirerek, onu bilinçli si-

---

([80]) Lenin, **Ne Yapmalı,** s. 40.

([81]) Aynı eser, s. 120.

([82]) Aynı eser, s. 52.

([83]) Aynı eser, s. 51 - 54.

yasî mücadeleye yükseltme politikasıdır ve kendiliğinden gelmeliğin politikası, «İşçi sınıfının **burjuva politikası»** olan trade - unioncu politikanın tam zıddıdır. Proleter devrimci politika, işçi sınıfının siyasî eğitimini, siyasî bilincin gelişmesini aktif olarak ele almayı emreder. İşçi yığınlarının bilincini gerçek bir siyasî bilinç, gerçek bir sınıf bilinci düzeyine yükseltmeyi emreder.

İşçi yığınlarının bilinci, ne zaman gerçek siyasî bilinç, gerçek bir sınıf bilincidir? Yine Lenin'e başvuralım :

«Eğer işçiler, **hangi sınıflar gadre uğrarsa uğrasın, her türlü** suiistimale karşı, zulmün ve zorbalığın bütün davranışlarına karşı tepki göstermeğe alışmış (iseler) ve işçiler bunlara karşı herhangi bir açıdan değil de, Sosyal - Demokrat (Sosyalist) açıdan tepki göstermeye alışık (iseler), işte o zaman) ... işçi sınıfının bilinci gerçek bir sınıf bilinci (olabilir). Eğer işçiler, öteki sosyal sınıfların **her birini** entellektüel, manevî ve siyasî hayatlarının bütün tezahürlerinde gözleyebilmek için somut ve aktüel siyasî gerçek ve olaylardan yararlanmasını (öğrenirlerse) ... eğer materyalist tahlil ve kıstasları, bütün sınıfların, kategorilerin, grupların, bütün eylem ve hayat tarzlarına pratik olarak uygulamayı (öğrenirlerse, işte o zaman) ... işçi yığınlarının bilinci gerçek bir sınıf bilinci (olabilir)» ([84]). Proleter devrimci olabilmek için, işçi, bütün sınıf ve tabakaların «iktisadî niteliğini, sosyal ve siyasî özelliklerini», bunların güçlü ve zayıf yanlarını bilmelidir... Marx'ın deyimiyle, «muhafazakârların parolası olan 'âdil bir işgücü karşılığında âdil bir ücret' yerine, bayraklarına 'sömürme düzeninin kaldırılması parolası' nı» ([85]) yazan ve bunun gerektirdiği mücadeleye giren işçiler bilinçli işçilerdir.

İşçi sınıfını siyasî bilince nasıl ulaştıracağız? Bunun için toplumun bütün sınıfları arasına gitmeliyiz. Bütün haksızlıklara karşı zamanında ve geniş mücadele kampanyaları örgütlendirmeli, canlı olayları, çevremizde olup bitenleri yığınların gözleri önüne sermeliyiz. Bütün alanlarda örgütlenen bir siyasî gerçekleri açıklama kampanyası, «Ancak böyle bir kampanya, yığınların siyasî bilince ulaşmasını **sağlayabilir** ve yığınların devrimci eylemini hızlandırabilir» ([86]). Siyasî ajitasyon görevini yerine getirebilmek için, **hayatın bütün alanlarını kapsayan** geniş bir siyasî gerçekleri açıklama kampanyası örgütlendirmek, siyasî ajitasyonu zulmün bütün belirtilerini ele alarak yürütmek zorunludur. **«Geniş bir siyasî gerçekleri açıklama kampanyası örgütlendirmezsek,** işçilerin siyasî bilincini geliştirme **görevimizi yerine getirmiyeceğimiz** besbelli değil mdir?» ([87]).

Böyle bir eylem, besbellidir ki bu eylemin muhtevasıyla sıkı sıkıya bağlı bir örgütü gerektirir. Bu örgüt, birinci olarak, her şeyden önce ve başlı-

---

([84]) Aynı eser, s. 88 - 89.

([85]) Karl Marx, **Ücret, Fiyat ve Kâr,** Ankara, Sol Yayınları, 1965, s. 101.

([86]) Lenin, **Ne Yapmalı,** s. 88.

([87]) Aynı eser, s. 73.

ca mesleği devrimci eylem olan kimselerden kurulmalıdır. Üyeler arasındaki bu ortak özellik, işçilerle aydınlar arasında ve çeşitli meslek grupları arasındaki her türlü farkı kesin olarak siler. İkinci olarak, bu örgüt, bütün şartlarda ve bütün dönemlerde mücadeleyi sürdürebilecek sağlam bir yapıya sahip olmalıdır. Ancak böyle bir örgüt, bütün ülke çapında siyasî gerçekleri açıklayacak geniş, dengeli ve sürekli bir siyasî ajitasyon yürütebilir. Sağlam bir devrimci hareket ancak böyle bir örgütün varlığıyla mümkündür. Çünkü ancak böyle bir örgüt mücadelenin çeşitli ve hızla değişen şartlarına uyabilir. Çünkü, ancak böyle bir örgüt, küçük grup ve hizipleri harekete katılan bütün unsurları bir bütün içinde toplayabilir, geniş yığın örgütlerini kendisine bağlıyabilir, denetim ve yönetimine alabilir. Ve yine, ancak böyle bir örgüte, eyleminin başlıca muhtevası toplumun bütün katları arasında yürütülen canlı siyasî ajitasyon olan bir örgüte sahip olanlar, «devrimin geldiğini önceden görememe tehlikesini en aza indirmiş» olabilirler ve «sınıf mücadelesinin kendini büyük ölçüde ortaya koyuşu sırasında» geniş örgütsüz yığınlara da bir ölçüde kumanda edebilirler.

Kendiliğinden gelme yığın hareketleri ne kadar yaygınlaşır ve büyürse, böyle bir örgütün gereği o ölçüde artar. «Ancak marksizmi anlamıyanlar ... işçi sınıfı hareketinin kendiliğinden gelme yükselişinin ... devrimciler örgütünü yaratma görevinden bizi azadettiğini düşünebilirler. Tam tersine bu hareket, örgüt görevini bize yüklemektedir; çünkü mücadele güçlü bir devrimciler örgütü tarafından yönetilmediği sürece, proletaryanın kendiliğinden gelme mücadelesi hiçbir zaman onun gerçek sınıf mücadelesi olamaz» (88). Mao Zedung'un deyişiyle de, «devrimci prensiplere, Marksizm - Leninizmin devrimci tarzına göre kurulmuş bir parti olmaksızın, işçi sınıfı ve geniş halk kitleleri emperyalizme ve uşaklarına karşı yönetilemez.»

Eyleminin başlıca muhtevası, temerküz noktası, toplumun bütün katları arasında yürütülen canlı siyasî ajitasyon olan devrimciler örgütü, bu çalışmayı **en iyi** biçimde ancak bütün ülkeyi kapsayan ve düzenli aralıklarla yayınlanan bir gazete ile başarabilir. Üstelik böyle bir gazete propaganda ve ajitasyon görevinden başka, bir örgütlenme görevi de yapacaktır. «Bir gazete sadece kollektif propagandacı ve kollektif ajitatör değil, aynı zamanda kollektif örgütlendiricidir de» (89).

Buraya kadar, kendiliğinden gelmeliğin ne olduğunu ve işçi sınıfını nereye götüreceğini, kendiliğinden - gelmelik karşısında proleter devrimcilerinin görevini, bilinçli siyasî mücadeleyi ve bu mücadelenin icabı olan örgütlenmeyi, bilimsel sosyalizmin esas kaynaklarına dayanarak özetlemiş bulunuyoruz. Şimdi de, kendiliğinden gelmeliğe boyun eğen, proleter devrimci saflara sokulmuş iki siyasî akım üzerinde duralım.

KENDİLİĞİNDEN GELMELİĞE BOYUN EĞEN İKİ AKIM : EKONOMİZM VE TERÖRİZM

Ekonomizm, işçi sınıfının kendiliğinden - gelme hareketini yüceltme, putlaştırma teorisidir. Ekonomizm, **siyasî mücadeleyi reddetmiyen, fakat,**

(88) Aynı eser, s. 167.
(89) Aynı eser, s. 203.

kendiliğinden - gelme siyasî mücadelenin bilinçsizliği önünde boyun eğen, yani, proleter devrimci politikayı, trade - unioncu politika derekesine düşüren bir akımdır. Ekonomizmin benimsediği politika, işçilerin içinde bulundukları şartlardan ileri gelen acıların hafifletilmesini sağlamaya yönelir. Hükûmetten gerekli kanunların çıkarılmasını talep ve bunun için mücadeleyi kabul eder. Ama bu politika, işçileri sermayenin boyunduruğunda tutan şartların ortadan kaldırılmasını hedef almaz.

Ekonomizm, işçilerin sınıf bilincini geliştirmek için, iktisadî mücadeleyi biricik ya da başlıca temel sayar. Ekonomizm, iktisadî mücadelenin yığınları aktif siyasî mücadeleye çekmek için en geniş uygulama alanı ve bir araç olduğunu iddia ederek, siyasî ajitasyonun kapsamını, işçilerin siyasî bilincinin gelişmesini hiçbir zaman sağlayamayacak olan dar bir çerçeve içinde sınırlandırır. Bütün yönleri ile siyasî ajitasyon yerine, «aşamalı bilinçlendirme teorisi» ni koyar; önce ekonomik mücadele bilinci, sonra **bu mücadele sınırları içinde kazanılan** siyasî bilinç (!). «Bir grevden sonra, hiç değilse birkaç grevden sonra, hükûmet polisi ve jandarmayı karşılarına çıkarınca, yığınlar kısa vadeli çıkarlarını anlamaya başlıyorlar» iddiası, ekonomistlerin, oportünizmin teorisi olan «aşamalı bilinçlendirme teorisi» nin tipik bir örneğini teşkil eder.

Ekonomizm «işçi sınıfının dikkatini, gözlem imkânlarını ve bilincini» yalnız işçi sınıfı üzerine, işçi sınıfının iktisadî mücadelesi üzerine çeker. «Salt işçi hareketi» taraftarıdır; işçi olmayan her aydına, sosyalist de olsa, düşman gözüyle bakar. Böylece işçi sınıfının «çağdaş toplumun bütün sınıfları arasında karşılıklı ilişkiler hakkında tam bir bilgi, ... siyasî hayatın tecrübesine dayanan bir bilgi» ([90]) sahibi olmasını önler.

Ekonomizmin, «İktisadî mücadelenin siyasî ajitasyon için en geniş ölçüde uygulanabilen araç olduğu yolundaki, bizim görevimizin bu gün iktisadî mücadelenin kendisine bir siyasî nitelik kazandırma vb. olduğu yolundaki iddiaları, sadece siyasî bakımdan değil, **örgüt** bakımından da görevlerimizin dar sınırlı bir anlayışını yansıtır» ([91]). Devrimci politikanın yerine, kendiliğinden - gelmeliğin politikası olan trade - unioncu politikayı koyan ekonomizm, devrimciler örgütünün yerine de, kendiliğinden gelişen örgüt biçimlerini koyar. «Devrimci eylemde dar kapsamda yetinmeyi, bu kadar dar eylem temeli üzerinde iyi bir devrimci örgütün kurulamıyacağını anlayamamayı, nihayet (ki bu en önemlisidir) bu kadar dar kapsamlı çalışmayı haklı göstermeyi ve onu özel bir 'teori' durumuna yükseltmeyi, yani bu mücadelede de kendiliğinden - gelmeliğe boyun eğmeyi ifade eden» **ilkelliği** savunur. İlkellik, ekonomizmle sıkı sıkıya bağlıdır. Ekonomizmden kurtulmadıkça, ilkellikten, yani dar kapsamlı örgüt eyleminden kurtulmanın imkânı yoktur. Ekonomizm, yığın hareketine «devrimci eylemimizi güçlendiren ve ona hız veren bir şey olarak değil de, bizi devrimci eylemi yürütme zorunluluğundan **azad eden** bir şey» olarak bakar ([92]). Bu nedenle de, birinci ve en

---

([90]) Aynı eser, s. 89.
([91]) Aynı eser, s. 124.
([92]) Aynı eser, s. 138.

acil pratlk görevimizin siyasî mücadeleye gerekli enerjiyi, çetinliği ve devamlılığı sağlayabilecek olan bir devrimciler örgütü yaratılması olduğunu göremez. Örgütlenmede gevşekliği savunur. İşçilerin yığın örgütleriyle devrimciler örgütünü birbirinden ayırdedemez.

Besbelli ki, ekonomizm işçi sınıfını kurtuluşa değil, onu bataklığa, burjuvazinin kuyruğuna takmaya, köleleştirmeye götüren bir akımdır.

Terörizme geçelim :

Terörizm genel olarak, iktidarın terörle yıldırılacağı ve düzenin terörle bozulabileceği görüşüdür. Terörizmle ekonomizm arasında zorunlu bir iç bağlantı, ortak bir kök vardır. Bu bağlantı, bu ortak kök, kendiliğinden-gelmeliğe boyun eğme denen şeydir. Ekonomistler, 'salt işçi hareketleri' önünde boyun eğerler; «Teröristler ise, devrimci mücadele ile işçi sınıfı hareketini birbirini tamamlayan bir bütün içinde birleştirme yeteneğinden yoksun olan, ya da fırsatını bulamayan aydınların tutkulu öfkesinin kendiliğinden-gelmeliği önünde boyun eğmektedirler» (93). Terörizm, en geniş siyasî ajitasyonun yerine terörü, «heyecanlandırıcı terörü» koyar. Bütün alanları kapsayan siyasî gerçekleri açıklama kampanyasının mutlak olarak zorunlu olduğunu göremez. Siyasî mücadeleyi birtakım komplolar olarak **sınırlandırır.** Siyasî devrimi gerçekleştirmek için sıkı ve inatçı bir mücadele ile proletaryayı eğitmek, devrimcilerin güçlü bir örgütünü yaratmak yerine, heyecanlandırıcı bir terörizm ile işçi sınıfı hareketini canladırmayı savunur.

Terörizmin örgütlenme anlayışı da, siyasî mücadele anlayışına uygun olarak, ilkelliği savunmaktadır. Lenin, ekonomizm ile terörizmi karşılaştırarak şöyle der : «Biri oportünist, öteki ihtilâlci olan bu iki eğilim, egemen bulunan ilkel metotlara boyun eğmektedirler» (94). Ve yine teröristlerin terör çağrıları ve ekonomistlerin iktisadî mücadelenin kendisine bir siyasî nitelik kazandırma yolundaki çağrıları «şu anda Rus devrimcilerinin omuzlarına yüklenen en acil görevden, örgütlenme ve bütün biçimleriyle siyasî ajitasyon görevinden **kaçmak** için iki ayrı yoldan başka bir şey değildir» (95) der.

Kendiliğinden-gelmeliğe boyun eğen bu iki akımı, bunların siyasî görev ve örgüt anlayışlarını da Lenin'den yaptığımız aktarmalarla özet olarak vermiş bulunuyoruz. Şimdi, yukardaki bilgilerin ışığında ülkemizdeki işçi hareketlerinin değerlendirilmesine ve sonra da kendiliğinden-gelmelik karşısında yine ülkemizdeki yanlış eğilimlerin, bunların dünya proleter devrimci hareketi içindeki yerlerini dikkate alarak eleştirisine geçelim.

ÜLKEMİZDEKİ İŞÇİ HAREKETLERİNİ DOĞRU DEĞERLENDİRELİM

Aybar-Aren oportünizmi, bilindiği gibi ülkemizdeki işçi hareketlerinin sosyalist hareket olduğunu iddia etti ve halen de etmektedir. Onlara

---

(93) Aynı eser, s. 95-96.
(94) Aynı eser, s. 131-132.
(95) Aynı eser, s. 98.

göre, işçi yığınlarının kendiliğinden - gelme hareketleri «anti - kapitalisttir», yani «sosyalizm» içindir. Önce Aybar - Aren oportünizmine, daha sonra «üçüncü yol» adı altında popülizme uzun süre yataklık ettikten sonra, sözümona bir özeleştiri yaparak bugün «ilkesiz birlik cephesiyle» ilkesiz bir birlik kuran ANT dergisine göre de, kendiliğinden - gelme işçi hareketleri «anti - kapitalist» yani «sosyalist» bir mücadeledir. Hattâ bu dergi Alpagut işçilerinin kömür ocağına el koymaları üzerine «işte sosyalist işletme» diye yaygarayı basmıştır. Ama şimdi artık bu türden «büyük iddialar» fazla ileri sürülemiyor, sürülse bile kimseyi inandıramıyor. Bugün, saflarda, benzeri iddialar, daha değişik, daha «devrimci» biçimler içinde ileri sürülüyor ve bilinçsiz insanlar üzerinde az çok inandırıcı da olabiliyor.

Şu satırlara bir göz atalım: «Bütün bu hareketler (işçi hareketleri) bir bakıma, meslekî hak ve istemlerin ötesinde mevcut rejime, Amerikan emperyalizmine karşı tavır alışlar değil midir? Yani bütün bu hareketler ekonomik mücadeleyi de aşıp siyasî bir mücadeleye dönüşme **belirtileri** değil midir? (Siyasî hale dönüşmeye **yönelmesi** demek, sosyalist mücadele olması demek değildir. Sosyalist mücadele olması için tek tek patronlara karşı mücadele olmaktan çıkması gerekir.) Aylardan beri süre gelen işçi sınıfı hareketi, işçi sınıfının **sınırlı da olsa** 'kendi kendine sınıf' dan, 'kendisi için sınıf' durumuna geçmekte olduğunu belirtileridir» ([96]). Bu görünüşte «devrimci» ifadenin altında gerçekte korkunç derecede gerici bir **ekonomizm** yatmaktadır. Takip edelim: «Yani bütün bu hareketler ekonomik mücadeleyi de aşıp siyasî bir mücadeleye dönüşme **belirtileri** değil midir?» Olabilir. Hattâ **çoğu zaman** «siyasî mücadeleye dönüşmenin **belirtileri**» değil, «siyasî mücadele» nin ta kendisi de olabilir! Ve Lenin'in dediği gibi, zaten çoğu zaman ekonomik mücadeleye polis siyasî bir nitelik verir ve ülkemizde de vermektedir. Ama bu **sosyalist siyasî mücadele değil,** trade - unioncu siyasî mücadeledir; kendiliğinden - gelen siyasî mücadeledir. Ekonomistlerin önünde eğildikleri (bugün de Aydınlık Sosyalist Dergi'nin önünde eğildiği) **kendiliğinden** siyasî mücadele (!); işçi sınıfını hiç bir zaman kurtuluşa götürmeyen ama, sadece burjuvaziye ideolojik bakımdan köle olmaya götüren siyasî mücadele (!). Burjuvazinin **kabul ettiği** siyasî mücadele (!), yani «İşçi sınıfının **burjuva politikası**»! İşçi hareketlerinin «siyasî hale dönüşmeye **yönelmesi** demek, sosyalist mücadele olması demek değildir». Yazar burada «yönelme» sözcülüğünün altını çizdiğine göre, işçilerin hareketi, siyasî hale **dönüştüğü** zaman, işçi hareketleri «sosyalist mücadele» haline gelmiş olacaktır. Bu fikir bir sonraki cümlede de daha tam ve daha mükemmel bir ifadeye kavuşmuştur: «Sosyalist mücadele olması için tek tek patronlara karşı mücadele olmaktan çıkması gerekir.» Sözgelimi **hükûmete karşı** sekiz saatlik iş günü kanunu için yürütülen mücadele «tek tek patronlara karşı mücadele olmaktan çıktığı için» ve üstelik siyasî hale **dönüştüğü** için, «sosyalist mücadele» dir(!) Sözgelimi genel grev kararı için **hükûmete karşı** yürütülen mücadele de yine «tek tek patronlara karşı mücadele» sınırlarını aştığı ve siyasî hale **dönüştüğü** için «sosyalist mücadele» dir(!) Hükûmetin

([96]) Aydınlık Sosyalist Dergi, sayı 15, s. 205.

gerekli işçi kanunlarını çıkarması için yürütülen her mücadele «tek tek patronlara karşı mücadele» sınırlarını aştığı ve siyasî hale **dönüştüğü** için «sosyalist mücadele» dir(!) Türk-İş'in, Ağustosta düzenlediği, «Büyük İşçi Mitingi», «tek tek patronlara karşı mücadele» olmaktan çıkmıştı ve tam siyasî bir hale **dönüşmüştü**, çünkü, «hükûmetin ve parlementonun işçi meselelerine karşı takındığı ters tutumu protesto etmek» amacıyla düzenlemişti ([97]) : İşte sosyalist mücadele(!) Bu sosyalist mücadele anlayışının ekonomist anlayıştan ne farkı vardır, söyler misiniz? Bu **reformlar uğruna mücadeleyi** devrimci ifadelerle süsleyerek, «sosyalist mücadele» adı altında önümüze yeniden sürmek değildir de nedir?

İşçi hareketlerinin «bir bakıma ... mevcut rejime, Amerikan emperyalizmine karşı tavır alışlar» olduğu iddiasına gelince, bu iddia sadece «bir bakımdan», trade-unioncu siyasetle, proleter devrimci siyaseti ayıramıyanlar bakımından doğrudur. Çünkü bize göre, proletaryanın rejime ve Amerikan emperyalizmine karşı tavır alışı, herhangi bir «bakımdan» değil de, proleter devrimci açıdan olduğu zaman, yani işçi sınıfı menfatlerinin bu rejimle olan uzlaşmaz çelişkisini kavrayarak ve Amerikan emperyalizminin bütün dünya işçilerinin baş düşmanı olduğunu, onu yenmeden işçilerin kurtuluşunun imkânsız olduğunu, proleter enternasyonalizmi ve onun kendisine yüklediği devrimci görevi kavrayarak «rejime ve Amerikan emperyalizmi» ne karşı çıktığı zaman gerçek bir tavır alıştır! Proletaryanın «rejime ve Amerikan emperyalizmine tavır alışı» budur, bu olmalıdır! Başka türlü bir tavır alış, meselâ bir küçük burjuva demokratı için yeterli sayılabilirse de, proletarya için kesinlikle yetersizdir ve onun henüz geri olduğunun, onu bilinçli siyasî mücadele seviyesine yükseltmek için epey mücadele etmek gerektiğinin işaretidir. Görüldüğü gibi «Aydınlık Sosyalist Dergi» yazarı **proleter devrimci** siyasî mücadele ile, **kendiliğinden** siyasî nitelik kazanan mücadeleyi, yani trade-unioncu politikayı birbirinden ayıramamakta ve durmadan, proleter devrimci politikadan trade-unioncu politikaya kaymaktadır.

«İşçi sınıfının, 'kendi kendine sınıf' dan 'kendisi için sınıf' durumuna geçmekte olduğu» iddiasına gelelim : Bu doğrudur, ama bunun belirtileri, yazarın sandığı gibi işçilerin trade-unioncu politik mücadelede aldığı yol değil, her gün daha çok sayıda işçinin proleter devrimci düşünceyi benimsemeye ve ona yakınlık duymaya başlamasıdır. Bu ise işçi sınıfının **kendiliğinden mücadelesinin doğurduğu bir sonuç** değil, 50 yıllık proleter devrimci mücadelenin ve meselâ yazarın pek itibar etmediği **İŞÇİ-KÖYLÜ gazetesinin, proleter devrimci kadroların çabalarının ürünüdür.**

İşçi sınıfı objektif olarak en devrimci sınıftır. Fakat onun devrimciliğinin esası, proleter devrimci düşünceyi sınıf mücadelesine rehber **edinebilmesinde** ve **edinmesindedir.** Bu ise, bilimsel sosyalist düşünceyi benimseyen aydınların, bu düşünceyi işçi sınıfına götürmesiyle mümkündür. Bu gö-

---

([97]) Yukarıda gösterilen kaynaklara bakınız.

revin ihmaline yol açacak, kendiliğinden - gelmeliğin önünde her boyun eğiş, işçi sınıfının davasını, en hafif tabiriyle, geriye itmek olur. Objektif olarak burjuvaziye (ülkemizde emperyalizme) teslimiyettir. Bu gerçeği iyice bilelim. Ve işçi sınıfımızın bu gün içinde bulunduğu durumu bu gerçeği bilerek, doğru tahlil edelim.

İşçi sınıfımız bugün ne için mücadele ediyor? Son iki yılın önemli işçi hareketlerini gözden geçirelim. Derby işgali, Finfinis Branda Fabrikası boykotu, Keban Barajı, Magirus, Karayolları grevleri, Singer işgali, Tuslog'da başlayan ve diğer Amerikan işyerlerine sıçrayan grev, Horoz Çivi ve Pirelli boykotu, Hoechst grevi, Alpagut ve Demir Döküm işgali, Yarımca Seramik işçilerinin boykot ve mitingi, Erdemir grevleri, Eğe Sanayii, Çelik Halat, Armutçuk direnişleri, Konya Ereğli Sümerbank işçilerinin yürüyüşü, Gamak olayları... Bunlar niçin oldu? Hedefleri neydi? Sendika özgürlüğünün çiğnenmemesi ve sendika değiştirdiği için işten atılanların geri işe alınması, işyerinde iş emniyetinin sağlanması, iş teminatı, işten çıkarılanlar için kıdem ve hizmet tazminatı, angaryanın kaldırılması, yıllık ikramiye, sosyal yardım, yapılacak tensikatlarda sendika temsilcisinin bulunması (Tuslog), toplu sözleşme hükümlerinin uygulanması, işçiler üzerindeki baskının kaldırılması, ödenmeyen ücretlerin ödenmesi (Alpagut, Gâmak), işyeri temsilciliğinin tanınması (Eğe), ücretlere zam, çocuk zammı, sosyal güvenlik, prim dağıtımının kısım şeflerinin insiyatifinden çıkarılması (Eğe), işyeri müdürünün değiştirilmesi, işçilerin fabrika yönetimine katılması ve «böl - yönet» uygulamasının kaldırılması (Erdemir), asgari ücretlerin uygulanması, vb... Görüldüğü gibi işçilerimizin mücadelesi henüz iktisadî ve demokratik haklar içindir. Hedef : Yasalara ve anayasaya girmiş hakları çiğnetmemek, bu hakları söke söke almaktır. Bu mücadele işçinin sadece kendi çabasıyla ulaşabileceği mücadeledir. En nihayet, «Sendikalar içinde birleşme, işverenlere karşı mücadele etme ve hükûmeti gerekli işçi kanunlarını kabul etmeye zorlama...» mücadelesidir. Bu hedefler uğruna mücadele, «sonuçları doğuran sebeplere karşı mücadele değil, sadece sonuçlara karşı mücadele» dir. «Sadece geçici çareler uygulayan, fakat hastalığı iyi edemeyen» mücadeledir ([98]). Ne zaman ki işçi sınıfı hareketi, işbirlikçi iktidarın devrilmesi görevini, **birinci** görev olarak kabul edecektir ve bunu gerçekleştirmeye yönelecektir, o zaman işçi sınıfının mücadelesi «geçici çareler yerine, hastalığı iyi etmeye yönelmiş» bilinçli siyasî mücadele düzeyine yükselecektir.

Proleter devrimci hareket, eylemine her zaman reformlar uğruna mücadeleyi katar ve katmalıdır. Fakat proleter devrimci hareket, «bütünün bir parçası olarak reformlar uğruna mücadeleyi, özgürlük uğruna ve sosyalizm uğruna devrimci mücadeleye tabi kılar» ([99]). Reformları, amaç edinmez; reformları **devrimi** başarmak için **araç** olarak kullanılır. Bu anlamda, devrimci mücadelemizin alanını ve olanaklarını genişletmek anlamında işçilerimi-

([98]) Karl Marx, **Ücret, Fiyat ve Kâr,** s. 101.

([99]) Lenin, **Ne Yapmalı,** s. 80.

zin mücadelesi millî demokratik devrim mücadelemizin bir parçasıdır (100). Bunlar, «sosyal devrime götüren sınıf mücadelesinin ve güçlü sınıf içgüdüsünün kendiliğinden ifadesi» dirler (101). Devrimci mücadelemizi yüreklendirir ve ona hız verirler. İşçi sınıfı daha geniş hareketlere girme yeteneğini, sermaye ile girdiği bu günlük çatışmalarla kazanır. Sınıf mücadelesi, bu günlük mücadeleler içinde «filizlenir». Ama sadece «filizlenir». Biz, işçi sınıfının günlük mücadelesini ne küçümsüyoruz, ne de gereksiz buluyoruz. Ama bu mücadelenin öneminin doğru tesbit edilmesini istiyoruz. Lenin şöyle diyor: «Biz sadece, Sosyal-Demokratlar her grevi yönetmeyi başarırlarsa memnunluk duyarız. Çünkü Sosyal-Demokratların söz götürmez görevi, proletaryanın sınıf mücadelesinin her biçimini yönetmektir ve grevler, bu mücadelenin en derin, en güçlü mücadelelerinden biridir. Ama **ipso facto** bir sendikacılık hareketinden fazla bir şey olmayan bu basit mücadeleyi erdemli ve bilinçli sosyal demokratik mücadele diye **nitelendirseydik,** böyle düşünenler kuyruğunda sonuncu olurduk» (102).

Ülkemizdeki işçi hareketlerinde ne görüyoruz? İşçilerimizin mücadelelerinde giderek daha tutarlı, daha hesaplı, daha tecrübeli, daha bilgili olmaya başladıklarını görüyoruz. İşçi sınıfı saflarında giderek, daha sıkı, daha geniş çapta bir dayanışmaya tanık oluyoruz. Grevlerde, işgallerde, boykotlarda ... «daha şimdiden sınıf mücadelesi filizleniyor». İşçi yığınlarının bilinçli yaşantıya ve bilinçli mücadeleye doğru kendiliğinden-gelme uyanışı, proleter devrimci düşünceyle silâhlanmış devrimci kadroların çabalarıyla birleşince, birtakım küçük taleplerle mücadeleye başlayan işçilerin, «Bağımsız Türkiye», «Kahrolsun Amerika», «Yaşasın Demokratik Türkiye» gibi **devrimci** şiarlara ulaştığını görüyoruz (103). Bundan çıkarılacak sonuç, «Bağımsız Türkiye» diye bağıran işçilerimizin hemen proleter devrimcisi oldukları değil, fakat, bu işçilerin hızlı bir bilinçlenme süreci içinde oldukları ve proleter devrimci düşünceyi benimsemeye hazır ve yatkın olduklarıdır ve **eğer biz işçi sınıfının siyasî eğitimini acil olarak ele alıp yürütürsek,** bilinçli siyasî mücadeleye çabucak ulaşabilecekleridir. Çünkü işçilerin, yukardaki şiarları benimsemesi, genellikle, proleter devrimci dünya görüşü açısından değildir. Sözgelimi «Kahrolsun Amerika» diye bağıran işçiler, bu şiarı, «Amerikan emperyalizmini bütün dünya işçilerinin düşmanı» ola-

---

(100) Millî demokratik devrim mücadelesi, nihaî amaç olan sınıfsız topluma varmak için, önder güç işçi sınıfının **bilinçle** yürüttüğü bir mücadeledir; bilinçli siyasî mücadeledir. Kendiliğinden-gelme işçi ve köylü hareketleri, bu mücadelenin hedefleri doğrultusunda olduğu ve onun mücadele olanaklarını genişlettiği için millî demokratik devrim mücadelesinin bir parçası sayılırlar. Ama bu mücadelenin doğrudan değil, dolaylı bir parçasıdırlar.

(101) Lenin, **Bir Adım İleri, İki Adım Geri,** Ankara, Sol Yayınları, 1969, s. 89.

(102) Aynı eser, s. 73-74.

(103) Yukarıda aktardığımız kaynaklardan Demir-Döküm, Horoz Çivi, Singer, Erdemir, Yarımca Seramik işçilerinin ve Amerikan işyerlerinde çalışan işçilerin hareketlerine bakınız.

rak gördükleri, dünya halklarının kurtuluşunu emperyalizmin yenilmesinde gördükleri, proleter enternasyonalizmini kavradıkları için değil, genellikle köklü küçük burjuva ön yargılarınca, millî bencilliğin, millî dar görüşlülüğün etkisiyle benimsemektedirler. Böyle olması da doğaldır. Çünkü «sömürge halklarının ve zayıf düşmüş ulusların emperyalist devletler tarafından yüzyıllar boyu uğratıldıkları zulüm, ezilen ulusların emekçi yığınlarında, sadece kin değil, aynı zamanda **proletaryaları da dahil** [altını biz çizdik — İ. K.], genel olarak ezen uluslara karşı güvensizliği de doğurmuştur» (104). Fakat, bir proleter devrimcisi için hiçbir zaman doğal olmayan şey, işçi yığınlarındaki güçlü küçük - burjuva önyargılarının, millî bencilliğin, millî dargörüşlülüğün arkasına takılmak, bunu **proleter enternasyonalizminin gereği olan anti - emperyalizm** ile, yurtseverlik ile karıştırmak ve böylece de işçi yığınlarını proleter yurtseverliğine ulaştırma mücadelesini örtbas etmektir. Evet, işçi hareketleri «Amerikan emperyalizmine tavır alışlar» dır ama, ne yazık ki, henüz **bilinçli** proleter devrimcisinin tavır alışları değildir. Her kim bu gerçeği göremiyorsa, görmezlikten geliyorsa, o kimse proletaryayı bilinçlendirme mücadelemizi unutturduğu için, işçi sınıfımızı burjuvazinin ideolojik hâkimiyetine teslim ediyor demektir. Unutulmamalıdır ki: «Eğer işçiler ... **her türlü** suistimale karşı, keyfî davranışlara, zulmün ve zorbalığın **bütün** davranışlarına karşı ... başka herhangi bir açıdan değil de, **Sosyal - Demokrat (proleter devrimci) açıdan tepki göstermeye alışık değillerse,** [altını biz çizdik — İ. K.], işçi sınıfının bilinci, gerçek bir siyasî bilinç olamaz.»

Mücadele vermiş işyerlerinde yapılan ve TÜRK SOLU'nun 117. sayısında yayınlanan soruşturmaya, işçi temsilcilerinin verdiği cevaplar işçilerimizin bilinç seviyelerini kavramaya yardım edecek önemli bir belgedir. Orada, işçi sınıfımızın **uyanık kesimlerinin bile**, halen sosyalizmi doğru dürüst bilmediklerini, fakat onu benimsemeye açık ve hazır olduklarını görürsünüz.

Şüphesiz ki, ne millî demokratik devrim, ne de sosyalist devrim, «meslek dargörüşlülüğü» ne tutulmuş, trade - unioncu önyargılara kapılmış tek bir işçinin kalmadığı güne kalacak değildir. Fakat her iki devrimde de bilimsel sosyalizmin, en azından işçi sınıfının öncü müfrezesine malolması ve bilimsel sosyalizmin esaslarına göre örgütlü öncü müfrezenin, işçi sınıfının ve müttefik olarak köylülüğün önemli bir kesimine, kumanda etmesi gerekir.

Toparlarsak :

a) İşçi sınıfımızın **bugünkü** mücadelesi geniş ölçüde iktisadî - demokratik haklar için sendikal mücadeledir. Bu mücadelenin içindeki işçilerimizin geniş kesimleri gerici ideolojilerin baskısı ve hâkimiyeti altındadır.

b) İşçilerimizin daha dar bir kesimi iktisadî - demokratik haklar için mücadelede önemli tecrübeler, bilgiler kazanmış, giderek daha tutarlı, daha örgütlü davranmayı öğrenmiş, kollektif davranış ve dayanışma bilincini ge-

---

(104) Lenin, **Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı**, Ankara, Sol Yayınları, 1968, s. 158.

liştirmiştir. Bu kesim proleter devrimci düşünceyi, bilinçli siyasî mücadelenin gereğini henüz kavrayamamıştır ama proleter devrimci düşünceyi benimsemeye ve mücadelede kılavuz edinmeye açık ve hazırdır.

c) Sayıları az olmakla birlikte, TİP, DDD ve İPSD saflarında gerçek sınıf bilincine ulaşan işçilerimizi de bir başka kesim olarak anmak gerekir.

EN GERİCİ SENDİKALARDA DAHİ ÇALIŞMALIYIZ

İşçi sınıfımızın sendikalaşma düzeyini ve işçi hareketlerinde sendikaların rolünü ele almadan önce, genel olarak sendikalar ve proleter devrimci hareketin sendikalar karşısında görevleri üzerinde duralım.

Batıda sendikalar, işçilerin kapitalistlere karşı kendiliğinden gelme mücadelesinin belirli bir aşamasında ortaya çıkan mücadele örgütleridir. «İşçilerin dağınıklığını doğurup devam ettiren, aralarındaki kaçınılması imkânsız rekabeti ortadan kaldırmak, yahut hiç olmazsa kısmak, kendilerini hiç olmazsa basit köleler durumunun üstüne yükseltecek, mukaveleye dayanan iş şartları koparmak için gösterdikleri spontane (kendiliğinden - gelme) teşebbüslerden doğmuşlardır» ([105]). Sendika, işçi sınıfının, sırf kendi çabasıyla ulaşabildiği ve en kolayca ulaşılabilir olan örgüt biçimidir ve sendikalar işverenlere ve hükûmete karşı mücadele etmenin gereğini anlayan, bilinçlenmenin bu ilkel devresine ulaşmış olan işçiler tarafından sermayenin baskılarına karşı direnme merkezi olarak kurulmuşlardır. Sendikalar, işçi sınıfına kapitalizmin gelişmesinin başlangıcında büyük ilerlemeler sağlamıştır; işçilerin dağınık ve güçsüz durumuna bu örgütler son vermiştir.

Proletaryanın en yüksek örgütlenme biçimi, onun siyasî mücadele aracı olan parti, gelişmeye başladığı zaman, sendikalar, kaçınılmaz olarak meslek dar görüşlülüğü, siyaset dışı kalma eğilimi gibi gerici özellikler göstermeye başlamışlardır. Sendikalar, işçilerin dağınık ve güçsüz durumuna son vermiş olmaları bakımından **ilerici**, en kolay ulaşılabilir örgüt olmaları nedeniyle, kaçınılmaz olarak işçilerin mücadelesini dar sınırlar içerisine, işçi sınıfının kurtuluşunu imkânsız kılan sınırlar içerisine hapsettikleri için de **gerici** bir nitelik taşırlar. Fakat, sendikaların bu gerici niteliği, proleter devrimcilerinin sendikalarda çalışmasına engel değildir. Sendikalar işçi sınıfının nihaî kurtuluşunu hiç bir zaman gerçekleştiremezler, fakat, işçi sınıfının bilinçli, örgütlü gücü olan partiyi işçi kitleleri ile düzeyde birleştirebilirler ve birleştirmelidirler. Sendikalarda teşkilâtlanmış güçler, işçi sınıfının nihaî kurtuluşu için bir manivelâ olarak kullanılabilirler ve kullanılmalıdırlar. Bu nedenle parti, sendikalar arasındaki sınır çizgisini titizlikle koruyarak, sendikalara kendi anlayışını sokmaya ve onları etkisi, yönetimi ve denetimi altına almaya mutlaka çalışmalıdır.

Karşı - devrimci sendikalarda, uzlaşıcı oportünist sendikalarda, niteliği ne olursa olsun bütün sendikalarda çalışmak ve bunları partinin 'yönetimi ve denetimi' altına almaya, işçi yığınlarını proleter devrimci hareketin saflarına kazanmaya uğraşmak, proleter devrimcilerinin görevidir. «... 'yığınlara'

([105]) Karl Marx, **Ücret, Fiyat ve Kâr**, s. 102 - 103.

yardımcı olabilmek için onların sevgisini kazanabilmek için davaya katılmalarını ve desteklerini sağlayabilmek için, oportünist ve sosyal - şoven olarak, çoğunlukla —doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak—, burjuvaziyle ve polisle bağlantıları olan 'şeflerin' önümüze çıkaracakları güçlüklerden, başvuracakları hilelerden, kuracakları tuzaklardan, hakaretlerden, baskılardan yılmamak gerekir ve mutlaka yığınların olduğu yerde çalışmak **gerekir.** Asıl kurumlarda, derneklerde, örgütlerde, proleter ya da yarı proleter yığınların bulunduğu her yerde (bunlar en gerici eğilimde olsalar bile) metodlu, azimli, inatçı ve sabırlı bir bilinçlendirme çabası ile bütün fedakârlıkları göze almak, en büyük engelleri göğüslemeyi bilmek gerekir» ([106]). Lenin'in bu sözlerini bugün görüşleri saflarımızda bir hayli taraftar bulan Regis Debray'nin aşağıdaki sözleriyle karşılaştırın: «Fakat kaç siyasal önder sayabiliriz ki, gün geçtikçe, dünya sendikacılığı ile ilgilenmek ya da binbir 'uluslararası demokratik örgüt' ten birine girmek gibi kendi çıkarlarına uygun düşen bir iş yerine, kendini halkının savaşına ilişkin askerî sorunların ciddi ve somut bir incelemesine adamayı tercih etmiş olsun!» ([107]). Açıktır ki, gerici sendikalarda çalışmayı reddeden bu ve buna benzer «sol» «teori» ler, henüz yeteri kadar bilinçlenememiş işçi yığınlarını «gerici liderlerin, burjuvazi ajanlarının, aristokrat işçilerin ya da 'burjuvalaşmış işçilerin' etkisine terkettiği için objektif olarak burjuvaziye hizmet etmektedir.»

Türkiye'deki sendikalara ve bunların işçi hareketlerindeki rollerine gelince: Bugün ülkemizde işçilerimizin büyük çoğunluğunu içinde toplayan iki büyük konfederasyon vardır: TÜRK - İŞ ve DİSK. TÜRK - İŞ, işçi sınıfının kendiliğinden - gelme mücadelesini emperyalizmin menfaatlerine kanalize etme görevini yerine getiren bir örgüttür. TÜRK - İŞ, emperyalizmin beslediği ve işçi saflarına soktuğu «Truva atı» dır. TÜRK - İŞ, sermaye ile emek arasındaki günlük, küçük çapta mücadelelerde bile, sermayenin safındadır. «İşçilerin safındaki dağınıklığı gidermek, rekabeti ortadan kaldırmak yahut kısmak ... işçileri hiç olmazsa basit köleler durumunun üstüne yükseltecek mukaveleye dayanan iş şartları koparmak» için değil, tersine, işçilerin dağınıklığını muhafaza etmek, işçiler arasındaki rekabeti devam ettirmek ve işçileri basit köleler durumunda tutmak için yaratılmıştır ve bu nedenlerle Batı'da doğan sendikalardan farklıdır. İşçi sınıfının kendiliğinden ulaştığı sendikacılığı değil, işçi sınıfına finans kapitalin zorla kabul ettirdiği sendikacılığı temsil etmektedir ve işçi sınıfının sırf kendi çabasıyla ulaştığı sendikacılığın **ilerici** niteliğinden de yoksundur. «Emperyalizm, gelişen ekonomik mücadele bilincini kontrolü altında tutmak için, **sahte demokrasicilik** gibi, **sahte sendikacılığı** da ihraç etmiş ve işçi sınıfının ekonomik mücadele örgütlerinin **yoz** bir biçimle ortaya çıkmasını sağlamıştır» ([108]).

([106]) Lenin, **Marksist Eylemin Çocukluk Hastalığı,** İstanbul, Gün Yayınları, 1968, s. 106.

([107]) **Gerilla Savaşı ve Marksizm,** Ankara, Ekim Yayınları, 1969, s. 375.

([108]) Mehmet Altun - Sabetay Varol, «İşçi Sınıfımızın Gelişen Kendiliğinden Hareketine Dikkat Edelim», TÜRK SOLU, sayı 113.

İşçilerin kendisinden kopma ihtimali belirdiği zaman işçi haklarına, o da işçilerin baskısıyla, kısmen eğilen TÜRK-İŞ'in işçi hareketlerindeki esas fonksiyonu bozgunculuktur; grev kırıcılığı yapmak, işgal ve boykotları engellemek, toplu sözleşme masalarında işçilerin menfaatlarını satmaktır. TÜRK-İŞ, kendiliğinden-gelme işçi hareketlerinde «sınıf mücadelesinin filizlenmesine» dahi karşıdır. «Partiler üstü kalma» sloganı gerçekte, finans-kapital taraftarlarının maskelenmiş adıdır. Besbelli ki, böyle bir örgüt proleter devrimci düşüncenin zerresinin bile işçi saflarına sokulmasına karşı duracaktır ve durmaktadır. Ankara'da yapılan «Büyük İşçi Mitingi» nde İŞÇİ-KÖYLÜ gazetesinin, işçilerin eline geçmemesi için, mitingin kordon altında yürütülmeye çalışılması bunun açık delilidir. Fakat gelişen işçi hareketleri karşısında TÜRK-İŞ, gittikçe gerilemektedir. Özetlediğimiz işçi mücadelelerinin bir kısmı TÜRK-İŞ'e **rağmen**, çoğu da TÜRK-İŞ'e **karşı** verilmiştir. Derby, Finfinis Branda Fabrikası, Magirus, Singer, Demir Döküm, Horoz Çivi, Yarımca Seramik, Kartal Eğe Sanayii ve Gamak'taki işçi hareketleri böyledir.

İşçi sınıfımızın bilinçli mücadeleye, bilinçli yaşantıya doğru kendiliğinden uyanışı Amerikan emperyalizminin ihraç ettiği sendikacılığı yıkmakta ve işçiler **ona göre** daha ileri olan ve kendiliğinden-gelmeliği temsil eden DİSK'e doğru kaymaktadırlar.

DİSK, işçi sınıfımızın kendiliğinden-gelme örgütlenmesini temsil eder. İşçilerin iş verenlere ve hükûmete karşı ekonomik-demokratik mücadelesinin aracıdır; günlük mücadelelerinde genel olarak işçilerin yanındadır. Bu yönüyle **TÜRK-İŞ'e göre ilericidir** ve ondan ayrılır. Fakat öte yandan DİSK, işçi sınıfımızın mücadelesini, onun nihaî kurtuluşunu hiç bir zaman sağlıyamayacak olan, onu ideolojik bakımdan burjuvaziye köle kılacak olan, burjuvazinin de kabul ettiği ve edeceği trade-union mücadelesi sınırları içine, kendiliğinden-gelmeliğin bu dar sınırları içerisine hapseder. İşçilerin, mevcut düzenin sonuçlarına karşı mücadelelerini destekler, fakat düzenin tümüne karşı, sonuçları doğuran sebeplere karşı bilinçli siyasî mücadele vermesi yolunda her hangi bir çaba göstermediği gibi, bu yolda gösterilen çabalara da engel olur. İşçilerin örgütlenmelerini, bilinçlenmelerini ve bilinçli siyasî mücadeleye girmelerini önler. Genel Başkanı Türkler'in DİSK Kurultayındaki konuşması, bu bakımdan önemlidir. Türkler şöyle demiştir: «... bazı demokratik devrimci gençler(!) bana posta koydular. 'Biz senle konuşuyoruz ama asıl temasımız işçilerledir' dediler. Ben onun tedbirini iki senedir aldım.» Gene aynı Kurultayda, «Biz proletarya diktatörlüğüne karşıyız arkadaşlar!... Bizim prensibimiz demokrasidir(!)» diyerek, bilimsel sosyalizme olan nefretini de dile getiren Türkler'in «... işçi sınıfına bilinç dışarıdan verilirmiş. Bilinç dışardan verilmez, dışardan kendi kendine gelir» demek suretiyle, Amerikan emperyalizminin bile şapkasını göğe fırlatıp ellerini çırparak karşılayacağı trade-unioncu politikanın doruğuna ulaştığını görüyoruz. Ve bütün bunlar o «güzel yüzlü sosyalizm» adına yapılıyor. Evet, ta-

---

(109) «DİSK'e İşçi Sınıfının Devrimci İdeolojisini Hâkim Kılalım», TÜRK SOLU, sayı 118.

rih, böyle «sosyalizmler» i tanımıştır ve daha da tanıyacaktır. Ama tarih, bilinçli işçilerin Türklervarî sosyalistlerin(!) maskesini indirdiğine de çok şahit olmuştur ve yine olacaktır. Ama işçilerimizin o uyanıklığa kavuşması «Türklervarî sosyalizm» e karşı amansız ve şiddetli bir ideolojik mücadele yürütmeden mümkün değildir. «Türklervarî sosyalizm», işçi sınıfı sosyalizminin düşmanıdır, çünkü açık reformizmdir, kaba oportünizmdir, işçi aristokrasisinin ve sendikacılığı meslek edinmiş işçi bürokrasisinin «sosyalizm» idir.

«Bürokrat, büyük bir güvenle, 'gerçekçi politikadan' yana olduğunu söyler; oportünizme düşmemiş ve işçi hareketinin temel hedeflerinden vaz geçmemiş kimselere, küçümseyerek, 'ütopyacı' ve 'ideolog' muamelesi yapar. **Sosyalist hareketin temel çıkarlarını, gerici avantajlara ve bürokratik düşüncelere fedâ etmek : İşte oportünizmin özü budur. Teori düşmanlığı da oportünizme bağlıdır. Oportünist açıdan teori, bir engel, sosyalist geçmişin baş belâsı bir gölgesi, tamamen gereksiz bir şey olarak düşünülür»** (110). Türkler de «bilimsel sendikacılık («gerçekçi politika» nın bir başka ifadesi) uyguladığını söylemiyor mu? Yukarıya aktardığımız sözleriyle açık açık teori düşmanlığı yapmıyor mu? Yöneticileri ister iyi niyetli, ister ihanet içinde olsun; bugün DİSK, proletarya içinde uzlaşıcı küçük burjuva ideolojisinin bayraktarlığını yapan bir örgüt durumundadır (111).

Proletaryanın, halkımızın millî demokratik devrimine önderliği ve nihaî zaferi için bunların ne olduklarını işçi yığınlarına göstermemiz ve işçi yığınlarını kendi tarafımıza çekmek için bunlarla mücadele etmemiz zorunludur. Bunlar, bugün yaptıkları gibi, sendikaların kapısını proleter devrimcilere kapasalar da, polise ihbar etseler de, sendikalara girmek, her türlü fedakârlığı göze alarak, sabırlı, sebatlı, inatçı bir mücadele yürütmek zorunludur : Ta ki işçi sınıfımızla proleter devrimci düşünce arasına bir duvar çekmiş olan sendika ağalarını yerlerinden kovana kadar! Bizler, emperyalizme ve feodalizmin her türlü kalıntılarına karşı millî demokratik devrim mücadelemizde küçük burjuva demokratlarıyla ve millî burjuvaziyle ittifakı hiç bir zaman reddetmeyiz, reddetmedik; tersine, durmadan onları ittifaka zorlarız, zorluyoruz. Fakat bu, burjuvazinin ve küçük burjuvazinin proletarya hareketi içinde etkisine karşı en şiddetli ve en amansız bir ideolojik mücadeleyi, proletarya üzerinde burjuva ideolojisinin etkisini güçlendiren (çağımız ve ülkemiz şartlarında bu emperyalizmin güçlenmesi demektir) oportünizme karşı en şiddetli ve en amansız bir ideolojik ve siyasî mücadeleyi sürdürmemize engel değildir ve engel olmamalıdır. Proleter devrimci millî cephe politikası bunu gerektirir.

Bu nedenle proleter devrimcileri, DİSK'i TÜRK - İŞ'le aynı sepete koymamakla birlikte, DİSK'in oportünist liderlerine karşı bir an bile ideolojik

---

(110) G. Söder ve diğerleri, **Sosyal Demokratların Çıkmazı**, Ankara, Sol Yayınları, 1966, s. 19.

(111) Sözümüz DİSK içindeki proleter devrimci unsurlara değil, DİSK'e bugün hâkim olan oportünizmin temsilcilerinedir. İleride söyleyeceklerimiz de yine onlaradır.

mücadeleden geri durmazlar. Ancak, millî cephe politikasını proleter devrimci siyasî mücadeleden vaz geçmek, küçük burjuvaziye teslimiyet şeklinde anlayanlar DİSK'in oportünist şeflerine karşı ideolojik mücadeleyi bir **«provokasyon»** olarak niteleyebilirler.

Millî cephe politikasını, ittifak politikasını teslimiyet olarak anlayan bir dergide yayınlanan, DİSK'le ilgili bir yazıya değinmek istiyoruz. (Bkz: Aydınlık Sosyalist Dergi, sayı: 17, s. 339) Yazı baştan sona kadar işçi sınıfımızı sendika mücadelesi içine hapsetmek isteyen DİSK yöneticilerinin 'iyiniyeti' ne okuyucuyu inandırmaya çalışmaktadır. Bunlardan birkaç örnek: «Çoğu gerçekten iyi niyetli olan, Türkiye'nin sorunlarına 'çözüm' arayan sendikacılar...»; «DİSK en iyi niyetle kurulmuştur. Devrimci olma çabasındadır»; «Nihaî tahlilde, proleter sosyalistlerle 'iyiniyetli' DİSK yöneticileri arasında —kaçamak deyimler yerine, bilimsel isimleri kullanmak hariç— bu konuda [millî cephe konusunda] bir anlaşmazlık kalmaması gerekir». «Sendikacı dostların bu gün içinde bulundukları durumu ideolojik - stratejik **yanılgılar»** [altın ben çizdim — İ. K.], «içine kapanık - tecrit edilmiş yönetim anlayışı», «stratejiyi doğru saptayamamak, bilinç eksikliği, Aybar - Aren - Boran kliğinin yönetim anlayışına şartlanmış olmak gibi nedenlerle hatalar içinde bulunmak», «millî güçlerle ittifak konusunda da bir hatâya daha düşer görünmek» şeklinde değerlendiren yazar, bu «hata» ve «yanılgı» larında «bazı DİSK yöneticilerinin», «devrimde hegemonyayı kaybetme» ya da sonunda «emperyalizmin geri dönmesi biçiminde özetleyebileceğimiz bilimsel olmayan korku» suna, «içlerindeki 'burjuva kuyrukçuluğu' kuşkuları» na, «emperyalizmin yine buyur edilmesi» ve «millî demokratik devrim aşamasından sonra, sosyalist devrim aşamasının gerçekleşemeyeceği» korkusuna bağlamaktadır. Aynı yazar peşinden, DİSK yöneticilerini proleter devrimcilerinin kuyrukçu olmadıklarına, «korkularının» ve «kuşku» larının yersiz olduğuna inandırmak için terler dökmekte ve başkalarına da DİSK yöneticilerine «oportünist sendika ağaları» gibisinden saldırılarda bulunmanın «provakasyondan başka hiçbir anlam, hiçbir değer taşımadığı» nı bildirmektedir. Yazar, DİSK yöneticilerinin gerçekte işçi sınıfının önderliğinden korktuklarını ya bilmiyor ya da («devrimde hegemonya», «işçi sınıfının ve yoksul köylülerin öz örgütü» gibi terimleri zevkle kullandığına bakılırsa), bir hayli benimsemiş göründüğü Aydınlık Sosyalist Dergi'nin «oportünizme yaslanma» ve «ilkesiz birlik» politikasının icabını yerine getiriyor. Eğer DİSK yöneticileri «millî cepheyi kabul ediyoruz» derlerse, onların sosyalist oluvereceğini sanıyor. Onlar zaten 'cephe' den yanadır. Onların 'sosyalizmi', haliyle 'cephe sosyalizmi' dir: Proletaryayı küçük burjuvaziye tabi kılarak teşkil edilen cephenin sosyalizmi(!), yani küçük burjuva sosyalizmi! Yazarımız bu kadar açık olan gerçeği göremiyor mu ki, Kemal Türkler'in «müttehit cephe» den bahsetmesi üzerine «nihai tahlilde, proleter sosyalistlerle 'iyi niyetli' DİSK yöneticileri arasında **—kaçamak deyimler yerine, bilimsel isimler kullanmak hariç—** [altını ben çizdim — İ. K.] **bu konuda bir anlaşmazlık olmaması gerekir** [altını ben çizdim — İ. K.]» diyebiliyor! Bu yazılar «marksist eleştiri süzgeci» nden geçti mi, bilmiyoruz. Eğer geçti ise (ki, geçmişe benzer), bugün proleter devrimci hareket karşısında kurulan ilkesiz

birlik cephesinin içindeki sağ teslimiyetçi görüşün, oportünist sendika ağalarıyla bir **«anlaşmazlığın kalmadığı»** nı ilân etmesi, ilkesizliğin kişiyi nerelere kadar götüreceğini ortaya koyması bakımından hayli ilgi çekicidir.

Toparlayalım :

Bugün işçi sınıfımızın çoğunluğu, biri tamamen emperyalizmin beslemesi gangster sendikacıların elinde olan, diğeri de işçi aristokrasisinin ve işçi bürokrasisinin reformist ve kaba oportünist çizgisinin hâkim olduğu iki konfederasyon içinde toplanmış bulunuyor. Proleter devrimcilerinin «yönetimi ve denetimi» ndeki sendikalar ise, birkaç yeni kuruluştan ibarettir. Açıktır ki, devrimci sendikacılık bugün devrimci hareketimizin en önemli ve acil görevlerinden **biridir.**

Yukarıda yaptığımız gruplamayı sendikalara göre düşünürsek, genel olarak şöyle diyebiliriz :

a) Gerici ideolojilerin hâkimiyetinde olan işçiler genellikle TÜRK - İŞ'te toplanan işçilerdir.

b) Ekonomik ve demokratik haklar için mücadelede önemli tecrübeler kazanmış, giderek daha tutarlı, daha örgütlü davranmayı öğrenmiş, kollektif davranma ve dayanışma bilincini pekiştirmiş, proleter devrimci düşünceyi benimsemeye açık ve hazır işçiler ise **genellikle** DİSK çatısı altındadır.

c) Üçüncü grup işçiler, TİP, İPSD, DDD gibi örgütlerde proleter devrimci düşünceyle yüzyüze gelen ve bu düşünceyi belirli ölçülerde kavrayan işçilerdir ve DİSK içinde proleter devrimci unsurları meydana getirirler.

Ülkemizdeki işçi hareketlerinin ve sendikaların genel olarak durumu budur.

Köylü hareketlerine geçelim.

KIRLARDAKİ MÜCADELE VE PROLETER DEVRİMCİ HAREKET

Kırlarda sürdürülen mücadeleyi kavrayabilmek için, önce kırlardaki sınıf yapısını bilmek gerekir. Genel olarak emperyalizme bağımlı ve bağrında çeşitli ölçülerde feodalizm kalıntılarını barındıran ülkelerde ve ülkemizde, kırlardaki sınıf yapısı şöyledir :

1 — **Tarım proletaryası :** Yaşamak için bütünüyle ya da esas olarak, kapitalist tarım işletmelerinde işgüçlerini satarak çalışırlar. Genel olarak ne toprağa ne de tarım araçlarına sahiptirler.

2 — **Yoksul köylüler :** Bunlar yarı - proleter (ya da yarı - köylü) unsurlarla küçük köylülerdir.

Yarı - proleterler : Kendilerinin toprakları ya hiç yoktur, ya da çok azdır. Yaşantılarını, kısmen kapitalist işletmelerde ücret karşılığı çalışarak, kısmen de kendine ait küçük toprağını ya da kiraladığı bir toprak parçasını işleyerek sağlarlar. Toprak kirası, borç faizi, ücretli emek biçiminde sömürülürler.

Küçük köylüler : Yetersiz miktarda tarım aracına sahip olup ya kendine ait olan ya da icarla tuttuğu toprakları işleyerek geçimini sağlarlar, ya da kendi toprağı olmakla birlikte yetersiz olduğu için icarla toprak tutar. Kendisi işgücü kiralamaz.

3 — **Orta köylüler :** Bir çoğu çok büyük sayılamıyacak toprak parçasına sahiptirler. Bazıları ektikleri toprağın bir kısmına sahiptir, geri kalanını kiralamıştır. Ücretli işgücüne başvururlar, fakat esas itibariyle kendi emeklerine dayanırlar. Bazı bereketli yıllarda, sermaye olmaya elverişli bir kazanç fazlası sağlayabilirler.

Yoksul ve orta köylülere, ikisine birden «köylülük» adı da verilir. Bunlar köy küçük burjuvazisini teşkil ederler.

4 — **Zengin köylüler :** Köy burjuvazisidir. Tarımın kapitalist müteşebbisleridir. Genellikle toprak sahibidirler. İşledikleri toprağın bir kısmına sahip olup geri kalanını kiralayanlar da vardır, tamamını kiralayanlar da vardır. Genel olarak iyi üretim araçlarına ve sermayeye sahiptirler. İşletmelerinde kendileri de çalışırlar, fakat esas itibariyle ücretli işçileri sömürürler. Önemli miktarda toprağa sahip olup hiç ücretli işçi tutmayanlar da vardır. Bunlar köylüleri toprak kirası, borç faizi ve ücretli emek yolu ile sömürürler. Mao Zedung zengin köylülerin karakter bakımından yarı-feodal olduğunu söylüyor. (**Yeni Demokrasi,** sayfa 95).

5 — **Büyük toprak sahipleri :** Toprağa sahip olup, bedenle çalışmaya asla katılmayan kimselerdir. Esas olarak sömürüye dayanırlar. Kapitalizmin ve feodalizmin unsurlarını çeşitli derecelerde bir arada barındırırlar.

Bunların dışında bazı feodal unsurlar da bulunabilir.

Bu güçlerin millî demokratik devrimde, sosyalist devrimde ve sosyalizmin kuruluşu döneminde yer alışları şöyledir : Millî demokratik devrimde önder güç proletaryadır ve birinci derecede sanayi proletaryasıdır. Temel güç köylülüktür : Yoksul köylüler ve orta köylüler. Zengin köylüler millî burjuvazi gibidir. «Genel olarak, bunlar köylü kitlelerinin anti-emperyalist savaşına bir dereceye kadar yardım edebilirler ve büyük toprak sahiplerine karşı ziraî inkılâp savaşlarında tarafsız kalabilirler. Binaenaleyh bunları büyük toprak sahipleriyle aynı safta saymamalıyız ve kendilerine karşı bir tasfiye siyasetini zamansız olarak benimsememeliyiz» ([113]). «Bürokratlara ve büyük toprak sahiplerine karşı mücadele, zengin ve orta köylü dahil bütün köylülerle birlikte yürütülebilir ve yürütülmelidir» ([114]). Büyük toprak sahipleri ve diğer feodal unsurlar millî demokratik devrimin düşmanları arasındadırlar.

Sosyalist devrimde ise kırdaki güçlerin yer alışı şöyledir :

Kır proletaryası sanayi proletaryasının yanındadır. Yoksul köylüler proletaryanın müttefikidirler. Orta köylü ise ilk başlarda kararsızdır, duraksamalar içindedir. «Devrimci proletarya, hiç olmazsa yakın bir gelecekte ve proletarya diktatoryası döneminin başlangıcında bu sosyal tabakayı kendi

---

([112]) AYDINLIK, sayı 12.
([113]) Mao Zedung, **Yeni Demokrasi,** İstanbul, Sosyal Yayınlar, 1967, s. 95.
([114]) Lenin, **Toprak Meseleleri,** Ankara, Sol Yayınları 1969, s. 32.

tarafına kazanmayı bir amaç olarak göremez; ancak onu etkisiz kılmakla yetinmek, yani proletarya ile burjuvazi arasındaki mücadelede bu tabakanın tarafsız kalmasını sağlama almak zorundadır» ([115]).

Sosyalizmin kuruluşu döneminde proletarya orta köylüleri de saflarına katabilir ve katmalıdır ([116]).

Yukardaki bilgiler ışığında kırlardaki mücadeleyi tahlil ve köylülerin çeşitli tabakalarına karşı izleyeceğimiz politikayı tesbit edelim.

Hem kapitalizmin unsurlarının, hem de feodalizmin kalıntılarının karma halde bulunduğu bir ekonomide, yani henüz demokratik devrimin gündemde bulunduğu bir ülkede kırlarda, başlıca iki mücadele sürdürülür. Birincisi kır proleteri ile kır burjuvazisi arasındaki mücadeledir. İkincisi de tüm köylü kitlesi ile, tüm ağalar (feodalizmin kalıntıları, büyük toprak sahipleri) arasındaki mücadeledir. Bu mücadelenin niteliği demokratiktir. «Bir marksist için köylü hareketi, sosyalist değil, demokratik bir harekettir ... köylü hareketi, sosyal ve iktisadî muhtevasıyla burjuva olan, demokratik devrimin zorunlu bir parçasıdır. Köylü hareketi, ne burjuva düzenin temellerine karşı, ne meta üretimine karşı, ne de sermayeye karşı yönelmiştir. Aksine, köylük bölgelerdeki eski, feodal, kapitalizm öncesi ilişkilere ve serflik kalıntılarının temel dayanağı olan büyük toprak mülkiyetine karşı yönelmiştir. Dolayısiyle, köylü hareketinin tam bir zafer kazanması, kapitalizmi ortadan kaldırmayacaktır; aksine, kapitalizmin gelişmesi için daha geniş bir alan yaratacak ve katışıksız kapitalist gelişmeyi hızlandıracak ve yoğunlaştıracaktır» ([117]).

Proleter devrimci hareketin köylü hareketleri karşısındaki görevi; **bir,** bütün köylülerin, büyük toprak sahiplerine, feodalizmin kalıntılarına karşı yürüttüğü 'demokratik' hareketi desteklemek, onu ilerletmek; **iki,** tarım proletaryasını sanayi proletaryası ile birlikte bağımsız bir sınıf partisi içinde örgütleyerek, onu sosyalist devrim için mücadeleye hazırlamak; bunun yanı sıra yoksul köylüyü ve mümkün olduğu ölçüde orta köylüyü tarım proletaryasının yanına yani sosyalizme kazanmak için mücadele etmektir. Proleter devrimci hareketin esas görüş açısı proletaryanın nihaî menfaatleridir. Proleter devrimci hareketin köylü hareketi karşısındaki tutumunu tayin eden şey de, genel olarak proletaryanın (bu arada tarım proleterinin) nihaî menfaatleridir: «Köylüyü, büyük toprak sahibine karşı mücadelesi, demokrasinin geliştirilmesine ve pekiştirilmesine yardım ettiği zaman desteklemek; büyük toprak sahiplerine karşı mücadelesi, ne proletaryayı ne de demokrasiyi ilgilendirmediği, toprak sahipleri sınıfının iki bölümü arasında bir hesaplaşmaya dönüştüğü zaman, köylü karşısında tarafsız bir tutum benimsemek» ([118]). Proleter devrimci hareketin görevi, bir yandan sos-

---

([115]) Lenin, **İşçi - Köylü İttifakı,** Ankara, Sol Yayınları, 1970, s. 140.

([116]) Bu konular için Stalin'in **Sosyalist Ekonominin Meseleleri**'ne (Ankara, Sol Yayınları, 1968) bakınız.

([117]) Lenin, **Toprak Meseleleri,** s. 29.

([118]) Lenin, **İşçi - Köylü İttifakı,** s. 11.

yalist mücadelenin militanlarını köylerde hazırlamak, öte yandan da köylülerin devrimci bir öz taşıyan demokratik özlemlerini var gücüyle desteklemek, bu özlemi uyanık tutmak, köylü hareketini en yüksek bilinç derecesine, «proletaryanın tutarlı demokratik ruhunun seviyesine» ([119]) yükseltmek, proleter devrimci hareket ile «devrimci köylü hareketi arasında mümkün olduğu kadar sıkı bağlar kurarak köylü hareketine en devrimci karekterin kazandırılması yolunda çaba göstermek» tir ([120]), yani proleter devrimci mücadele ile, genel olarak köylü mücadelesini, ikisini birbirine karıştırmadan birleştirmektir; demokratik köylü mücadelesini desteklemek, ama bu mücadele içinde, proleter devrimci mücadeleyi unutmamak. Proleter devrimcileri kırlardaki örgütlenmeyi de bu iki mücadeleye göre yürütürler: Köy burjuvazisine karşı tarım proletaryasını bağımsız örgütler, sendikalar vs... içinde toparlamak. Büyük toprak sahiplerine ve elbette bir yönüyle de emperyalizme karşı mücadele organları olarak da devrimci köylü komiteleri, köylü birlikleri vs... teşkil etmek.

KÖYLÜ HAREKETLERİ VE KÜÇÜK BURJUVA SOSYALİZMİ

Küçük burjuva sosyalisti, kırlardaki kapitalist gelişmeyi, «feodalizmden, eşitsizlikten ve genel olarak baskıdan, eşitliğe ve özgürlüğe geçiş» ([121]) olarak görür. Demokratik devrimin amaçlarını ve şartlarını sosyalist devrimle karıştırır. Meta üretimi sistemi toprağın tasarrufunda eşitliğin mümkün olabileceğini sanır. Bu bakımdan küçük burjuva sosyalizmi ütopyadır, hayalcidir. Kırlardaki sınıfları doğru tahlil edemez. Kır küçük burjuvazisi gerçeğine gözlerini kapar ve «emekçiler, sömürülenler, işçi sınıfı, emekçi yığınları, sömürülenler sınıfı, sömürülen sınıflar» gibi kelime ve terimleri aralarında hiç bir ayırım yapmadan, aynı anlamda kullanır. Aren - Aybar oportünizmi ve Türkiye'deki bütün popülist akımların yaptığı gibi. Küçük - burjuva sosyalisti, burjuva - demokratik toprak reformu programını, feodalizmin tasfiyesini ve kapitalizmin gelişmesini sağlayacak bir programı, sosyalist bir program olarak, «kapitalizmi önleyici» bir program olarak ileri sürer.

Küçük - burjuvazinin yapısı, küçük - burjuva siyasî akımlarında hemen hemen bütün ülkelerde büyük çeşitliklere yol açmıştır.

Küçük - burjuva sosyalizminin bir çeşidi, ülkemizde henüz siyasî bir akım olarak ortaya çıkmamış olan, fakat ilişkilerimiz sırasında yoksul köylüler ve özellikle TİP'i destekleyen köylüler arasında uç vermeye başladığını gördüğümüz Narodnik akımdır. Rusya'da Narodniklerin, daha sonra kısmen sosyalist - devrimcilerin, Çin'de Sun Yat - Sen'in savunduğu Narodnik ütopya, doktrin açısından gerici, fakat savunduğu program açısından «demokratik devrimin gündemde olduğu ülkeler için» ilericidir, yığınların

---

([119]) Lenin, **İki Taktik,** Ankara, Sol Yayınları, 1967, s. 61.

([120]) Lenin, **Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı,** s. 157.

([121]) Lenin, **Toprak Meseleleri,** s. 40.

demokratik hareketinin bir parçasıdır. fakat bir yandan da onların bilinçlenmesini engeller. Köylü kitlelerinin mücadele isteğinin, sömürücülere son verme arzusunun ifadesi olan bu ütopya, sosyalist devrim aşamasında gerici ve zararlıdır. «Açıktır ki, Marksistler, dikkatle, Narodnik ütopyalar kabuğu içinden köylü yığınlarının samimî, kararlı, militan demokrasisinin sıhhatli ve değerli özünü çıkarmalıdırlar» ([122]).

Bir diğer küçük burjuva akımı da bugün Aybar'ın temsil ettiği, barış içinde, sonuna kadar yürütülen sınıf mücadelesi olmaksızın, «sosyalist» toplumu gerçekleştirebileceklerini sananların akımıdır. Ecevit çevresi de benzeri fikirleri savunmaktadır. Proleter Devrimci AYDINLIK'ta Ecevitçi Sosyal-Demokrat gençlerin, Akhisar Tütün Mitinginde «'sendikada birleş' şiarına karşılık 'kooperatifte birleş' şiarını» attıklarını, sosyal-demokrat gençler adına söz alan konuşmacının «'kapitalist düzene karşı mücadele' den», «'kooperatifleşmenin gereği' nden» söz ettiklerini okuyoruz ([123]). Bu da bir ütopyadır, bir küçük-burjuva ütopyası. Fakat bu ütopya, sınıf mücadelesinin yerine sınıf barışını koyduğu ve yığınların demokratik bilincini, mücadele azmini köreltiği için, gerici ve zararlıdır. Kendisiyle mücadele edilmesi ve mutlaka etkisiz kılınması gerekir.

TÜRKİYE'DEKİ KÖYLÜ HAREKETLERİ

Türkiye'deki köylü hareketleri, genel olarak büyük toprak sahiplerinin ve tefeci-bezirgân sermayenin baskısına karşı, özellikle yoksul köylülerin bir başkaldırması şeklindedir; feodal unsurlarla kapitalist unsurları çeşitli ölçülerde birarada bulunduran büyük toprak mülkiyetinin yoğun olduğu Trakya'da, Ege'de, Adana ve Antalya çevresinde, Güneydoğu Anadolu'da, Konya ve Polatlı'da büyük toprak sahiplerine karşı, tefeci-bezirgân sermayenin yoğun olduğu Ege, Adana civarı ve Karadeniz bölgesinde de tefeciliğe karşı, işgaller, çatışmalar, yürüyüşler ve mitinglerle yürütülen bir mücadeledir. Tekelci sermayenin ve feodal sömürünün ağır baskısı altında gittikçe yoksullaşan ve mülklerini kaybederek proleterleşen köylü yığınları toprak istemektedirler. Tefeci-tüccarlar tarafından sömürülen küçük üreticiler, ürünlerini daha fazla paraya satarak ve banka kredilerinden «âdil» pay alarak, bu sömürüden kurtulmak istemektedirler. Köylüler, doktor, ilâç, okul, yol, istemektedirler. Malatya'da ve Ege'de yapılan mitingler, Amerika'ya karşı yayınlanan bildiriler, proleter devrimcilerinin önayak olduğu anti-emperyalist ve demokratik hareketlerdir. Ve bunlar köylü hareketleri içinde ileri bir aşamayı temsil ederler. Besbelli ki, köylü hareketleri, kapitalizmi yoketmeye değil, onu güçlendirmeye, gelişmesini hızlandırmaya yönelen burjuva-demokratik nitelikte hareketlerdir ve artık Aybar oportünizmi ve benzerleri dışında kimse köylü hareketlerinin sosyalizm için olduğunu iddia etmiyor.

Tarım proletaryasına gelince; Türkiye'de tarım proletaryası azdır. Ege ve Trakya'daki kapitalist ilişkilerin hâkim olduğu çiftliklerde daha çok çift-

---

([122]) Aynı eser, s. 74.
([123]) Proleter Devrimci AYDINLIK, sayı 3-17.

lik çevresindeki yoksul köylüler, mevsimlik işçi olarak çalışmaktadır. Çiftliklerde sürekli çalışan az miktarda işçiler ise genellikle modern proleter niteliği taşımaktan uzaktırlar ve **genellikle** bunların ağa ile sıkı bağları vardır. Trakya'da bunlar, çiftlik sahipleri ya da işletmeciler tarafından çevredeki yoksul köylülere karşı fedai olarak kullanılmaktadır. Bu durum, tarım proleterlerinin örgütlendirilmesi ve köylülükle dayanışmaya sokulması işini daha acil ve önemli hale getirmektedir. Köylülerin, özellikle yoksul köylülerin komiteler, birlikler, sendikalar içinde örgütlendirilmeleri de önemli bir görev olarak durmaktadır. Köylülerin örgütlendirilmesi konusunda pratiğimiz geridir, bilgilerimiz çok eksiktir. Bütün dünyada devrimci hareketlerin köylüleri nasıl örgütlendirdiği bizlerce pek bilinmemektedir. Bu tecrübeler Türkiyeli devrimcilere de mal edilmelidir. Ayrıca, gelişen sosyal pratik de yine köylülerin örgütlendirilmesi konusunda yolumuza ışık tutacaktır.

Köylülerimiz, özellikle mücadeleye giren köylülerimiz, hızlı bir uyanış içindedirler. Proleter devrimci akımı tanımışlar, bilmedikleri nice siyasî gerçekleri yurdumuzdaki Amerikan emperyalizmi tahakkümünü, onun büyük toprak sahipleri ile, tekelci sermaye çevreleri ile ... olan bağlarını kavrama yolunda, kendi durumlarının sistemin bütünüyle olan ilişkisini kavrama yolunda mesafeler almışlardır. Özellikle Söke, Akhisar, Ödemiş çevresindeki köylüler ve Malatyalı köylüler, Çukurova ve Trakya köylüleri büyük bir kıpırdanma içindedirler. Köylülerin yürüyüşleri zorla engellenmekte, köylü hareketleri jandarma ile önlenmeye çalışılmaktadır. Çelişkinin ağır ve keskin olduğu bölgelerde köylülerimiz yeni hareketlere hazırdır. Fakat bu hareketlerin bölük pörçük olması ve köylülükten gelen bazı hastalıkları taşıması mümkündür. Köylü hareketlerini, proleter devrimci hareketin denetiminde, yaygın ve tutarlı hale getirmek, bunları bir bütün içinde birleştirmek, mahallî olarak kalmaktan kurtarmak gerekmektedir. Bunu sağlıyacak ilk adım, herhalde darı taneleri gibi dağınık ve örgütsüz olan köylüleri örgütlemektir. Eğer proleter devrimcileri isek, millî demokratik devrimimizin temel gücü olan köylülüğü, «sen sensin, ben de ben» anlayışı içinde küçük burjuva radikalizminin önderliğine terkeden anlayışa karşı mücadele etmemiz gerekir. Hareketimizi bir köylü hareketi olarak görmek de başka bir hatâdır. Biz işçi sınıfı devrimcileriyiz. Nihaî amacımız, her türlü sömürünün kalkması ve sınıfsız toplumun kuruluşudur. Köylülük, bu uğurda verilen mücadelede işçi sınıfının **müttefik olarak kazanacağı** bir sosyal güçtür. Proleter devrimci örgütü, «yoksul köylülerin de öncü müfrezesi» göstermek ve yoksul köylülerle işçiler arasında ayrım yapmamak, **önder sınıfı müttefikleriyle karıştırmak** demek olur. Hele İlkesiz Birlik Cephesi liderinin **Yeni Gazete**'ye verdiği beyanatta olduğu gibi, «sosyalizm, yoksul köylülerin de ideolojisidir» demek, nasıl izah olunabilir? Bu anlayış bizi, proleter devrimciliğini, küçük burjuva devrimciliği ile bir tutmaya götürür. «Elbette ki, her ikisi de [küçük çiftçiler ve ücretli işçiler] 'emekçi' sınıflardır; elbette ki, farklı biçimlerde olmasına rağmen sermayenin sömürüsü altındadır. Ama, ancak kaba burjuva demokratları buna dayanarak, bu farklı sınıfları bir araya» koyabilir ([124]). Proleter devrimcilerine düşen görev, köylülüğü «prole-

teryanın tutarlı demokratik ruhunun seviyesine yükseltmek», onu uzlaşıcılardan kopararak proletaryanın en sağlam **müttefiki** ve yedek kuvveti haline getirmektir. Görevimiz, köylülüğün **gönüllü ve bilinçli** olarak proletaryanın ideolojik, politik ve örgütsel önderliğini benimsemesini sağlamaktır. İşte köylülüğe karşı proleter devrimci tutum!

KİTLE HAREKETLERİ VE PROLETER DEVRİMCİ HAREKETİMİZ

İşçi ve köylü hareketlerinin gittikçe yaygınlaştığını belirttik. Kendiliğinden-gelmelik karşısında doğru çizgiyi ve yanlış eğilimleri özet olarak verdik. İşçilerimizin ve köylülerimizin bugün içinde bulundukları bilinç ve örgütlenme seviyesini de genel hatlarıyla ortaya koymuş bulunuyoruz. Şimdi de kısaca proleter devrimci hareketimizin kitlelerle ilişkiler yolundaki çabalarına ve aldığı yola bakalım. Yukarıdaki söylenenlerden de anlaşılacağı gibi, hareketimiz henüz geniş ölçüde bir gençlik ve aydınlar hareketi niteliğindedir, işçi sınıfı temeline dayanmamaktadır. Bilimsel sosyalizmle işçi sınıfının kendinden-gelme hareketi bütünlenememiştir. Ayrıca gençlik ve aydınlar hareketi niteliğinde olan proleter devrimci akım, aydınlar ve gençler seviyesinde bile gerçekten örgütlü ve disiplinli olmaktan uzaktır. Amatörlüğün bütün hastalıklarını, enerji israfı, işçi sınıfı hareketlerinin yeterince değerlendirilememesi, mahallî olayların mahallî olarak kalması, hem teorik hem de pratik alanda yetersizlik ve dağınıklıktan kurtulamama gibi bütün hastalıkları taşımaktadır. Tecrübeli örgütlerimiz, ajitatör ve propagandacılarımız yeterince yoktur. Genç militanlar, kitleler içinde çalışma tecrübesinden geniş ölçüde yoksundurlar. Bu şartlar altında **devrimciler**, genellikle kitle hareketlerine tabi olmuşlar; kitle hareketlerini kendilerine tabi kılmak, bu hareketleri genişletmek ve yaygınlaştırmak mümkün olmamıştır. Hareket sırasında işçi-köylü yığınlarıyla kurulan bağlar devamlı olamamış, hareketle birlikte sona ermiştir. Devrimci düşünceye kazanılan unsurlar, bir bütün içinde birleştirilip, kaynaştırılamamıştır. Kitle ile ilişkiler sırasında bilinç seviyesinin yetersizliği, tecrübe eksikliği, proleter devrimci çalışma tarzının ([125]) bilinmemesi ya da bilindiği halde pratiğe canlı bir şekilde uygulanmaması gibi nedenlerle hatâlar yapılmıştır. Bu hatâları şöyle sıralıyabiliriz:

Kendiliğinden-gelme hareket karşısında proleter devrimci görevi bilmemekten ileri gelen yanlışlar. Bu, devrimcileri ekonomizme götürüyordu.

Millî cephe politikasını yanlış anlamaktan ileri gelen yanlışlar. Bu, devrimcileri sosyalizmden söz etmemeye götürüyordu ve sonuç itibarıyla, birinci yanlışla aynı noktaya varıyordu.

([124]) Lenin, **Toprak Meseleleri**, s. 126.

([125]) Proleter devrimci çalışma tarzının üç ana ilkesi vardır. Bu ilkeler şunlardır: «Teori ile pratiği kaynaştırmak, kitlelerle sıkı bağlar kurmak, özeleştiri yapmak.»

Popülist eğilimler. Bu, devrimci gençleri kitlenin geri bilinç seviyesine ve şartlanmalarına tabi olmaya götürüyordu; yapmacık bir dil kullanmak, onlar gibi konuşmaya ve davranmaya özenmek gibi.

Kendi isteklerini kitlelerin isteklerinin yerine koyan eğilim. Bu, devrimcilerin ayaklarının yerden kesilmesine sebep oluyordu.

Fayda sağlıyarak adam kazanma eğilimi. Bu, devrimcileri propaganda yapmamaya, birtakım vaadlerde bulunarak bununla yetinmeye götürüyordu.

Bunlardan başka, kitlelere güvenmemek, onların içinde rahatsız olmak, sabırsızlık, acelecilik, kendine güvensizlik, bilgiçlik, kibirlilik, tutarsızlık, sorumsuzluk, disiplinsizlik, el yordamıyla iş görmek ya da önceki örnekleri körü körüne izlemek gibi hatâlar sayılabilir ([126]).

Bütün bunlar proleter devrimci hareketin zaaflarıdır. Hareketimizin bir de güçlü yanı vardır: Proleter devrimci düşünce hızla yayılmakta ve pratikte çalışan militanların bilinç seviyeleri ve tecrübeleri hızla gelişmektedir. Devrimci teoriyi kavramış öncü kadrolar yetişmektedir. Hareketimizin kendini batağa saplayacak sağ ve «sol» eğilimlerden arınması ve giderek daha sağlam ve daha dinamik bir bünyeye kavuşmakta oluşu da hareketimizin güçlü yanlarını meydana getirmektedir. «Gelecekteki yanlışlardan kaçınmak için, geçmiş yanlışlardan ders alan» hareketimiz bu yolla, zaaflarını «kuvvet» haline dönüştürmektedir. Hareketimizin olumlu yönlerinden biri de İŞÇİ - KÖYLÜ GAZETESİ gibi bir kitle silâhına sahip oluşudur. İŞÇİ - KÖYLÜ GAZETESİ bugüne kadar kitleleri eğitip örgütlendirme, kitle hareketlerini birbirine bağlıyarak bir bütün içinde birleştirme yönünde, «halkın öfke ve kaynaşma damlalarını ve dereciklerini, toplanıp, gürül gürül akan **tek bir** sel haline getirilmesi gerekli olan derecikleri» ([127]) birleştirme yönünde atılan en önemli adımdır. Proleter devrimci hareketle kitleler arasında halihazırda en güçlü bağı teşkil etmektedir. Aynı zamanda halkımızın Amerikan emperyalizmine karşı güçlü bir silâhıdır. Bu gerçeği biz, pratik içinde gördük. Değirmenköy'de, Kaşıkçı'da, Demirdöküm'de ... gördük. Hergün Türkiye'nin dörtbir yanından, işçilerden, köylülerden, öğretmenlerden, hademelerden, öğrencilerden gelen mektuplarda gördük. Fakat İŞÇİ - KÖYLÜ GAZETESİ'nin olumlu yanları onun olumsuz yanlarını da görmemize engel olmamalıdır. Yoksa onu daha güçlü, daha canlı, daha etkili hale getiremeyiz. Bu olumsuzluklar şunlardır: İŞÇİ - KÖYLÜ GAZETESİ proleter devrimci düşünceyi yaymakta ve öğretmekte yetersiz kalmıştır. Siyasî gerçeklerin açıklanmasında, siyasî eğitim ve ajitasyonda yeterince yaratıcı olamamıştır. Birtakım şiarlar haddinden fazla tekrarlanmış, o şiarların muhtevası fazla işlenmemiştir. Bunlar da eksiklerimiz ve hatâlarımızdır.

GÖREVİMİZ «MÜCADELE KUVVETLERİMİZİN ÖRGÜTLENMESİ, HAZIRLANMASI VE SEFERBER EDİLMESİ» DİR!

Eğer bizler, sözde marksistler değilsek, marksizmi konuşmakla görevlerimizi yerine getirdiğimiz kanısında değilsek, «onu sözde onaylayan, ama

---

([126]) Bu konuda bkz: «Kitlelerle İlişkilerimizde İlkelerimiz Nelerdir?», TÜRK SOLU, sayı 120.

([127]) Lenin, **Ne Yapmalı,** s. 98,

pratikte uygulamayan ([128]) liberaller değilsek, bugünkü görevimizin «mücadele kuvvetlerimizin örgütlenmesi, hazırlanması ve **seferber edilmesi**» olduğunu görelim ve bu görevimizi yerine getirmek için vargücümüzle mücadele edelim. Eğer, işçi sınıfının «hegemonya» sı kendi kendimizi tatmin konusu değilse, onun «hegemonya» sını gerçekleştirmek için, en temel görevimizi, proleter devrimci mücadele ile işçi sınıfı hareketini bütünleme görevimizi yerine getirelim. Eğer Marksizmin M'sinden haberdarsak, gerçek kahramanın halk kitleleri olduğunu, halk kitlelerini, onların «sınırsız yaratıcı gücünü» seferber etmeden ve bu gücü proleter devrimcilerinin emrine vermeden, işçi sınıfımızın ideolojik, politik ve örgütsel önderliğini gerçekleştirmeden millî demokratik devrimi başaramıyacağımızı bilelim ve bunun gerektirdiği eylemlere yan çizmeyelim! Bu eylemin başlıca muhtevası, bu eylemin temerküz noktası «en kuvvetli patlama döneminde olduğu gibi, en sakin dönemde de mümkün ve mutlaka gerekli çalışma olmalıdır», yani «hayatın bütün yönlerini aydınlatan ve yığınların mümkün olduğu kadar geniş katları arasında yürütülen siyasî ajitasyon çalışması olmalıdır.» Bu eylem için başlıca aracımız, İŞÇİ - KÖYLÜ GAZETESİ'dir. İŞÇİ - KÖYLÜ GAZETESİ'ni daha canlı, daha yaratıcı hale getirerek, Türkiye çapında geniş bir siyasî gerçekleri açıklama kampanyası örgütlendirmeliyiz. İŞÇİ - KÖYLÜ GAZETESİ'ni her an etrafımızda olup biten canlı olayları sıcağı sıcağına ele alıp açıklayan ve TİP teşkilâtları ve onun etrafında merkezîleştireceğimiz mahallî örgütler aracılığıyla hâkimiyet kuracağımız sendikalar, dernekler, birlikler, her türlü yığın örgütleri aracılığıyla, bütün Türkiye çapında dağıtılan ve düzenli olarak çıkan bir gazete haline, proleter devrimcilerin kitlelere hitap eden, eğitici, örgütleyici bir kürsüsü haline getirmeliyiz. İŞÇİ - KÖYLÜ GAZETESİ hem **bütün sınıflara karşı işçi sınıfının mücadelesini** yürütmelidir, onu proleter devrimci düşünceden en ufak taviz vermeden devrimci bir ruhla eğitmelidir; hem de emperyalizme ve onun uşaklarına karşı bütün halkın mücadelesini yürütmeli ve bu iki mücadeleyi bir bütün içinde birleştirmelidir. Ülke çapında bir siyasî ajitasyonu, bütün çalışmalarımızın temel taşı yapmamız gerekir; bunu mutlaka yapmak zorundayız.

«Bizim siyasî kimliğimiz başkadır. Ortanın solundakilerin başka. 'Sen sensin, ben de ben'. Aynı ipte oynamıyoruz ve CHP'nin iyi niyetli sosyalizan oylarına sahip çıkmak meselemiz değildir. Bizim bir siyasî örgütle ilişiğimiz olmadığı için, bu yoldaki bir çabamız elbette ki söz konusu olamaz. **Olsaydı,** proleter devrimcileri olarak **bütün gücümüzü şehir ve köy emekçi yığınlarını bilinçlendirme, en gerici partinin etkisinden kurtarma yolunda harcadık** [altını ben çizdim — İ. K.]», ([129]) diyerek, «şehir ve köy emekçi yığınlarını bilinçlendirme, en gerici partinin etkisinden kurtarma» mücadelesinden kaçamayız. Hem kendine «proleter devrimci» diyeceksin, hem de bir proleter devrimcinin en temel görevini yapmayıp, **kendiliğinden** gökten düşecek ya da yerden bitecek «bir siyasî örgüt» bekliyeceksin! Bu ne demektir? Bu, küçük burjuvaziye karşı proletaryanın mücadelesini yürütmek-

([128]) Mao Zedung, «Liberalizmle Mücadele», AYDINLIK, sayı 12.
([129]) Başyazı, TÜRK SOLU, sayı 5.

ten vazgeçmek demektir, proleter devrimci politikadan vazgeçmek demektir. Bu, örgütlenmede düpedüz ilkelliğin, dar kapsamla yetinmenin savunulmasıdır. Bunun, Bernstein'cı **Credo**'nun vardığı şu sonuçla farkını gösterebilir misiniz! **Credo**'nun vardığı sonuç şuydu : «İktisadî eylem, gerçek işçi aksiyonu, her türlü politikayı eleştirme özgürlüğü, sosyal-demokrat (sosyalist) çalışmanın gerçek derinleştirilmesi, biz sosyal demokratlar (sosyalistler) için, siyaset liberaller için; 'Cumhuriyetçi eylemden' Tanrı bizi korusun : böyle bir şey yaparsak, sonra burjuvazi yüz çevirir» (130). Evet, karşımızda gene aynı mantık! Her türlü politikacılığı eleştirme özgürlüğü 'proleter devrimcileri' için, siyasî mücadele küçük burjuva demokratları için; proleter devrimci politikadan Tanrı «bizi» korusun! Sonra küçük burjuva demokratları yüz çevirir. Sayın yazar, oynadığınız ipe pek güvenmeyin. O ip, ekonomizmin çürük ipidir. **Credo**'cular **Raboçeye Mysl** ve **Raboçeye Dyelo**'cular ve az çok bütün İkinci Enternasyonal oportünistleri o ipte oynadılar ve burjuvazi saflarına tepetaklak yuvarlanmaktan kurtulamadılar! Proletaryanın «hegemonyası» nın gerçekleşmesini isteyen her proleter devrimci, ülke çapında siyasî gerçeklerin açıklanmasını örgütlendirmek, kitlelerin siyasî eğitimini sağlamak görevini, bu başlıca görevimizi görmemezlikten gelemez. Bu görevi atlayamaz. «Halkın gözünde bir siyasî güç olabilmek için bir artçı teori ve pratiğin üzerine 'öncü' etiketini yapıştırmak yetmez» (131). Eğer «öncü» olmak istiyorsak, halkın siyasî eğitimi görevini üzerimize almalı ve bu görevi bütün enerjimizle, inatla, sabırla, imkânlarımızı son zerresine kadar kullanarak yürütmeliyiz. Eğer «öncü» olmak istiyorsak, bütün muhalefet katlarının eylemine kılavuzluk etmeli ve doğru teorimizle ve doğru pratiğimizle önderliğe lâyık olduğumuzu onlara ispat etmeliyiz.

Bugün proleter devrimci hareket karşısında bir «İlkesiz Birlik Cephesi» kuran sağ teslimiyetçi çizgi ve «sol» maceracı çizgi, işte bu eylemden bütün yönleriyle kitlelerin siyasî eğitimini ele alma ve yürütme eyleminden kaçıyor ve artçı bir teori ve pratiğin üzerine «öncü» etiketini yapıştırarak gerçekte kendi kendisini avutuyor. Aren-Aybar-Boran oportünist klikleri de aynı şeyi yapmıyor muydu? Ve bugün de aynı şeyi yapmakta devam etmiyorlar mı? Ve «İlkesiz Birlik Cephesi» ne sempati duyduklarını her yerde ilân etmiyorlar mı? Ve hattâ nice Aren'ci, Aybar'cı «içlerinden kuyrukçuları arındırdıkları için» «İlkesiz Birlik Cephesi» ne dahil olmadı mı?!

Evet, en temel görevimizden sağ teslimiyetçi çizgi, «ittifak» adına sosyalist politikadan vazgeçerek kaçıyor; «sol» maceracı çizgi ise aynı şeyi bizi «devrimci eğitim» den, küçük burjuva terörüne çağırarak, «tehlike çanlarını» çalarak yapıyor! Saflarımızdaki «sol» çizginin görüşleri yazılı hale pek gelmemiştir. Ama, örgütlenmede kendiliğinden-gelmeliğin ve ilkelliğin örgütlenme ilkelerinin savunulması olan «militan örgütlenme» ve «devrimci terör» gibi görüşleri proleter devrimci hareketle az çok ilgisi olan herkes bilir. Bu, en geniş alan üzerinde yürütülecek, siyasî ajitasyonun yerine «heyecanlandırıcı terörizmi» koymak değil de nedir? Bu, «devrimci mücadele

(130) Lenin, **İki Taktik,** s. 100-101.
(131) Lenin, **Ne Yapmalı,** s. 113.

ile, işçi sınıfı hareketini bir bütün içinde birleştirme yeteneğinden yoksun olan, ya da fırsatını bulamayan aydınların tutkulu öfkesini, kendiliğinden-gelmelik önünde boyun eğme» yi ifade etmiyorsa, neyi ifade ediyor? Neden bilimsel sosyalist örgütlenme değil de, istikrarlı ve sürekli bir yanı olmayan «militan örgütlenme»? Çünkü, gerçekten bütün alanları kapsayan bir siyasî gerçekleri açıklama kampanyasını örgütlendirme eylemini başlıca görev olarak kabul etmeyenlere, siyasî mücadeleyi bireysel çıkışlar olarak sınırlandıranlara bilimsel sosyalist bir örgüt değil, «militan örgüt» lâzımdır. «Ve böyle bir örgüt ne yazık ki mücadeleye nerede ve nasıl girişeceklerini henüz bizden sormayan ya da seyrek soran yığınlarla birliklerimizin daha sıkı bağlar kurmasını gerçekten önler...» (132).

Yine bu «sol» çizginin bir yanda proleter devrimci hareketi, bütün yönleriyle kitlelerin siyasî eğitimi görevinden «devrimci teröre» çağırırken, bir yandan da siyasî ajitasyonun yerine, ekonomizmin «aşamalı bilinçlendirme teorisi» ni koyması ve «kitlelerin polisle çatıştırılarak bilinçlendirileceği» görüşünü, o ünlü oportünist teoriyi benimsemesi, ekonomizmle terörizmin bağlantısını, ortak kökünü ortaya koyması bakımından önemlidir ve Lenin'in «Ekonomistin bitişik kapı komşusu terörist» (133) demekte ne kadar haklı olduğunu bir kere daha göstermektedir.

Proleter devrimci hareketimiz içinde bulunduğu dönemin gerektirdiği görevlerini doğru olarak kavradıkça ve yanlış eğilimlerden arındıkça güçlenecektir ve güçlendikçe de yanlış eğilimleri etkisiz kılacaktır. Bizim yanlış eğilimler karşısındaki ilkemiz, «Gelecekte daha dikkatli olmak için, geçmişten ders almak» ve «hatâyı önlemek için hastalığı tedavi etmek» ilkesidir. Başka bir deyişle, «birlik-eleştiri-birlik» ilkesidir. Biz doğru ilkeler üzerinde birlik isteriz ve bunun için mücadele ederz. Çünkü devrimci hareketimiz, ancak doğru ilkelere bağlı kalarak güçlenebilir ve zafere ulaşabilir. İlkesizlikle mücadeleyi savsaklarsak, ilkesiz bir barışı arzularsak liberalizme düşeriz. Liberalizm ise, Mao Zedung'un dediği gibi, «Birliği alttan alta kemiren, dayanışmayı dipten çökerten, vurdum duymazlık yaratan ve ayrılık doğuran bir yozlaştırıcıdır.» Onun için, «Biz, aktif ideolojik mücadele isteriz. Çünkü bu ... kavgamız yararına birlik sağlıyan silâhtır. Her devrimci bu silâhı kullanmalıdır» (134).

---

(132) Aynı eser, s. 215.

(133) Aynı eser, s. 149.

(134) Mao Zedung, «Liberalizmle Mücadele».

ideolojik çalışmaya öncelik vermeliyiz

Çin Halk Kurtuluş Ordusu Mao Zedung arkadaşın düşüncesinin rehberliğinde yetişmiştir. Mao Zedung arkadaş «ilerici politik çalışmamızın» görevinin, halka «ilerici politik ruhun aşılanması» (1) olduğunu ve «ideolojik eğitimin, bütün Partinin büyük ideolojik mücadeleler için birlik kurmasında ana halka olarak kavranması gerektiğini» (2) defalarca belirtmiştir.

Aralık 1929'da, Çin işçi ve köylüleri Kızıl Ordusunun kurulmasından az sonra, Mao Zedung arkadaş, Kızıl Ordunun Dördüncü Ordusunun Dokuzuncu Parti Kongresi için yazmış olduğu ünlü kararda, bir ordunun kurulması süreci içinde ideolojik ve politik çalışmaya öncelik verilmesi, orduda proletaryanın sarsılmaz ideolojik ve politik önderliğinin sağlanması ve salt askerî görüşlerin ve proletarya ideolojisine aykırı diğer fikirlerin yokedilmesi gerektiğini ortaya koymuştur. Bu karar, Çin Kızıl Ordusunun tamamiyle marksizm - leninizm ve Mao Zedung arkadaşın düşüncesi temeli üzerine kurulmasını ve politik bakımdan sağlam, gerçek bir halk ordusu haline gelmesini sağlamıştır.

Onyıllardan beri Çin Halk Ordusu, Partinin politik çalışma geleneğini korumuş, geliştirmiş ve bu geleneği sürekli olarak kendi yaratıcılığı ile zenginleştirmiştir. Kızıl Ordu, ideolojik çalışmanın örgütlendirilmesine büyük itina gösterir; bunun sonucu olarak, askerî ve idarî kadrolar da dahil olmak üzere, ideolojik çalışmada herkese bir görev düşer. Değişik dönemlerdeki durumunun ve görevlerin ışığında Ordu, askerlere marksizm - leninizmi ve Mao Zedung arkadaşın düşüncesini, yani marksizm - leninizmin evrensel gerçeği-

---

(1) Mao Tse - tung, «On Protracted War», **Selected Military Writings**, FLP, Peking, 1963, p. 259.

(2) Mao Tse - tung, «On Coalition Government», **Selected Works**, FLP, Peking, 1965, Vol. III., s. 315.

ni Çin Devriminin ve Çin'de sosyalist kuruluşun somut pratiğiyle bütünleme fikrini öğretir. Ordumuz, mensuplarının proleter bilincini sürekli olarak yükseltmeyi bu yolla başarmıştır. Halk Ordusunda uygulanan bu eğitim sayesinde milyonlarca işçi ve köylü, pekçok öğrenci ve diğer küçük burjuva kökenli aydın, zamanla düşünce ve eyleminde devrim yapmış; sağlam, politik bilince sahip militanlar haline gelmiş, devrimin ve sosyalist kuruluşun dayanakları olmuşlardır.

Şüphesiz ki, Halk Kurtuluş Ordusunun ideolojik ve politik çalışmada edindiği zengin tecrübe, Partimizin ve devletimizin değerli bir kanadıdır ve bu tecrübe bütün çalışmalarımız bakımından her zaman için büyük bir değer taşır.

Marksist - leninistler daima ideolojinin ve teorinin tarihsel gelişmede önemli bir rol oynadığını savunurlar. Çalışma, insanın eseridir ve insanın faaliyetleri onun ideolojisi tarafından yönetilir. Çok çeşitli sosyal ideoloji türleri vardır. İlerici, devrimci fikirler toplumsal gelişmenin ilerlemesine yardımcı olurlar ve bundan doğacak yeni görevleri gerçekleştirirler; oysa, eski, geri ve gerici fikirler toplumsal gelişmeyi engeller ve hattâ geriletirler. Yeni sosyal ideoloji ve teoriler, toplumun maddi hayatının gelişmesi sonucu ortaya çıkan yeni toplumsal görevlerden doğarlar. Bir kere ortaya çıktıktan sonra, büyük bir güç halini alırlar ve hattâ belirli şartlar altında belirleyici bir güç haline gelirler. Devrimci ideolojilerin ve teorilerin doğması ve yayılması, kitleler toplumsal gelişmenin ortaya çıkardığı yeni görevleri henüz kavrayacak durumda olmadıkları zaman büyük önem taşır ve belirleyici rol oynar. Nitekim Lenin, «Devrimci teori olmadan, devrimci hareket olamaz» ([3]) demiştir. Devrimci ideoloji ne kadar derin ve geniş bir biçimde yayılırsa, devrimci hareket de o kadar hızlı gelişecek ve o kadar güçlü olacaktır. Marx şöyle der: «Teori kitleler tarafından kavrandığı anda, maddî bir güç haline gelir» ([4]). Lenin de şöyle demiştir: «İnsanın bilinci sadece maddî hayatı yansıtmakla kalmaz, aynı zamanda onu yaratır da» ([5]).

Marksist - leninistler bakımından, her hangi bir işte atılacak ilk adımın ideolojik inşaya dayanması işte bu yüzdendir. Yani, bir çalışmanın iyi bir şekilde yapılabilmesi veya bir görevin başarıyla yerine getirilebilmesi, çok büyük ölçüde halkın ruh haline, eylemlerinde hangi ideolojiyi izlediğine, izlediği ideolojinin gerçeğe uyup uymadığına bağlıdır. Devrimci çalışma ancak devrimci fikirlere sahip olan insanlar tarafından gerçekleştirilebilir. Ve devrimci fikirler, devrimci partiler ve ileri bilinç düzeyindeki devrimci unsurlar tarafından yayılır.

([3]) V. I. Lenin, «What Is To Be Done?», **Selected Works**, FLPH, Moscow, 1950, Vol. I, Part 1, p. 227.

([4]) Karl Marx, «Zur Kritik der Hegelschen Rechtsphilosophie Einleitung», **Collected Works of Marx and Engels**, Ger. ed., Dietz Verlag, Berlin, 1958, Vol. I, p. 385.

([5]) V. I. Lenin, «Conspectus of Hegel's Book, The Science of Logic», **Collected Works**, FLPH, Moscow, 1961, Vol. XXXVIII, p. 212.

Devlet iktidarını ele geçirmek amacıyla proletarya, önce devrimci fikirleri yaymak ve kitleleri uyandırmak, sonra devrimin zaferi için bilinçli olarak mücadele etmelerini sağlamak için onları örgütlemek zorundaydı. Proletarya iktidara geldikten sonra ve iktidardaki proletarya partisi sosyalist devrimde ve sosyalizmin inşasında halka önderlik yaparken, devrimci düşüncelerin yayılmasını, ideolojik çalışmayı hâlâ temel bir görev olarak saymak gerekli midir?

Partimiz şimdi iktidardadır ve devletin başındadır ve böylece çalışmasını devlet otoritesi vasıtasıyla yürütmektedir. İdarî ve ekonomik çalışmamız gittikçe karmaşık ve ağır bir hale gelmektedir. İdarî emirlerin çıkarılması pek çok çalışmayı gerektirmektedir. Bu şartlarda bazı kimseler, görevlerini yerine getirmek için sadece otoriteye, emirlere ve örgütsel önderliğe dayanmayı yeterli görebilirler; ideolojik çalışmaya özel bir dikkat göstermeksizin, militanların ve kitlelerin ideolojik durumlarıyla ilgilenmek gereğini duymaksızın, sadece ekonomik çalışma ile uğraşmanın yeterli olacağını düşünebilirler. Veya sadece bir siyasî kampanya söz konusu olduğunda ideolojik çalışmalarda bulunmanın yeterli olduğunu, bu alanda günü gününe ve sistematik çalışmaya gerek olmadığını düşünebilirler.

Bu görüşler doğru mudur? Elbette ki, hayır. Burada ortaya atılan mesele, hiç de önemsiz değildir. Aksine, büyük önem taşımaktadır, çünkü çalışmamızın gerçekten devrimci bir nitelik taşıyıp taşımadığını ve sosyalizm davamızın ileriye doğru düzgün bir şekilde ilerleyip, ilerlemiyeceğini ilgilendirir.

Sosyalist devrimi ve sosyalizmin inşasını gerçekleştirmek için proletarya partisinin iktidarı ele geçirdikten sonra da devrimci fikirlerin yayılmasına, yani ideolojik çalışmaya öncelik vermesi zorunluluğunu tarihî tecrübeler göstermiştir.

Birinci olarak, sosyalist devrim ve sosyalizmin inşası halkın kendi davasıdır. Bu yüzden, ancak kitleleri devrimci fikirlerle eğitmeye ve onların politik uyanıklığını yükseltmeye devam edersek onlar devrim için ve sosyalizmin inşası davası için bilinçli, yürekten ve enerjik olarak çalışabilirler ve gerçek bir sosyalist hareket meydana gelebilir.

İkinci olarak, sosyalist toplumda sınıf mücadelesi varolmaya devam eder. Bu mücadele özellikle politik ve ideolojik cephelerde çok karmaşık ve keskindir. Tamamen yeni bir sosyalist sistemin kurulması, insanların zihinlerinin eski fikirlerin ve geleneklerin bütün kalıntılarından temizlenmesini ve bunlardan tamamen arıtılmasını gerektirir. Sosyalist devrimde ideolojik ve politik cephelerde zafere ulaşmaksızın, proletarya, sosyalizmin zaferini güvenlik altına alamıyacak ve kapitalizme geri dönüşü engelleyemiyecektir.

Kitlelere devrimci fikirlerin yayılmasının ve onlara sosyalist eğitim vermenin amacı, onların gittikçe daha devrimci olmalarını sağlamak, yani kitlelerin kapitalist ideolojiyi ve bütün diğer zamanı geçmiş fikirleri ve gelenekleri proletarya ideolojisini almak için terketmelerine ve kesintisiz dev-

rimi yürütmenin ve sınıfsız topluma doğru sürekli bir ilerlemenin gerekliliğini gerçekten kavramalarına yardımcı olmaktır.

O halde, sosyalist bir toplumun insanlarının politik bilinçlerini kendi kendilerine yükseltmeleri ve devrimci düşünceler aşılayan proletarya partisi ve proletaryanın devlet iktidarı olmaksızın, sosyalist ideolojiyi kendiliğinden geliştirmeleri mümkün müdür? Sosyalist bir toplumun insanları sürekli olarak kendi içlerinde devrim yapmak için sadece kendi gayretlerine güvenebilirler mi? Gerçekler, bunun böyle olamayacağını kanıtlamıştır.

Sadece iç şartlar gözönünde tutulursa, yeni kurulmuş olan bir sosyalist toplum, ki dıştan kapitalizm tarafından kuşatılmıştır, hâlâ birçok bakımdan eski toplumun izlerini taşır. Lenin, çok yerinde olarak, «Burjuva toplumunun cesedi, bir tabuta konup gömülemez» ([6]) demiştir. Sosyalist bir toplumda «kapitalizmin cesedi aramızda çürümekte ve ayrışmaktadır; havayı kirletmekte ve hayatlarımızı zehirlemektedir; yeni, taze, genç ve canlı olan her şeyi eski, cançekişen ve çürüyen şeylerin ağına düşürmektedir» ([7]).

Bu, özellikle ideoloji alanında doğrudur. Lenin şunu belirtir: «... burjuva ideolojisi köken itibarıyla sosyalist ideolojiden çok daha eskidir; daha tam bir şekilde gelişmiştir...» ([8]). Burjuva ideolojisi, insanların zihinlerine yerleşmiş olmanın yanısıra, örneğin belirli kültürel miraslarda olduğu gibi, dikkatli ve çekici bir tarzda çeşitli biçimler içinde muhafaza edilmiştir. Daha uzun bir süre etkisini devam ettirecektir.

Sosyalist sistemin zaferi, eski fikirlerin gelişmesine yol açan ekonomik temelin bütünüyle, kökünden sökülüp atılmasının sosyal ve maddî şartlarını yaratmıştır. Aynı zamanda, kitleleri sosyalist düşünceyle silâhlandırmıştır. Sosyalist bir toplumda kitleler, özellikle eski küçük üreticiler, sömürü sisteminin baskısından ve özel mülkiyetin esaretinden kurtarılmış olarak, sosyalizm için büyük bir coşku duymaktadırlar ve politik bilinçleri daha önce ulaşılamamış olan bir düzeye varmıştır. Fakat öte yandan, kitleler hâlâ eski fikirlerin ve geleneklerin değişik ölçüde etkisi altındadırlar; insanların dış görünüşleri hâlâ eski toplumun birçok izlerini taşımaktadır. Kitleler sosyalist sistemin eski sosyal sistemden çok daha üstün olduğunu ve sosyalizmin kendilerini sömürüden, yoksulluktan ve gerilikten kurtaracak ve kendilerine ortak refah sağlayacak tek yol olduğunu görmekte ve açıkça hissetmektedirler. Ancak, binlerce yıldan beri alışılmış âdetler hâlâ değişik ölçülerde etkilerini devam ettirirken, kitleler sosyalist sistemin getirdiği yeni şeylerin bazılarını henüz tamamen benimseyememişlerdir. Kapitalist olsun, feodal olsun, eski fikirler fırsatını buldukları anda bazı kimselerin zihinlerine yeniden sızabilmektedirler. Bazen, bu kimseler için zararlı fikirler taşıyan eski bir oyunu görmeye gitmek ve bu fikirleri hafızalarında canlandırmak, yeni bir fikri veya görüşü kabul etmekten daha doğal ve alışkanlıklarına daha uygundur. Karmaşık sınıf mücadelelerinin varolduğu bir ortamda, sıradan insanlar, özellikle eski küçük üreticiler, belirli

---

(6) V. I. Lenin, **A Letter to American Workers**, FLPH, Moscow, 1952, p. 22.
(7) **Ibid.**
(8) V. I. Lenin, «What Is To Be Done?», p. 246.

şartlar altında, güçlü bir şekilde proletarya ideolojisiyle eğitildikleri takdirde, sosyalist fikirleri kabul edebilirler. Aynı kimseler, başka şartlar altında, yani bu eğitimin gevşek tutulduğu veya tamamen terkedildiği hallerde, kapitalist ideolojiyi benimseyebilirler.

Sosyalist toplumda yetişmiş olan kimseler bile, doğuştan sosyalist ideolojiye sahip değillerdir. Onları sosyalist bilinçle donatılmış genç bir kuşak olarak yetiştirme görevi, kolay değildir. Yeni bir toplumda doğmuş olmaktan ötürü, ta baştan itibaren yeni toplumun eğitimini almak avantajına sahiptirler. Ama, yeni toplumda yetiştiklerinden dolayı, eski toplum hakkında hiç bir fikirleri yoktur; baskının ve insanın insan tarafından sömürülmesinin ne demek olduğunu gerçekten anlayamazlar, sınıfların ve sınıf mücadelelerinin anlamını gerçekten bilemezler. Böylece onlar, ne yeni toplumun nasıl meydana geldiğini ve nasıl kurulması gerektiğini gerçek bir anlayışla kavrayabilirler, ne de yeni toplumu eskisiyle karşılaştırarak anlayabilirler. Bu, onların büyük bir zaafıdır. Bu kimseler, karmaşık sınıf mücadelelerinin varolduğu bir ortam için gerekli bağışıklığı tam olarak kazanamamışlardır. Bu nedenle, ideolojik eğitimlerine gerekli itina gösterilmediği takdirde eski toplumun cesedi tarafından zehirlenebilir, eski toplumun her çeşit kalıntısında gömülü olan zararlı fikirlerin etkisi altında kalabilir ve hattâ bunları yanlışlıkla değerli şeyler olarak nitelendirebilirler. Böylece, belirli şartlar altında, yani proletarya fikirlerinin öğretilmesi güçlü bir şekilde yürütülürken, aralarından bazıları sosyalizmin değerli mirasçıları olarak yetiştirilebilirler. Oysa başka şartlar altında, yani bu eğitimin gevşek tutulduğu ya da tamamen terkedildiği hallerde, kapitalizme bağlanabilirler.

Bunun için, sosyalist toplumda önemli ve belirleyici olan, partinin ideolojik önderliği ve proletaryanın devlet iktidarı ve bunların sağladığı ideolojik eğitimdir. Marksizm - leninizme, her bakımdan güçlü olan bu manevî silâha dayanmak gerekir. Bir bakıma ideolojik eğitim şimdi, geçmişteki her hangi bir dönemde olduğundan çok daha önemlidir.

Ne Yapmalı? adlı eserinde Lenin şöyle der : «... ikisinden biri seçilmelidir : burjuva ideolojisi ya da sosyalist ideoloji. Üçüncü bir yol yoktur (çünkü insanlık «üçüncü» bir ideoloji yaratmamıştır ve üstelik, sınıf çatışmalarıyla kaynayan bir toplumda, hiç bir zaman sınıflar - dışı veya sınıflar - üstü bir ideoloji olamaz). Dolayısıyla, sosyalist ideolojiyi **her hangi bir şekilde** küçümsemek, **ondan en ufak bir şekilde sapmak,** burjuva ideolojisini kuvvetlendirmek demektir» (9).

Lenin'in bu bilimsel önermesi sadece kapitalist toplumlar için değil, sosyalist toplumlar için de, yani bütün kapitalist toplumdan sınıfsız topluma geçiş tarihî dönemi için doğrudur.

Halk İçindeki Çelişkilerin Doğru Ele Alınması Üzerine adlı kitabında Mao Zedung arkadaş şunu belirtmiştir : «... o (marksizm), sosyalist ülkelerde farklı bir mevkie sahiptir. Fakat bu ülkelerde bile, marksist - olmayan ideolojiler olduğu gibi, anti - marksist ideolojiler de vardır» (10).

(9) **Ibid.,** p. 243 - 244.
(10) Foreign Languages Press, Peking, 1960, p. 50.

Bu, kapitalist toplumlarda olsun, sosyalist toplumlarda olsun, proletarya ideolojisiyle burjuva ideolojisi arasındaki, yani marksist düşünceyle marksist-olmayan ya da anti-marksist düşünce arasındaki zıtlığın varolduğu anlamına gelir. Kapitalist toplumla sosyalist toplum arasındaki tek fark, kapitalist toplumlarda burjuva ideolojisinin ve marksist-olmayan ve anti-marksist düşüncelerin her türlüsünün hüküm sürmesidir. Bu şartlar altında, burjuva ideolojisinin faaliyeti ve yayılması ve marksizme yönelttiği hücumlar daha sık, açık ve hayâsız bir biçim taşır. Oysa, proletarya ideolojisinin, marksist düşüncenin hüküm sürdüğü sosyalist toplumlarda bu hücumlar, daha çok gizli ve kapalı bir biçim alır.

Proletarya ideolojisinin ve marksist düşüncenin sosyalist toplumlardaki hâkim durumlarını muhafaza etmeleri için; sürekli ideolojik mücadeleye gerek vardır; sadece proletaryanın elindeki devlet iktidarına güvenmek yeterli değildir. Proletarya ideolojisi, sadece tek bir ülkede değil, hemen hemen bütün dünyada tarih boyunca varolmuş olan bütün eski fikirlerin birleşmiş baskısına ve kuşatmasına tabidir. Burjuva ideolojisi, sosyalist düzende üstün durumunu kaybetmesine rağmen, proletarya ideolojisiyle mücadele etmek ve kapitalizmi geri getirmek amacıyla her çeşit gizli yola başvurduğu için hâlâ büyük bir güçtür. Bu, mücadeleyi ideoloji alanında daha karmaşık ve şiddetli kılar. Proletarya da, burjuvazi de dünyayı kendi dünya görüşlerine göre değiştirmek ister. Bu bakımdan, sosyalizmin mi, kapitalizmin mi kazanacağı meselesi ancak uzun bir tarihî dönem içinde çözülebilir.

Burjuva ideolojisiyle proletarya ideolojisi arasındaki zıtlığın sosyalist toplumda da varolmaya devam ettiğini inkâr etmek ve «tüm halkın» ideolojisi denilen, yani sınıflar-dışı ve sınıflar-üstü bir ideoloji hakkında saçmalıklar yaymak, kasıtlı bir hileden başka hiç bir şey değildir. Bu, proletaryanın ideolojisi olan marksizm-leninizmin hâkim durumunu ve rehberliğini sinsice inkâr etmek ve burjuvazinin ideolojik hâkimiyetini yeniden kurarak, kapitalizme geri dönüşün şartlarını hazırlamak için bir girişimdir.

Açıktır ki, bundan şu sonuç çıkar: Sosyalist bir toplumda, sosyalist fikirleri yayma çalışması durdurulursa ve proletarya ideolojisi sahayı terkederse, yerine burjuva ideolojisi geçecektir. Proletarya ideolojisinin burjuva ideolojisine üstün olduğu her yerde sosyalist hareket hızla gelişecek ve marksizm-leninizm kaçınılmaz bir şekilde hâkim olacaktır. Tersine, burjuva ideolojisinin proletarya ideolojisine üstün olduğu her yerde atalet olacaktır ve kaçınılmaz olarak çok kötü durumlar doğacaktır.

Kitlelerin devrimci fikirlerle, sosyalist fikirlerle eğitilmeleri ve onların gittikçe daha devrimci hale getirilmeleri çeşitli yollarla ve araçlarla yapılmalıdır. Bu, sınıf mücadelesinin mevcut devrimci pratiğine, üretim ve bilimsel deneyler için yapılan mücadeleye dayanmalıdır. Buradaki temel nokta, militanların düşüncelerinin devrimci hale getirilmesi, başka bir deyişle, militanların marksizm-leninizm bilgilerinin sürekli olarak daha yüksek bir düzeye ulaştırılmasıdır. Devrimci fikirlerin kitlelere yayılması ve ideolojik önderliğin pekiştirilmesi çalışmasının, militanlar yoluyla yerine getirilmesi bu nedenledir. Militanların düşüncelerinin sürekli olarak devrimci

hale getirilmesi, bunun sonucu olarak önderlerin çalışma tarzlarında görülen gelişme ve önderliğin kuvvetlendirilmesi, kitlelerin gittikçe devrimci hale getirilmelerinin önşartıdır.

Ülkemiz büyük bir militanlar ordusuna sahiptir. Bu militanların ideolojik düzeyleri farklıdır. İçlerinden bazıları, birçok devrimci sınavdan geçmiş ve yüksek bir ideolojik ve politik düzeye ulaşmıştır; bazıları, daha az çelikleşmiştir; oldukça büyük bir kısmı ise, kendi özel çalışma alanlarına henüz yeni girmişlerdir. Ama hangi kesime dahil olurlarsa olsunlar, militanların hepsi ideolojik bilinç düzeylerini yükseltmek ve gittikçe daha devrimci hale gelmek zorundadırlar.

Ülkemizin iç ve dış durumu gelişmeye devam etmektedir. Birçok yeni görevlerle ve yeni meselelerle karşı karşıyayız. Bugünün sınıf mücadeleleri ve üretim mücadeleleri, geçmiştekinden farklıdır. Her ikisi de, birçok yeni meseleler doğuran daha karmaşık bir durumdadır. Saflarımızdaki bazı kimseler, kendilerinin sınıf mücadelesini iyi bildiklerini iddia ediyorlar. Peki bu kişiler, şu gibi meselelerle karşılaştıkları zaman ne olacaktır?: Sosyalist dönüşüm esas olarak tamamlandıktan sonra, toplumdaki değişik sınıflar arasındaki ilişkiler nelerdir? Sınıf mücadelesi değişik alanlarda nasıl işleyecek ve ne gibi biçimler alacaktır? Yurdumuzdaki sınıf mücadeleleriyle diğer ülkelerdeki sınıf mücadeleleri arasındaki karşılıklı ilişkiler nelerdir? Onlar bu gibi soruları gerçek bir kavrayışla değil, ancak lâfla cevaplandırabilirler veya bu meseleleri sadece teorik olarak anlayabilirler. Onlar, özgül bir meseleyle karşılaştıkları zaman, kafaları karışır, yanılgıya düşerler ve marksist - leninist metinlerden öğrendiklerini rüzgâra savururlar. Son birkaç yılın mücadelelerinden geçtikten sonradır ki, birçok arkadaşımız sosyalist toplumdaki sınıf mücadeleleri konusunda bilgilerini tedricen geliştirdiler. Özellikle modern revizyonizme karşı verilen mücadele, halkın bu meselenin ciddiyetini görmesini ve sosyalist toplumlarda sınıfların ve sınıf mücadelelerinin hâlâ varolmaya devam ettiği, bu yüzden de oportünizmin ve revizyonizmin doğmasına yol açacak sosyal temelin hâlâ varolduğunu kavramasını sağlamıştır. Bununla birlikte, şunu da belirtelim ki, aramızda birçok kimse bu önemli konuda, sosyalist toplumlarda sınıf mücadeleleri konusunda, hâlâ oldukça bilgisizdir ve bu konuda Mao Zedung arkadaşın düşüncesini kavrayabilmeleri için daha çok uzun bir sürenin geçmesi gerekmektedir.

Bu nedenle, kendimizi yeniden çelikleştirmeye ve yeniden öğrenmeye ihtiyacımız vardır. Bu demektir ki, yeni sınıf mücadelesinin, üretim ve bilimsel deney için mücadelenin, emperyalizme ve modern revizyonizme karşı mücadelenin devrimci pratiği içinde kendimizi ideolojik bakımdan yeniden çelikleştirmeye ve hem marksist - leninist eserleri hem de Mao Zedung arkadaşın eserlerini yeniden öğrenmeye ihtiyacımız vardır. Bu amaçla, modern ve eski - kuşak revizyonistlerin yazılarını ve emperyalizmin modern revizyonizmi değerlendirdiği makaleleri de olumsuz örnekler olarak incelemeliyiz. Zamanımızın birçok önemli meselesinde, çağdaş devrimcilerin, marksist - leninistlerin, marksist - leninist ilkeleri korumak için ne yaptıklarını ve modern revizyonistlerin marksizm - leninizme karşı çıkmak için

eski - kuşak revizyonistlerin saçma teorilerinden nasıl yararlandıklarını iyice kavramalıyız. Bunu, ideolojik - politik kavrama gücümüzü ve bağışıklığımızı artırmak için yapmalıyız. Kendimizi ideolojik bakımdan çelikleştirelim derken, aynı zamanda düşünce tarzımızı devrimci ideolojiyle yeniden yoğurmalıyız demek istiyoruz. Başka bir deyişle, şeyleri marksist - leninist diyalektik yöntem ile tahlil etmeyi öğrenmeli ve metafizik düşünce metodundan sakınmalı ve onun üstesinden gelmeliyiz. Metafizik düşünce metodu, bizi şeylerdeki ve durumlardaki değişmeleri ve gelişmeleri görmemize engel olur, görüşümüzü daraltır, düşüncemizi atalete sürükler ve şeyleri oldukları gibi kabul etmemize yol açar. Her kim yeniden öğrenmeyi ve kendisini yeniden çelikleştirmeyi reddederse, o kimse geride kalacaktır ve hattâ, devrimci bilincini sürekli olarak geliştirmezse, yozlaşabilir ve revizyonizmi kabul edebilir.

Stalin, çok yerinde olarak, şunları söylemiştir : «Kabul edilmelidir ki, devlet ya da Parti çalışmasının her hangi bir dalında olan işçilerin politik bilinç düzeyleri ve marksizm - leninizm bilgileri ne kadar yüksek olursa, çalışmanın kendisinin daha iyi, daha verimli ve sonuçları daha etkili olacağı kesin bir gerçektir. Tersine, işçilerin bilinç düzeyleri ne kadar düşük ve marksizm - leninizm bilgileri ne kadar az olursa, çalışmada bozuklukların ve başarısızlıkların ortaya çıkması, işçilerin kendilerinin sığlaşması ve miskinleşmesi, tamamen yozlaşması olasılığı da o kadar artacaktır» ([11]).

Militanların düşüncelerini sürekli olarak daha devrimci hale getirme çalışması ne kadar etkili olursa, yönetici organlarımızın çalışması da o kadar güçlü olacak ve önderlik çalışması da o kadar etkili olacaktır.

Şu anda, devletin önde gelen ekonomik organları da dahil olmak üzere, çeşitli düzeylerdeki yönetici organların başlıca çalışması, yurdun inşası için önderliği yüklenmektir. Bu önderliğin yöneldiği başlıca hedefler nelerdir? Bu, ülkenin geniş topraklarına «önderlik etmek» demek midir? Bu, yığınlarla makinalara «önderlik etmek» demek midir? Ama, toprak insan tarafından işlenir ve makinalar insan tarafından kullanılır. İnsan olmaksızın bütün topraklar ve makinalar değersizdir; onların hiç bir yararı yoktur. O halde, açıktır ki, yönetici organların görevi, öncelikle insana önderlik etmek, insanlar üzerinde iyi çalışmaktır. Önde gelen ekonomik organlar, bir yanda insanlar, öte yanda toprak, makinalar ve tüm diğer üretim araçları ve iş vasıtaları arasındaki ilişkileri doğru olarak ele almalıdırlar. Aynı şekilde insanla insan arasındaki ilişkiyi de doğru olarak ele almalıdırlar. Bu ilişkiler doğru bir şekilde ele alınmadıkça, ekonomik çalışmada gerçekten başarılı olmak imkânsızdır. Değişik kademelerdeki yönetici organlar, çalışmalarını kitlelere ve gerçeğe yöneltmeli, kitlelerle ve gerçekle sıkı bağlar kurmalı ve kitleler arasında, en alt kademedeki örgütlerde ve üretim cephesinde gerçekten sür'atle, somut olarak ve zamanında çalışmalıdırlar. Basmakalıplığın ve bürokrasinin her çeşidinden arınmak ve idarî emirler vermekten duyulan tatminin, ideolojik eğitimin ihmal edilmesinin ve çalışmada

---

([11]) J. V. Stalin, «Report on the Work of the Central Commitee to the Eighteenth Congress of the C.P.S.U. (B.),» **Problems of Leninism**, FLPH, Moscow, 1947, p. 629.

dikkatsizliğin doğurduğu sakatlıkları yenmek zorundadırlar. Bunu başarmak için, hiç şüphesiz işe, kadroların düşüncelerinin sürekli olarak daha devrimci hale getirilmesiyle başlamak gerekir.

Ülkemizde sosyalizmin ekonomik temeli kurulmuştur. Böyle bir temel. kendisine hizmet edecek ve gelişmesine ve kuvvetlenmesine yardımcı, olacak kendine uygun bir üstyapıya sahip olmalıdır. Çeşitli kademelerdeki yönetici organların ve kadroların ideolojik durumları, sosyalist üstyapının son derece önemli bir kısmını meydana getirir. Bu kısmın devrimci hale getirilmesiyle ancak, üstyapının diğer kısımlarının da devrimci hale getirilmesi sağlanabilir. Ancak o zaman, üstyapı sosyalist ekonomik temele uygun hale gelebilir ve sosyalizmin inşası için gerekli olan kitlelerin inisiyatifi ve yaratıcılığı tam olarak seferber edilebilir.

Yukarıdaki satırlardan açıkça anlaşılacağı gibi, Halk Kurtuluş Ordusunun politik çalışma tecrübesinden yararlanma gereği, çeşitli dallardaki çalışmanın ve devrimci durumun ihtiyaçlarından doğmuştur. Savaşta olsun, barışta olsun, ordudaki çalışma, diğer çalışmalardan daha fazla dikkat, disiplin ve emirlere itaati gerektirmektedir. Ancak, Halk Kurtuluş Ordusu bu sebepten ötürü, ideolojik - politik çalışmayı ihmal etmeyi doğru bulmaz. Aksine, her şart altında ideolojik - politik çalışmaya öncelik tanımakta ısrar eder. Onyıllardan beri bu alanda iyi, mükemmel bir iş başarmıştır. Bu, ordunun Mao Zedung arkadaşın düşüncelerine bağlı kaldığının ve marksist - leninist önderliği uyguladığının bir göstergesidir.

Çeşitli kurumlardaki politik çalışmanın metodları, biçimleri ve gerekleri farklıdır, çünkü her birinin özgül şartları farklıdır. Ancak, kitlelerin ve kadroların ideolojik - politik bilinç düzeylerini yükseltmek ve onların gittikçe daha devrimci hale gelmelerini sağlamak için, sistematik ve günü gününe yapılan bir çalışmayla marksizm - leninizmin fikirlerinin aralarında yayılması gereğini, bütün kurumların akılda tutmaları zorunludur. «Sistematik» ve «günü gününe» çalışma diyoruz, çünkü sadece siyasî kampanyalar yoluyla mükemmel bir politik çalışmayı gerçekleştiremeyiz. Bu iş, keyfimize ya da, önde gelen idareciler hariç tutularak, bir kaç kişinin siyasî çalışmasına terkedilerek başarılamaz. Hayır, bu bakımdan herkesin kendine düşen sorumluluğu yüklenmesini ve bunları birleştiren esas bağ olan ideolojik çalışmaya ağırlık verilen yöntemlerle cihazlanmasını sağlamalıyız.

İdeolojik çalışmayı iyi yapmak, kısaca, sosyalist toplumda insanın gücünü ortaya koymak demektir. Sosyalist sistemin gücü, son tahlilde, bu temele ve kitlelerin sosyalizm için duyduğu coşkuya dayanır. Eğer biz insanın gücünü ve kitlelerin sosyalizm için duydukları coşkuyu tam olarak ortaya koymalarını sağlayabilirsek, sosyalist devrimimiz ve sosyalizmin inşası asla altedilemiyecektir.

Hongqi, No. 5, 1964

v. i. lenin

1 mayıs

İşçi arkadaşlar! Bütün ülkelerin işçilerinin, bilinçli bir hayata uyanışlarını; insanın insan tarafından ezilmesine karşı mücadelede, milyonlarca emekçiyi açlık, yoksulluk ve zilletten kurtarmak için verilen mücadelede dayanışmalarını kutladıkları gün, 1 Mayıs geliyor. Bu büyük mücadelede, karşı karşıya duran iki dünya vardır: Sermaye dünyası ile emek dünyası, sömürme ve kölelik dünyası ile kardeşlik ve özgürlük dünyası.

Bir yanda, insanların kanını emen bir avuç zengin vardır. Bunlar bütün fabrikaları, araçları ve aletleri ele geçirmişler; milyonlarca dönüm toprağı ve dağ gibi para yığınlarını özel mülkleri haline getirmişlerdir. Bunlar, hükûmeti ve orduyu kendi hizmetkârları, biriktirdikleri muazzam servetin sadık bekçileri yapmışlardır.

Diğer yanda, milyonlarca mülksüz vardır. Bu milyonlar, onlar hesabına çalışabilmek için parababalarına yalvarmak zorunda bırakılmışlardır. Emekleriyle bütün zenginlikleri yaratan onlardır; ama onlar, bütün hayatları boyunca bir lokma ekmek için mücadele etmek, sadaka istercesine bir iş için yalvarmak, ağır çalışmayla bütün güçlerini ve sağlıklarını yitirmek ve köylerdeki inlerde ya da şehirlerdeki bodrumlarda ve tavanaralarında açlıktan ölmek zorundadırlar.

Ama şimdi, bu mülksüz emekçiler, parababalarına ve sömürücülere karşı savaş ilân ettiler. Bütün ülkelerin işçileri, emeği ücret köleliğinden, yoksulluktan ve sefaletten kurtarmak için mücadele ediyorlar. Onlar, ortak ça-

lışmayla yaratılan zenginliklerin, bir avuç zenginin değil, bütün çalşanların yararına olarak kullanılacağı bir toplum sistemi için mücadele ediyorlar. Onlar toprağı, fabrikaları ve makinaları bütün emekçilerin ortak malı yapmak istiyorlar. Onlar yoksullar ve zenginler olarak bölünmeyi ortadan kaldırmak istiyorlar; emeğin ürünlerinin emekçilerin kendilerine gitmesini, insan zihninin bütün başarılarının, çalışma şekillerindeki bütün düzelmelerin, çalışan insanı ezmek için bir vasıta olmasını değil, onun durumunu düzeltmeye yaramasını istiyorlar.

Emeğin sermayeye karşı büyük mücadelesi, bütün ülkelerin işçilerine çok büyük fedakârlıklara malolmuştur. Daha iyi bir hayat ve gerçek özgürlük hakları uğruna işçiler, oluk oluk kan dökmüşlerdir. İşçilerin davası için savaşanlar, her yerde iktidarların görülmemiş baskılarına uğramışlardır. Ama bütün baskılara rağmen, dünya işçilerinin dayanışması gittikçe artmakta ve güçlenmektedir. İşçiler gittikçe daha çok sosyalist partilerde birleşmektedir; bu partileri destekleyenlerin sayıları milyonları bulmakta ve sağlam adımlarla, kapitalist sömürücüler sınıfı üzerinde tam bir zafere doğru ilerlemektedirler.

Rus proletaryası da, yeni bir hayata gözlerini açmıştır. O da, bu büyük mücadeleye katılmıştır. Bağımlılığından hiç bir kurtuluş yolu, acı hayatında en ufak bir ışık pırıltısı göremeyen işçimizin, itaatkâr bir köle olduğu günler artık geride kalmıştır. Sosyalizm ona kurtuluş yolunu göstermiştir ve binlerce işçi, yol gösteren bir yıldızı izlercesine, sosyalizm bayrağının peşinden gitmektedir. Grevler işçilere mücadele etmeyi öğretmiş, onlara birliğin gücünü ve sermayeye, örgütlenmiş işçilerin yenilmezliğini göstermiştir. İşçiler, kapitalistlerin ve iktidarın kendilerinin sırtından geçindiklerini ve semirdiklerini görmüşlerdir. İşçiler, birlikte mücadele ruhuyla, özgürlük ve sosyalizm özlemiyle doludurlar. İşçiler, çarlık otokrasisinin ne kadar karanlık ve kötü bir kuvvet olduğunu anlamişlardır. Mücadeleleri için işçilere özgürlük gereklidir; oysa çarlık yönetimi onların ellerini ayaklarını bağlamaktadır. İşçilere toplanma özgürlüğü, örgütlenme özgürlüğü, basın özgürlüğü gereklidir; oysa çarlık yönetimi özgürlük için her kıpırdanışı kamçıyla, hapisle ve süngüyle ezmektedir. «Kahrolsun otokrasi!» şiarı Rusya'ya enine boyuna yayılmış; sokaklarda, işçilerin büyük kitle toplantılarında gittikçe daha çok duyulur olmuştur. Geçen yaz Güney Rusya'da onbinlerce işçi daha iyi bir hayat için, polis baskısından kurtulmak için mücadele amacıyla ayaklandı. Burjuvazi ve hükûmet, büyük şehirlerin bütün sanayi hayatını tek bir darbede tam olarak durduran, yenilmez işçi ordusu, karşısında titrediler. İşçilerin davasının birçok savaşçısı, çarlığın «iç düşmana» karşı gönderdiği askerlerin kurşunlarıyla canlarını verdi.

Ama bu «iç düşmanı» yenebilecek bir kuvvet yoktur, çünkü hâkim sınıflar ve hükûmet onun emeğiyle yaşar. Gittikçe bilinçlenen, gittikçe birleşen ve örgütlenen milyonlarca işçiyi yenebilecek güç, yeryüzünde yoktur. İşçilerin uğradığı her yenilgi, saflara yeni yeni savaşçılar katar, daha geniş yığınların gözlerini yeni bir hayata açar ve onları yeni mücadelelere hazırlanmaya yöneltir.

Ve Rusya'nın şimdi yaşamakta olduğu olaylar öyledir ki, işçi yığınlarının bu uyanışı daha da hızlanacak ve yaygınlaşacaktır ve bizler, herşeyimizi ortaya koyarak, proletaryanın saflarını birleştirmek ve onu daha da kararlı mücadelelere hazırlamak zorundayız. Savaş, otokratik düzenin çürümüşlüğünü, polisin ve saray çetesinin canîliğini gittikçe daha açık ve canlı olarak göstermektedir. Halkımız, yurdumuzda açlık ve sefaletten mahvolmaktadır; durum bu olduğu halde, binlerce mil uzaktaki, üzerinde yabancı insanların oturduğu topraklar için, yıkıcı ve anlamsız bir savaşa sürüklenmektedir. Halkımız, siyasî köleliğin baskısı altındadır; durum bu olduğu halde, başka halkların köleleştirilmesi için yürütülen bir savaşa sürüklenmektedir. Halkımız, ülkede siyasî düzenin değişmesini talep ediyor; ama, onun dikkati, dünyanın öbür ucunda gürleyen toplarla bu talepten uzaklaştırılmak isteniyor. Ama çarlık yönetimi oynadığı kumarda, milletin zenginliklerini ve Pasifik kıyılarına ölmeye gönderilen genç insanlarını canîyane bir şekilde israf etmede çok ileriye gitmiştir. Her savaş, halkın üzerinde ağır bir yüktür. Kültürlü ve özgür Japonya'ya karşı yapılan bu güç savaş,Rusya üzerinde dehşetli bir yüktür. Ve bu ağır yük, polis despotizminin uyanan proletaryanın darbeleri altında şimdiden sarsılmaya başladığı bir sırada gelmektedir. Savaş, hükûmetin bütün zayıf noktalarını ışığa çıkarmaktadır; savaş, bütün iç çürümüşlüğü ortaya koymaktadır; savaş, çarlık otokrasisinin mantıksızlığını gözler önüne sermekte ve herkese eski Rusya'nın, halkın oy hakkından yoksun, cahil bırakıldığı ve sindirildiği Rusya'nın, hâlâ polis idaresine bağlı olan Rusya'nın can çekişmesini gösteriyor.

Eski Rusya ölmektedir. Özgür bir Rusya yerini alacaktır. Çarlık otokrasisini koruyan karanlık güçler mahvolmaktadır. Ama, ancak bilinçli ve örgütlü proletarya, onlara öldürücü darbeyi indirebilir. Ancak bilinçli ve örgütlü proletarya halk için sahte olmayan, gerçek özgürlüğü kazanabilir. Ancak bilinçli ve örgütlü proletarya, halkı aldatmak, haklarını sınırlamak, burjuvazinin elinde bir aletten ibaret kılmak yönündeki teşebbüsleri bozguna uğratabilir.

İşçi arkadaşlar! O halde, önümüzdeki belirleyici mücadeleye iki misli enerjiyle hazır olalım! Sosyal-Demokrat işçilerin saflarını daha da sıklaştıralım! Sosyal-Demokrat işçilerin sözleri daha da geniş alanlara yayılsın! İşçi talepleri için kampanyalar daha da cesaretle yürütülsün! 1 Mayıs'ın kutlanışı, davamıza binlerce yeni savaşçı kazandırsın ve bütün halkın özgürlüğü ve bütün çalışanların sermayenin boyunduruğundan kurtuluşu için büyük mücadelede saflarımız genişlesin!

Yaşasın sekiz saatlik iş günü!
Yaşasın uluslararası devrimci Sosyal-Demokrasi!
Kahrolsun canî ve soyguncu çarlık otokrasisi!

Yazıldığı tarih: 2 (15) Nisan 1904.
Nisan 1904'de, bazı değişikliklerle, bildiri şeklinde yayınlanmıştır.
Alındığı yer: V. I. Lenin, **Collected Works**, Vol. 7, pp. 199-202.

ömer özerturgut

kitle silâhımız işçi-köylü gazetesini bütün yurda yayalım!

«İŞÇİ - KÖYLÜ Bizim Mücadele Kitabımızdır.»
Irmakbaşı - Kilise köylüleri

İşçiler, köylüler ve bütün millî sınıflarla devrimci bağlar kurmak, bu bağları güçlendirmek ve bütün Türkiye halkını Millî Demokratik Devrim saflarına kazanmak için çıkan gazetemiz bugün onbeşinci sayısını yayınlamış bulunuyor.

Bu onbeş sayılık zaman içindeki mücadelemiz bize ne gibi sonuçlar vermiştir? Başlangıçta tesbit ettiğimiz amacımıza ne ölçüde varabildik? Bugün gazetemizin ne gibi sorunları vardır? Bu konuda bütün proleter devrimci arkadaşlara ne gibi görevler düşmektedir? İşte bu noktalara açıklık getirmek ve sorunlarımızı tesbit etmek durumundayız.

İŞÇİ - KÖYLÜ Gazetesi Hangi İhtiyaçtan Doğdu?

27 Mayıs 1960 sonrası gelişen sınırlı demokratik özgürlükler ortamında, bütün Türkiye halkının millî demokratik talepleri arttı. Bu ortamda doğan TİP uzun süre halkımızın bağımsızlık ve demokrasi özlemlerini dile getirdi. Anti - emperyalist ve demokratik şiarların kitlelere yayılmasında etkili oldu. Ancak TİP'in küçük burjuva yönetici klikleri, parlamentarizm hastalığına kapıldılar, millî güçlerin dayanışmasını bozucu, anti - emperyalist ve demokratik eylemleri baltalayıcı bir tutuma girdiler.

TİP içerisinde devrimci muhalefeti temsil eden arkadaşlar, **Türk Solu** dergisi çevresinde birleştiler. **Türk Solu** işçi sınıfının devrimci düşüncesi-

nin sosyalist kadrolar tarafından öğrenilmesinde ve mücadelemizin genel ve özel hedeflerinin kavranmasında önemli bir rol oynadı.

Aydınlık dergisi Türk Solu'nun açtığı yoldan ilerledi. Sosyalist militanların devrimci teoriyi, onun ışığında Türkiye'de devrimci stratejiyi kadrolara öğretmek ve devrimci mücadelemizin ana meselelerini çözmek için çalıştı. Her iki organımız devrimci mücadelemizin eksikliklerini doldurdu, ideolojik silâhlarımız olarak gelişti.

TİP yöneticilerinin bütün baltalamalarına rağmen, emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı yürüttüğümüz devrimci mücadelemiz işçi ve köylü kitleleri, asker - sivil - aydın zümre ve gençlik içinde yayılmaya başladı. Ve her geçen gün yeni boyutlara ulaştı. Bu durumda sosyalist militanları eğitmek ve onları doğru hedeflere yöneltmek ne kadar önemli bir görev idiyse, bütün millî sınıflara yönelen ve onların mücadelesini kucaklayan merkezî bir gazetenin çıkarılması o derece zorunlu idi. Bu ihtiyaç **Aydınlık** dergisinin ilk sayısında tesbit ve ifade edilmişti. Emperyalizm ve işbirlikçilerinin halkımız üzerinde kurduğu ekonomik, politik ve ideolojik hâkimiyetini kırmak için bütün gerici yayınlara karşılık devrimci mücadelemizin bir organı gerekliydi. Bu organ, merkezî, yurt çapında devrimci hareketi kucaklayan, bütün millî sınıflara yönelen, devrimci hareketin propagandasını yürüten, genel hedeflerini gösteren ve âni taktik değişikliklerini tesbit eden ve son olarak da dağıtım ve haber alma ağı içerisinde doğal bir ürgütlendirici niteliklerini taşıması gerekiyordu. İşte bütün bu ihtiyaçlar gazetemizi doğurdu.

İŞÇİ - KÖYLÜ Hangi Ortamda Yayınlandı?

Genel olarak devrimci mücadelemizin henüz aydın çevrelerde yaygınlaştığı bir dönemde. Bugün de aynı dönemdeyiz. Ancak durum dünden biraz daha farklı. Dün, işçi, köylü ve diğer bütün millî sınıflarla bağlar kurmak gerektiği üzerinde tartışıyorduk. Bunun zorunluluğunu anlatıyorduk. Bugün söylediklerimizi uyguluyoruz.

Gazetenin ilk sayılarının çıktığı günler, devrimci düşüncenin en yaygın ve mücadelenin en yoğun olduğu gençlik saflarının, emperyalizmin işbirlikçisi AP iktidarının genel bir saldırısı karşısında dağıldığı bir döneme rastlamaktadır. Bu özel durumu mücadelenin içinde olan bütün arkadaşlar iyi bilirler. İktidarın amansız saldırıları karşısında bu dağılma yerini bir geri çekilmeye bırakmalıydı.

Sosyalist gençliğin önderlik ettiği geçen yılın öğrenci hareketleri, halkımızın millî demokratik taleplerini dile getiriyordu. Yapılan genel boykot bütün üniversite gençliğince benimsenmişti.

Ancak bu hareketin toplumumuzdaki bütün devrimci ve ilerici güçlerin desteğini almaması, aksine onlardan tecrit olması önemli bir zaaftı. Bu, dağınıklığın başlıca sebebi oldu.

TİP yöneticileri bu hareketler karşısında yer aldılar. Demokratik mücadele açısından dahi bir dayanışma göstermediler.

Öte yandan, bütün yurtta sosyalist kadrolar arasında bir dağınıklık var-

dı. Öyle ki, başı bozuk bir halde gidiyordu hareket. İşçi, köylü yığınlarının artan taleplerine cevap veremiyorduk. TİP ise tam bir çözülme içinde idi.

İşte, böyle bir ortamda yeni bir atılımla gazete yayına başladı.

Başlangıçta, kâğıt üzerinde planlar, programlar yapıldı, yüzlerce arkadaş görev alabilecekti. Hepsine yetecek, artacak görevler vardı. Ama, uygulamada bunlar yeterince yerine getirilemedi. Proleter Devrimci çalışma tarzı konusundaki çok eksik bilgilerimiz bunu doğurmuştu. Birçok arkadaş işlerini sorumsuzca bırakıp gittiler. Birçokları da başarısızlıklarından dersler çıkardılar. Bu deney bize, sabırla çalışmamız gerektiğini gösterdi. Sonraları bu eksikliği giderecek daha canlı çalışma grupları oluşturduk.

Anadolu'daki devrimci arkadaşlarla bağlar kuramaya başladık. Gerek onlarla görüşerek, gerekse mektuplarla. Gazeteyi dağıtmak, haber toplamak, gazetenin bir mücadele organı haline gelmesini sağlamak görevlerini bütün arkadaşlar üstlendiler. Bundan sonra da malî destek olma konusunda yardımcı oldular. Abone kampanyaları açıldı. Bunun yanında devamlı gazeteye haber toplayan, çevresindeki işçi, köylü ve diğer devrimci hareketleri bildiren arkadaşlar çoğaldı.

Gelen her mektuba cevap verdik. Gazetenin önemini belirttik. Nasıl çalışılması gerektiğini açıkladık. Bu konudaki düşüncelerimizin uygulanmasının ölçüsünü sorduk. Eleştirmeleri için arkadaşları uyardık. Gelen bütün eleştirileri dikkatle inceledik.

Kurduğumuz bağlar sayesinde, tek başına gazeteyi yayma çabası yanında, devrimci mücadelemizin hedeflerine yönelen mahallî hareketlere giriştik. Bu hareketlerde, kitle çalışmalarının örneklerini verdik.

TİP içerisinde ise, Aybar - Aren oportünizmine karşı verdiğimiz ideolojik mücadelemizi, hem İŞÇİ - KÖYLÜ'nün bağımsız mücadelesiyle, hem de bağ kurabildiğimiz arkadaşları bu yönde çalışmaya teşvik ederek güçlendirdik. Bütün yurtta, Aybar - Aren oportünizmine karşı bilimsel sosyalizmin ilkeleri etrafında birlik gitgide güçlendi ve yayıldı. Çalışmaz durumdaki örgütler yeniden canlandı.

Yine kurduğumuz bu bağlar, **Türk Solu** dergisinin TİP içindeki ideolojik mücadeleyi örgütlemesine destek oldu. Ona güç kattı. Aybar - Aren oportünizminin dergiye karşı başından beri açmış olduğu iftira kampanyası böylelikle yıkıldı. **Türk Solu** da yeni bir atılım yaparak kadrolarla bağlarını güçlendirdi. «Hedef on bin» kampanyasını açtı.

TİP'de oportünizme yıkıcı darbeler işte böyle vuruldu. Hem aktif ideolojik mücadeleyle, hem doğru devrimci eylemle. Hem oportünizmin, bilimsel sosyalizmi tahrif ettiği, hattâ işi inkâra vardırdığı gerçeğini anlatarak, hem de ülkemizin somut şartlarına uygun tek devrimci yolda verdiğimiz başarılı mücadeleyle. Bu gerçeği birçok arkadaş sonradan kavradılar. Aramızda henüz kavrayamamış olanlar vardır. Bunlardan birini ötekine tercih edenler, üstün tutanlar vardır. Bu hatalı görüşler ayıklanacaktır.

İŞÇİ - KÖYLÜ'nün Görevleri

İşçilerin tek tek fabrikalarda, köylülerin kırlarda ve millî sınıfların meslekî v.s. hareketlerini ortak bir hedef etrafında toplamak görevi başlıcadır.

Emperyalizmin işbirlikçileri, yayın araçlarına kurduğu hâkimiyetle en devrimci sınıf olan işçi sınıfı hareketlerini, yalan ve iftiralarla kitlelere gerici ideolojisinin yönünde anlatmaktadır. İŞÇİ - KÖYLÜ bu gerçeği aydınlığa çıkardı ve gözler önüne serdi. Millî demokratik devrimimizin önderinin işçi sınıfı ve temel gücünün köylülük olduğunu ve devrimimizin işçi, köylü ve bütün millî sınıflar ittifakı ile başarıya ulaşacağını, halkımıza gerek düşünce olarak, gerekse mücadele içinde anlatmıştır.

Öte yandan, emperyalizme karşı zaferin, bütün millî sınıflar içinde çalışmakla sağlanacağını, devrimci mücadelemizin kendi öz deneylerini yorumlayarak devrimci arkadaşlara göstermiştir.

İŞÇİ - KÖYLÜ, işçi sınıfı önderliğinin, geniş emekçi yığınlarına devrimci bilinç verilerek sağlanacağı gerçeğinin uygulamasıdır. İşçi sınıfı önderliği, bu uğurda çalışmayanlar için gevezelik konusu olmuştur. Peki biz Türkiye'nin dört bir yanında verilen mücadelenin birliğini göstermeden işçi sınıfının önderliğini nasıl sağlarız? Kitlelerin mücadelesini herkese duyurmadan kitlelerin gücüne olan inancı nasıl sağlamlaştırırız? Başta işçi sınıfı olmak üzere kitlelerin eğitimini ve onların mücadelelerinde hedef göstermeyi başarmadan önderlik yolunda nasıl ilerleyebiliriz?

Mücadelede hedef gösterici olarak gazete başarılı olmuştur. Köylü ve işçi hareketlerinin yakın hedeflerini doğru tesbit ederek ve hareketin içinde onu doğru yöne sevkederek bu görevini yerine getirmektedir. Bu hareketlerin hedefinin millî demokratik devrim olduğu asla ihmal edilmemiştir. Kitle kuyrukçuluğuna düşmeden, daima kitlenin önünde giderek bu görev başarılmaktadır.

Örneğin bir grevde, bir toprak işgalinde bu ikisini bütünleştirmek; yakın hedeflerle siyasî hedefin birleştirilmesini doğru yapmak zorunludur. Bu yerne getirildikçe en bilinçsiz işçi ve köylüler dahi gazeteyi benimsemektedirler. Böylece onları siyasî mücadeleye kazanabiliriz ve kazanıyoruz da.

İŞÇİ - KÖYLÜ gazetesinin aktif desteğiyle birçok işçi ve köylü hareketleri millî demokratik mücadelemizi güçlendirdi. Özellikle arkadaşlarımızın yılmadan ve sabırla içinde yaşadıkları, yönettikleri işçi, köylü hareketlerinde kitleler aydınlandı. Millî demokratik mücadelemiz tarihinde dostun düşmanın ciddiye aldığı bir hareket oldu. Örneğin gazetemizin üçüncü sayısında bütün işçiler, köylüler ve yurtsever aydınlar o günlerde gelişen Türk Demir Döküm'deki işçi hareketinde işçileri desteklemeye çağrılıyordu. Arkadaşlarımız, işçilerin patrona ve sarı sendikaya karşı haklı mücadelelerinde onların yanında yer aldılar. Onlarla birlikte yorulmadan çalıştılar. Demir Döküm işçileriyle bağımız güçlendi. Polisin bu fabrikaya toplu saldırısı işçiler tarafından göğüslendi. Daha sonra İŞÇİ - KÖYLÜ'nün İstanbul'da en çok satıldığı yer Türk Demir Döküm Fabrikası ve civarı oldu. Demir Döküm işçileri «Bağımsızlık Haftası» na koşarak geldiler. TİP, Eyüp ve civarında canlandı. Aybar, Aren oportünizmine karşı proleter devrimci çalışma üzerine değerli örnekler verildi.

İŞÇİ - KÖYLÜ gazetesinin en çok okunduğu yerlerden biri de Söke, Akhisar ve civarıdır. Arkadaşlarımız bu bölgede köylülerin toprak ağaları ve

tefeciye, tütün üreticilerinin vurguncu tüccara, tefecilere ve yabancı şirketlere karşı kendiliğinden gelme hareketlerinde köylülerin yanında yer aldılar. Mitingler, yürüyüşler düzenlediler. İŞÇİ - KÖYLÜ gazetesini tanıttılar ve yaydılar. Ege'deki tütün üreticilerinin haklı direnişlerini AP iktidarına, emperyalizm ve işbirlikçilerine karşı bir silâh haline getirdiler. Buralarda da TİP canlandı.

Bu gibi örnekler devrimci mücadelemizi ve bu mücadelede İŞÇİ - KÖYLÜ gazetesini takip ederek çoğaltılabilir.

Sapmalar Karşısında İŞÇİ - KÖYLÜ

Bugün en önemli devrimci görevimizin kitleler içinde çalışmak, kitlelerle devrimci bağlar kurmak olduğunu her proleter devrimci kavramıştır. İşçi ve köylü kitlelerinin kendiliğinden, ekonomik çıkarlar için atıldığı mücadeleler içinde onlara yakın hedefleri göstermek yanında, devrim hedefini, mücadele yollarını, dostalarını ve düşmanlarını göstermek için propaganda çalışması gereklidir. Ama bundan daha önemlisi; emperyalizm ve işbirlikçileri ile halkımız arasındaki çelişkileri, kitleler önünde açığa çıkarmak, devrimci mücadelemize yönelen mahallî hareketler yaratmak ve politik hareketlere girişmek var. Bütün bu hareketleri kitlelere duyurmak, yaymak temel propaganda eylemimiz olmalıdır.

İşte bu mücadeleyi tam olarak yapabilmemiz için şu hatalara düşmemeliyiz.

Pasifizm ve Yılgınlık: Hâkim sınıfların baskıları arttıkça ortaya çıkan bu hastalık, her zaman karşılaşacağımız bir sapma eğilimi doğuracaktır. Buna karşı yapılması gereken şudur; saldırılar karşısında içinde bulunan durumun değerlendirmesini doğru yapmak ve ona uygun yolda hareket etmek. İŞÇİ - KÖYLÜ'nün çıktığı ilk dönemde böyle bir eğilim vardı. Birçok devrimci arkadaşın, hakkında tutuklama kararı olması yüzünde hareketsiz kaldığı, bir çoğunun da bunu bahane ederek yan çizdiği bir dönemde, taşıdığı devrimci sorumluluğu bilerek, bütün devrimci güçlerin birliğini sağlamak için çalışmış, baskılara karşı yiğitçe ayakta durmuştur. Emperyalizmin işbirlikçilerinin baskı ve tertiplerine karşı kitleleri uyarmıştır.

Emperyalizmin işbirlikçisi AP iktidarının, devrimcilere karşı baskı ve tertiplerini arttırdığı şu günlerde, saflarımızda tekrar böyle eğilimler başgöstermektedir. Birçok arkadaş, durumu tümüyle kavrayıp, ona göre tavırlar takınma yerine, kendilerine saldıran silâhlı gerici çeteleriyle mücadele etmeyi tek hareket haline getirmişler, diğer devrimci güçlerle bağları pekiştirmek yerine, küçük burjuva rekabetçi duyguları içinde onları da karşılama almışlar, neticede kitlelerden tecrit olup, gerici tertip ve saldırı ağı içinde iyice bunalıp, yılgınlık ve pasifizm içine düşmüşlerdir. İŞÇİ - KÖYLÜ gazetesi, gerici saldırılar karşısında bütün ilerici güçler arasında derhal «Güçbirliği» kurulması için harekete geçmiş, devrimci örgütleri birleşmeye teşvik etmiş, esas eylem olarak bunu önermiş ve son sayısında kitlelere «Güçbirliği» ni tanıtmaya ve zorunluluğunu anlatmaya özellikle önem vermiştir.

Terörizme Karşı: İŞÇİ - KÖYLÜ, bireysel kahramanlık eğilimlerinin devrimci saflara musallat olmaması için, kitlelerin ve özellikle işçi sınıfı-

nın devrimci atılganlığının ve kahramanlığının esas olduğunu göstermiştir.

Popülizme Karşı : Devrimci öncü kadroların önemini kavramayan halk hayranlarına, dalkavuklarına karşı, öncü kadrolarla kitleler arasındaki bağı göstermiştir. Çoğu zaman «kitle herşeydir, biz hiçiz» görüşüne karşı mücadele etmiştir.

İşçi Dalkavukluğuna (Ouvrierisme) Karşı : İşçi dalkavuklarına ve ekonomizmi tek yol olarak önerenlere karşı mücadele etmiştir. İşçiler içinde devrimcilerin rolünü, hem eylemde, hem de bunun sonuçlarını yorumlayarak göstermiştir.

Gazetenin Bugün Ulaştığı Dağıtım Seviyesi

Gazete toplam olarak elli bin basılmaktadır. Bu, başlangıçta otuşbeş, kırk bin idi. Şimdi varılan bu baskı adedi hareketimizin gelişmesini göstermektedir.

Başlangıçta böyle bir işin acemisiydik. Bu yüzden hem baskıyı geciktiriyorduk, hem de önemli teknik hatalar yapıyorduk. Şimdi birçok arkadaş bu işte ustalaştı. Dikkatli çalışmayla hatalarımızı azaltıyoruz.

Gazetenin dağıtımı başlıca üç şekilde yapılmaktadır : Abone, toplu satış, tek tek arkadaşların satış yoluyla.

Abone : Gazetemizin abone sayısı 4.500'ü aşmıştır. Bu sayı ilk bakışta yüksek bir sayıdır. Ancak iki misline, on misline çıkarmamız gereken bir sayıdır. Aboneler sürekli bağlardır. Bunun önemini kavrayabilirsek, abone kampanyaları açarak sayıyı çoğaltabiliriz. Başlangıçta bu iş iyi yapılıyordu. Koyvericilik eğilimi yüzünden aksadı. Yine de her gün gazete adresine mektupla ortalama beş abone geliyor.

Toplu satış : Devrimci militanların toplu olarak yaptıkları satıştır. Ankara, İstanbul, İzmir, Adana, Tarsus, Aydın'da devrimci arkadaşlarımız bu işi düzenli olarak yerine getiriyorlar. En etkili satış yolu budur. Hem tanıtma bakımından, hem de atılan sloganlar bakımından. Bu yolu her yerde uygulamalıyız. Kollektif çalışmanın dağıtım işine uygulanması budur. Toplu satışlarda karşılaştığımız başlıca sorunlar şunlardır : Birincisi, bu iş sürekli bir iştir. Her onbeş günde beş günlük bir iş. Bazı arkadaşlarda bıkkınlık yaratan bir iş. Ama etkisini gözleriyle görenler için gerçekten arkadaşların verimini bilerek yaptıkları bir iştir. İkincisi ise, satışlarda saldırılardır. Emperyalizmin işbirlikçilerinin örgütlediği gerici saldırganlara, polis tertiplerine karşı uyanık olmalıyız. Biz de tedbirlerimizi almalıyız. Mahallî satış ekipleri kurmaya çalışmalıyız.

Ferdî satış : Anadolu'da çoğunlukla satışlar bu yolla yapılıyor. Tek tek militan arkadaşlar, yeterli kadroların olmayışı yüzünden bu işi yüklenmektedir. Bu satış hem verimsiz, hem de bir kişiye bağlı olduğundan kararsızdır. Toplu satışa geçmek yollarını aramamız gerekiyor.

Gerek toplu, gerekse ferdî satış yapan arkadaşlar önemli bir görevi ihmal etmektedirler. Anadolu'da gazetenin satış paralarını birçok arkadaş canının istediği zaman yollamakta, bazıları ise hiç göndermemektedir.

Gazete 25 kuruş gibi az bir ücretle satılıyor. Bunu toplamak güç değil. Şöyle bir düşünce öteden beri devrimci saflarda vardır : «Merkezî yayın

yapan, bu görevi üstlenmiştir. Bu onun işi. Dağıtmak da bana düşer.» Peki bu değirmenin suyu nereden geliyor? Bunu da düşünmeliyiz!

Gazetenin her sayısı on bin liraya yakın bir masrafla çıkmaktadır. Bunun büyük kısmı satış gelirlerinden karşılanıyor. Ancak bu çoğu zaman yetersiz kalıyor. Arkadaşların bağışları, diğer yayınlardan, gösteri v.s. yoluyla elde edilen gelirler gazetenin sürekliliğini sağlıyor. Her arkadaş, her dağıtıcı bu sorumluluğu duymalıdır. Malî yönden destek olmalıdır. Eğer malî yönden güçlü olamazsak görevimizi yeterince yapamayız.

Yurt dışında; satışlar toplu olarak yapılmaktadır. Tam bir disiplinle çalışanlar gazeteleri satıp derhal paralarını göndermektedirler. Bu arkadaşlar hepimize örnek bir çalışma içerisindedirler. Gazete özellikle Almanya'da çalışan işçilere ulaşmaktadır.

Aşağıdaki liste toplu satış ve aboneleri illere göre göstermektedir:

İller	Abone Toplamı	Köylü Abone	Şehirli Abone	Toplu Satış	Toplam Dağıtım (Top. Sat. ve Ab.)
Adana	97	9	88	820	917
Adıyaman	7	2	5	20	27
Afyon	43	15	28	—	43
Ağrı	25	2	23	—	25
Amasya	18	4	14	—	18
Ankara	293	24	269	10300	10593
Antakya	14	4	10	40	54
Antalya	154	76	78	130	284
Artvin	3	2	1	—	3
Aydın	61	28	33	800	861
Balıkesir	131	37	94	450	581
Bolu	7	4	3	—	7
Burdur	33	8	25	220	253
Bursa	114	50	64	125	239
Bingöl	7	—	7	30	37
Bilecik	4	2	2	—	4
Bitlis	1	—	1	50	51
Çanakkale	13	2	11	25	38
Çankırı	3	1	2	—	3
Çorum	102	52	50	200	302
Denizli	20	10	10	—	20
Diyarbakır	9	2	7	40	49
Edirne	24	6	18	—	24

İller	Abone Toplamı	Köylü Abone	Şehirli Abone	Toplu Satış	Toplam Dağıtım (Top. Sat. ve Ab.)
Elâzığ	18	4	14	375	393
Erzincan	22	4	18	50	72
Erzurum	23	7	16	285	308
Eskişehir	11	7	4	20	31
Gaziantep	22	4	18	25	47
Giresun	19	12	7	135	154
Gümüşhane	3	2	1	—	3
Hakkâri	6	1	5	—	6
Isparta	17	5	12	—	17
İstanbul	661	10	651	15270	15931
İzmir	126	22	104	2100	2226
İzmit	54	10	44	500	554
Kars	54	19	35	550	604
Kastamonu	9	6	3	—	9
Kayseri	31	10	21	25	56
Kırşehir	35	5	30	80	115
Kırklareli	80	41	39	—	80
Konya	317	141	176	550	867
Kütahya	15	5	10	10	25
Malatya	120	41	79	390	510
Manisa	74	18	56	325	399
Maraş	56	31	25	35	91
Mardin	1	—	1	—	1
Mersin	152	45	107	700	852
Muğla	19	7	12	120	139
Muş	3	—	3	60	63
Nevşehir	60	24	36	25	85
Niğde	9	2	7	70	79
Ordu	34	16	18	100	134
Rize	10	1	9	—	10
Sakarya	20	12	8	—	20
Samsun	43	7	36	225	268
Siirt	98	10	88	30	128
Sinop	9	3	6	295	304
Sivas	60	31	29	—	60
Tokat	57	17	40	265	322

İller	Abone Toplamı	Köylü Abone	Şehirli Abone	Toplu Satış	Toplam Dağıtım (Top. Sat. ve Ab.)
Tekirdağ	18	9	9	25	43
Trabzon	20	2	18	—	20
Tunceli	10	6	4	200	210
Urfa	2	1	1	20	22
Uşak	4	1	3	—	4
Van	17	6	11	—	17
Yozgat	23	18	5	—	23
Zonguldak	75	17	58	400	475
Toplam	**4600**	**980**	**2620**	**35510**	**40110**

Bu rakamlar dışında toplam olarak 2665 gazete yurt dışındaki işçilerimize ulaştırılmaktadır. Berlin'e 500, Münih'e 500, Nürenberg'e 300, Heidelberg'e 150, Münster'e 150, Würzburg'a 50, Frankfurta 200, Viyana'ya 450, Paris'e 35, Bern'e 150, Kıbrıs'a 30, Frastanz'a (Avusturya) 100, Braunschweig'a 50 gazete gitmektedir.

Yukardaki rakamların incelenmesinden şu sonuçlar çıkarılabilir :

Basılan gazetelerin 1/4'ü abonelere gönderilmektedir. Mevcut abonelerin yarısı proleter devrimci arkadaşların disiplinli çalıştığı on şehirden sağlanmıştır. Bunlar; başta İstanbul olmak üzere, Konya, Çorum, Malatya, Mersin, Antalya, Balıkesir, Aydın v.s. dir. Bu arada abone bulma konusunda Adana, Bolu, Çanakkale, Diyarbakır, Edirne, Elâzığ, Eskişehir, İzmir, İzmit, Ankara, Güney Doğu ve Karadeniz çevrelerinde daha çok çalışmalıyız.

İŞÇİ - KÖYLÜ gazetesinin işçi sınıfının yoğun bulunduğu onyedi şehirde, başta İstanbul, İzmit, İzmir, Zonguldak ve diğerlerinde, yaklaşık olarak 25.000 sattığını görüyoruz. Yani toplam şehir sayısının ancak üçte birini bulan sanayi merkezlerinde her onbeş günde bir toplam gazete sayısının yarısı satılmaktadır. Bu sonuç şüphesiz bu şehirlerdeki arkadaşlarımızın diğerlerine göre yoğunluğundan doğan kollektif satış imkânlarından da doğmaktadır. Özel olarak İŞÇİ - KÖYLÜ'nün işçi sınıfımızla teması oldukça iyidir.

Bunun yanında, İŞÇİ - KÖYLÜ'nün toprak ağalığı ve tefeciliğin hâkim bulunduğu yirmi şehir ve köylerinde yetersiz olduğu görülüyor. Buralarda 4.500 gazete, yani toplamın ancak % 5'i satılmaktadır. Bunun da büyük bir kısmının şehirlerde dağıtıldığı gözönüne alınırsa, halkımızın toprak ağalığı ve tefeciliğe karşı mücadelesinde gazetemiz yetersizdir. Yine bu şehirlerde 4.500 gazetenin % 5'i abone şeklinde dağıtılmaktadır. Acil görevimiz, yoksul ve orta köylünün demokratik mücadelelerinde İŞÇİ - KÖYLÜ'yü yaymak ve daha çok abone bulmaktır.

İŞÇİ - KÖYLÜ'nün bölgelere göre satışına bakalım :

Bölge	Şehir sayısı	Bölgedeki toplam satış	Toplam gazete sayısına oranı
Marmara	10	17.500	% 50
Ege	8	3.700	% 10
Karadeniz	14	2.000	% 5 → Doğu Karadeniz : % 0,5
İç Anadolu	10	12.000	% 20
Akdeniz	7	2.600	% 7
Doğu Anadolu	12	2.300	% 5,5
G. Doğu Anadolu	6	275	% 0,7

Yukardaki tablo, İŞÇİ - KÖYLÜ'nün başta Güney Doğu Anadolu bölgesi olmak üzere, Karadeniz, Doğu Anadolu ve Akdeniz bölgelerinde çok az okunduğunu gösteriyor. Arkadaşlarımız bunun sebeplerini ve gazetemizi bu bölgelerde nasıl güçlendireceğimizi düşünmeli ve teklifler getirmelidirler.

İŞÇİ - KÖYLÜ gazetesi proleter devrimci arkadaşlarımızın katıldığı, yönettiği işçi, köylü ve diğer sınıfların millî hareketlerinde kitleler tarafından tanınıyor. Aşağıdaki tablo proleter devrimcilerinin faaliyet gösterdiği ve işçi, köylü hareketlerine sahne olmuş şehirlerde gazetemizin satış durumunu göstermektedir.

Şehirler	Satış miktarı	Toplam gazete sayısına oranı
İstanbul	16.000	% 40
Ankara	10.000	% 25
Adana, Tarsus, Mersin	2.500	% 5
İzmir, Aydın, Manisa	3.600	% 10
İzmit, Sakarya	500	% 1,2

Buna rağmen, İzmit, Sakarya ve çevresinde, özellikle Zonguldak ve civarında satışı arttırmak ve yeni aboneler bulmak zorundayız.

Bu arada bazı şehirlerde çok az çalışıldığı göze çarpıyor. Başta Eskişehir ve Çanakkale olmak üzere Bolu, Adana, Edirne, İzmir ve diğer şehirlerde daha çok çalışmalıyız.

Gazetenin Diğer Meseleleri

Dili : Gazetemizin dilinin baştan da belirttiğimiz gibi doğru Türkçe olmasına dikkat ettik. Halkımıza kendi öz dilini öğretmek de bize düşen bir görevdir. Terimlere dikkat ederek ve her defasında açıklayarak bunu ba-

şarmaya çalışıyoruz. İşçi ve köylü arkadaşlar gazetenin dilini beğenmektedirler.

Mizanpaj (Sayfa düzeni) : Başlangıçta bu işi, emperyalizmin işbirlikçilerinin desteklediği basın kadar yapamadık. Acemiydik. Şimdilerde, son iki - üç sayıdır daha düzgün oluyor. Bu konuda çok eleştirildik. Haklı olarak. Ancak şu var ki, devrimci arkadaşlarımızın bir çoğu yetenekleri olduğu halde gazeteye bu konuda yardımcı olmamıştır.

İyi bir sayfa düzeni, bol fotoğraf, resim, karikatür gerektiriyor. Haber yollayan arkadaşlardan bunu istiyoruz. İmkânlar ölçüsünde yolluyorlar. Daha çok gerekli.

Haber toplama : Üç şekilde yapılmaktadır. Birincisi, mahallî militanlar eliyle. En doğru ve çabuk haber bu yolla toplanıyor. Bu işi benimsemiş sayısız arkadaş çalışıyor.

Bu arkadaşlara ileride anahtarlar yollayacağız. Bir grevde, bir toprak işgalinde ne gibi konular açıklanmalıdır, bunları kapsayan anahtarlar.

İkincisi; günlük basını ve Anadolu basınını devamlı izleyerek. Bundan çok az faydalanabiliyoruz. Gerekli ön bilgileri bize ancak verebiliyor.

Üçüncüsü; doğrudan doğruya olay yerinde mücadeleye katılarak. Malî bakımdan külfetli olmasına rağmen, bu yol hem giden arkadaşların eylem içinde eğitimini sağlıyor, kitle bağlarımızı güçlendiriyor, hem de haberlerin canlı bir şekilde alınmasını sağlıyor. En çok bu yolla gazetemiz gelişip güçlenmiştir.

Büro : «Kırtasiyecilik» diye aşağılanan bu nankör iş başarılmaksızın hiç bir görev düzgün bir şekilde yürütülemez. Tam bir titizlikle, gelen - giden yazışmalar dosyası tutulmakta, her mektup cevaplandırılmaktadır. Gazete çalışmalarıyla ilgili bütün yazı, resim, karikatür, haber v.s. tasnif edilip, saklanmaktadır.

Gazete bürosu, sadece bu işlerin yapıldığı bir yer değildir. Devrimci bir karargâhtır. Her zaman hazır elemanlarıyla böyledir. Sadece aydınların toplaştığı bir yer değildir. İşçi ve köylü mücadelelerinin duyurulduğu yerdir. İşçi ve köylü arkadaşlarn devamlı gelip görüştükleri bir merkezdir. Proleter devrimci çalışma tarzının uygulandığı bir yerdir. Lâf ebeliği yerine iş yapılan, bunun yanında eğitici bir yerdir. Proleter ahlâkını bütün arkadaşlara aşılayan bir bürodur. Birçok arkadaş büronun bir devrimci karargâh olduğunu tam olarak kavrayamamakta, büroyu herhangi bir yazıhane olarak gördüklerinden bu çalışmaları küçümsüyorlar. Bunu gidermenin, bu yanlışı düzeltmenin yolu, arkadaşları bu nankör işte çalıştırmak olmalıdır.

Geçenlerde İşçi - Köylü Bürosuna gelen devrimci arkadaşımız Hüseyin Kaya, çalışmalarımızı gördü. Sevinçle; «Ah elimde bir fotoğraf makinası olsa da bu çalışma tarzını arkadaşlara, Anadolu'ya götürüp göstersem» diyordu. Onu böyle mutlu yapan şey, fedakârca ve hiç bir işi küçümsemeden toplu olarak çalışmaktı.

Devrimci saflara işçi ve köylü arkadaşlar katıldıkça onlara bu çalışma tarzını öğretmemiz gerekmektedir. Gazetemizde bu konu canlı bir şekilde işlenecektir. Kadrolarımızın bu bakımdan eğitimi zorunlu bir hal almıştır. Her türlü bireysel eğilim, bireysel çalışma tarzından doğmaktadır. Bu tarzın yerine proleter devrimci çalışma tarzını yerleştirmek zorundayız.

Mektuplar : Gazete bugün kurduğu sürekli bağlar yoluyla bu işi geliştirmiştir. Hergün ortalama beş mektup gelmektedir. Bütün mektuplar cevaplandırılmaktadır.

Bu mektuplar, devrimci düşüncenin kavranmasının bir ölçüsü durumundadır. Bütün proleter devrimcilerinin okumalarında sayısız faydalar vardır. Bu mektupların, mücadelemizin bütününü ilgilendiren kısımları zaman zaman gazetenin «İşçi - Köylü Postası» bölümünde yayınlanmaktadır. İleride bu mektuplardan seçmeler yaparak İŞÇİ - KÖYLÜ yayını olarak yayınlayacağız. Bu mektuplar proleter devrimci hareketin gelişme çizgisini açıklığa kavuşturacaklardır.

Örneğin, gazetenin ilk çıktığı zamanlarda, büyük bir coşkuyla yazılmasına rağmen Aybar - Aren oportünizminin etkileri altında mektuplar alıyorduk. Cevaplarımızda yanlış düşüncelerini eleştirdik. Doğruları durmadan anlattık. Sonraları bu yanlışlar önemli ölçüde giderildi ve gideriliyor. Doğru şiarlar kavranmıştır.

Şimdi ise gelen mektuplarda, bilgi eksikliğinden gelen başka hatalar var. Ama bunlar daha üst düzeyde hatalar.

İŞÇİ - KÖYLÜ'ye Artan Baskılar

Başlangıcından beri gazete işbirlikçilerinin baskılarına karşı mücadele etmiştir. İlk zamanlarda baskılar daha çok satışlarda oluyordu. Savcılar soruşturmalar açıyorlar, davacı oluyorlardı. Ne zaman ki, gazete yığınlarla bağlar kurdu, geliştirdi ve canlı bir organ olduğunu dosta düşmana gösterdi, o zaman gazete toplatmalarla karşı karşıya geldi. Gazetemiz, postahanelerde imha edilmeye başlandı.

Bazıları demokratik mücadelemizi görmeyerek, «İŞÇİ - KÖYLÜ neden toplatılmıyor?» diye meseleleri kavramadıklarını belli eden sorular sorarak, keskinliklerini kanıtlamak, gazetenin önemini inkâr etmek istiyorlardı. Herhalde bu arkadaşlar şimdi gerçeği kavramışlardır.

Gazete Toplatma Anayasaya Aykırıdır!

27 Mayıs Anayasasının 22. madde 5. fıkrası şu hükmü koymaktadır : **«Türkiye'de yayınlanan gazete ve dergilerin toplatılması, bu tedbirlerin uygulanacağını kanunun açıkça gösterdiği suçların işlenmesi halinde ve ancak hâkim kararıyla olabilir.»**

Bu hükme göre, herhangi bir gazete hakkında açılan dava, mahkûmiyetle sonuçlanmadan gazete toplatma yoluna gidilemez. Mahkûmiyet kararı verilmesi halinde ise, işlenen suçun aynı zamanda gazetenin toplatılmasını da gerektirdiğini kanun açıkça belirtmelidir ve hâkim buna karar vermelidir.

Uygulamada böyle mi oluyor? Hayır. Gazetemizde yayınlanan bir yazı hakkında bir dava açılır açılmaz, dava daha mahkûmiyetle sonuçlanmadan

toplatma yoluna gidiyorlar. Delil olarak bir tek veya bir kaç gazeteye el konması yeterken, binlerce gazete kanunsuz olarak ve ANAYASA ÇİĞNENEREK toplatılmaktadır. İki sayıdır böyle oluyor.

Bu durumda hepimizin görevleri vardır. Gazete toplanmasına karşı Anayasanın uygulanması için mücadele açmalıyız. Bütün arkadaşlar gazetelerin toplatılmasına karşı Anayasaya dayanarak mücadele etmelidir. Anayasanın demokratik hükümlerini uygulatma mücadelesidir bu. Hâkim sınıflar Anayasayı kâğıt üzerinde bırakmak istiyorlar. Biz onlara karşı Anayasayı hayata kazandırmak için mücadele etmeliyiz.

Görüldüğü gibi gazetenin çıkışı, kendi başına demokratik bir mücadele olmaktadır.

Gazeteye Eleştiriler

Gazetemizde, merkezde çalışan arkadaşlar her vesile ile gazete hakkında eleştiriler istemişlerdir; öyle ki her mektupta bunu istedik, her görüştüğümüz arkadaştan düşüncelerini sorduk.

Birçok arkadaşımız bu yolda bize ışık tuttular. İşte size bunlardan iki örnek :

İlkesiz Birlik Cephesi lideri Mihri Belli geçen ay İstanbul Teknik Üniversitesinde yaptığı bir konuşmada, arkadaşımız Mehmet Altun'un «İŞÇİ-KÖYLÜ gazetesi hakkında düşünceleriniz nedir?» sorusuna karşılık şu cevabı vermiştir : «Dili ve mizanpajı kötü. Kendi resimlerini basarak reklâmlarını yapıyorlar. Kendi yaptıkları eylemleri yazıp, diğer devrimci örgütlerin yaptıkları eylemlerden bahsetmiyorlar.»

Mehmet Altun arkadaşımızın, Mihri Belli'ye sorduğu ikinci soru da şu idi : «Türk Solu'nda yazdığınız gerek imzalı gerekse imzasız baş makalelerde proletaryanın öncülüğünden ve işçi hareketlerinden hiç bahsetmediniz. Bunu nasıl açıklarsınız?». Buna verdiği cevap ise bir hayli ilginçtir. İşçi sınıfının öncülüğünden bahsetmeyişini derginin bir cephe dergisi olmasına, işçi hareketlerinden bahsetmeyişini ise işçilerle bağının olmayışına bağlamıştır. Bu ne biçim cephe anlayışı ki, işçi sınıfı öncülüğünü yasaklıyor. Bu ne biçim proleter devrimciliği ki, işçilerle bağı yok.

İŞÇİ - KÖYLÜ hakkında söylediklerine gelince; biçimsel eleştiriler, söyleyenin anlayışını göstermiyor mu? Kaldı ki dil bakımından gazete anlaşılır bir haldedir. Mizanpajı ise yukarda açıkladık.

İŞÇİ - KÖYLÜ'nün yalnız yazı kurulunun katıldığı hareketleri yayınlamadığı, bütün millî ve demokratik hareketleri kucaklamaya çalıştığı açıktır.

Bırakın yalnız kendi yazı kurulunun katıldığı hareketleri ve proleter devrimcilerinin hareketlerini yayınlamayı, İŞÇİ - KÖYLÜ bütün millî ve demokratik hareketleri destekler, yayar ve hedeflerini belirtir. Bu tamamen gülünç bir iftira olmaktan başka ilkesiz birlik cephesinin anlayışını da ortaya koymaktadır. Karalamalar ve tahriflerle ideolojik mücadele yürütmek, ideolojiyi politikanın emrine sokmak! Bu iki yüzlü tavır, proleter devrimci arkadaşlar tarafından bütün çıplaklığı ile kavranmıştır.

Mihri Belli'nin eleştirisi, hiçbir düzeltici ve olumlu öneri getirmiyor. Yanlışın yerine doğruyu koyamıyor. Çünkü kitle mücadelesine ve kitle çalışmasına yabancıdır. Beraber çalıştığımız zaman da, böyle bir çalışmaya

katılmadı ve buna istekli değildi. İŞÇİ - KÖYLÜ'ye bir katkıda bulunamadığından yakınırdı. Bunları şunun için yazıyorum: Ancak pratiğine girdiğimiz konularda başarılı eleştiri yapabiliriz.

İkinci eleştiriye gelince; Bartın'da Ali Eralp arkadaşın eleştirisini aynen alıyoruz:

«Şimdi gelelim İŞÇİ - KÖYLÜ'nün genel bir eleştirisine; işe devrimci bir gazetenin özelliklerini ortaya koymakla başlayalım.

Bütün bir yurt için yayımlanan, merkezî bir gazetenin görevlerinin başında kitleleri dağınıklıktan, başıboşluktan kurtarıp disiplinli bir örgüt altında toplamak gelir. Bunun için de gazetenin çalışma alanını genişletmesi, kentler, kasabalar, köyler arasında düzenli, sağlam, gerçek bağlar kurması gerekiyor. Böylece halk bir yandan bu yayın organının yöresinde toplanırken, bir yandan da eylem içerisinde politik bilinçlenmesini gerçekleştirecektir.

Her şeyden önce, kitleleri içerisine düştükleri tecrübesizlik, şaşkınlık batağından çekip çıkarmak, devrimci bir çizgiye getirebilmek için her türlü patlamayı, kaynaşmayı ve kendiliğinden gelişen hareketleri dikkatlice izlemeli, onlara somut hedefler gösterilmelidir. Bu arada başarı elde edilmiş bölgelerden haberler verilerek, ajitasyon arttırılmalıdır. Ve de elde edilen devrimci potansiyel hiç düşürülmeden, örgütlenmenin derinliğine ve genişliğine güçlendirilmesi sağlanmalıdır.

Kısaca, merkezî, devrimci bir gazetenin görevlerini maddeler halinde sıralayacak olursak:

1 — Siyasî canlı ajitasyon,

2 — Siyasî bilinç kazandırma,

3 — Örgütlendirme,

4 — Somut hedeflerin gösterilmesi,

gibi (daha da çoğaltılabilir) konular ortaya çıkmaktadır.

Acaba İŞÇİ - KÖYLÜ gazetesi sıraladığımız bu görevleri yerine getirebiliyor mu? Bu soruya vereceğimiz cevap genellikle olumlu. Yalnız üzerinde durulması gereken bir iki nokta var. Şimdi bunları belirtelim:

1 — Örgütlendirmeyi biraz daha hızlandırmak gerekiyor. Örneğin, işçi ve köylü militanları çoğaltarak, onlara gazete satışında bizzat görevler verilmelidir. Gazete kollektif bir çalışmanın ürünü olmalıdır. Öyle ki, gazete yazı kurulunun toptan tutuklanması, ya da çeşitli nedenlerle çalışamaz duruma getirilmesi halinde yığınların apışıp kalmamaları için yeni yeni gruplar ortaya çıkabilmelidir. Bunun için de eylem içerisinde, siyasî bilincin yığınlara kazandırılması, giderek örgütlenmenin sağlam temeller üzerine kurulması gerekiyor.

2 — Gazeteyi kitlelere daha çok sevdirebilmek için özellikle işçi ve köylülerin yazılarına daha geniş yer verilmelidir. Örneğin, «İşçi - Köylü Postası» bu bakımdan iyi, bilgiyi arttırıyor.

3 — Bilimsel yazılar açık, duru, yalın, halkın anlayabileceği bir dille, daha somut örnekler ve hedefler gösterilerek kaleme alınmalıdır.

4 — Pratikten kazanılan her yeni tecrübe sıcağı sıcağına yığınlara ulaştırmalıdır. Bunun için de gazete tam zamanında çıkmalıdır. Çünkü geç ya-

yınlanınca olaylar canlılığını ve önemini yitiriyor.

5 — Gazete mizanpajı daha ilgi çekici olmalı, örneğin resimleme işine daha çok önem verilmelidir. Pratikteki tecrübeler gösteriyor ki kitleler resimsiz bol yazılı gazetelerden sıkılıyorlar. Okumuyorlar, okumak güç geliyor onlara. Benim şimdilik söyleyeceklerim bu kadar.»

Bu eleştiriye verdiğimiz cevap şudur:

«Ali arkadaş,

Bize ışık tutan mektubunu aldık. Eleştirilerin çok haklıdır. Birinci eleştirini biz de düşündük. Her şart altında gazete çıkacaktır. Yeterli yazı kurulu üyesi yetişmektedir.

Kitlelere sevdirebilmek için işçi, köylülerin yazılarına yer verilmeli diyorsun. Doğru. Bu yapılıyor zaten. Ama daha çoğu gerekli elbette. Ancak gazetenin hacmi içerisinde düşünmemiz gerekiyor. Sayfalarımız bu kadara el veriyor şimdilik.

Bilimsel yazılar konusunda başarısız olduk. İlim Çin'de köşesi bu amaçla yapılmıştı. Bütün gayretlerimize rağmen yeterli olamadık. Bu tecrübe işiydi. Özlü, kısa, açık yazmak güç bir iş. Başaracağız bunu da. Bütün arkadaşları zorluyoruz.

Gazetenin zaman zaman geç çıktığı oldu. Hattâ vaktinde çok az çıktı. Birincisi İstanbul'daki kadromuz yetersiz kaldı. Bu yüzden Ankara'ya aldık. Üç sayıdır düzenli çıkıyor. Ancak mücadele içinde olmamız, maddî olanaksızlıklar geriletici şartlar doğuruyor.

Mizanpaj şimdiki son üç sayı eskilerden iyidir. Bu bir ihtisas işi. Bundan böyle iyi olacak. Fotoğraf çok gerekli. Gel gör ki bütün arkadaşlar bunun gerekliğini yeteri kadar kavrayamadılar.

Bütünüyle yaptığın eleştiriler haklı ve yol gösterici. Bu bakımdan seni kutlamamız gerek. Şimdiye kadar kulaktan dolma birçok eleştiri de geldi. Bütün arkadaşlara yazıyor ve onların düşüncelerini istiyoruz.»

Sonuç

İşbirlikçilerin baskı ve tertiplerinin arttığı şu günlerde, gerici zorbaların saldırganlıkları karşısında, geniş işçi, köylü ve bütün halk yığınlarına gerçeği anlatabilmek için İŞÇİ - KÖYLÜ'ye omuz verelim! Emperyalizm ve işbirlikçilerinin bütün oyunlarını ve gerçek yüzlerini kitleler önünde açığa çıkaralım!

- Yeniden bütün gücümüzle abone kampanyasına katılalım! Her proleter devrimci arkadaşın cebinde bir abone makbuzu olmalıdır. Bütün çevremizi abone kaydedelim!
- Amerikan emperyalizminin işbirlikçisi **AP iktidarının ipliğini pazara çıkarma** kampanyasına yazı gönderelim!
- Anayasaya aykırı toplatma kararlarına ve her türlü baskılara karşı duralım! Bütün demokratik ve ileri unsurlarla birlikte demokratik haklarımızı savunalım ve genişletelim!
- Toplatma kararlarıyla malî bakımdan açılan gediğimizi onaralım, bağış toplayalım!

Halkımızın millî demokratik mücadelesinin zaferi için; kitle silâhımız İŞÇİ - KÖYLÜ gazetesini bütün yurda yayalım!

m. dobb, p. sweezy
k. h. takahashi, r. hilton, c. hill

FEODALİZMDEN KAPİTALİZME GEÇİŞ

proleter devrimci
AYDINLIK

Büyük çapta üretimdeki ekonomik rolü nedeniyle sadece proletarya bütün çalışan ve sömürülen yığınlara önderlik edebilir. Çalışan ve sömürülen yığınların, burjuvazi tarafından sömürülmesi, baskı altında tutulması ve ezilmesi proletaryadan az değildir ve hattâ çoğu zaman daha fazladır. Ama onlar kendi özgürlükleri için mücadeleyi bağımsız olarak yürütemezler.

V. İ. Lenin

BEŞ LİRA